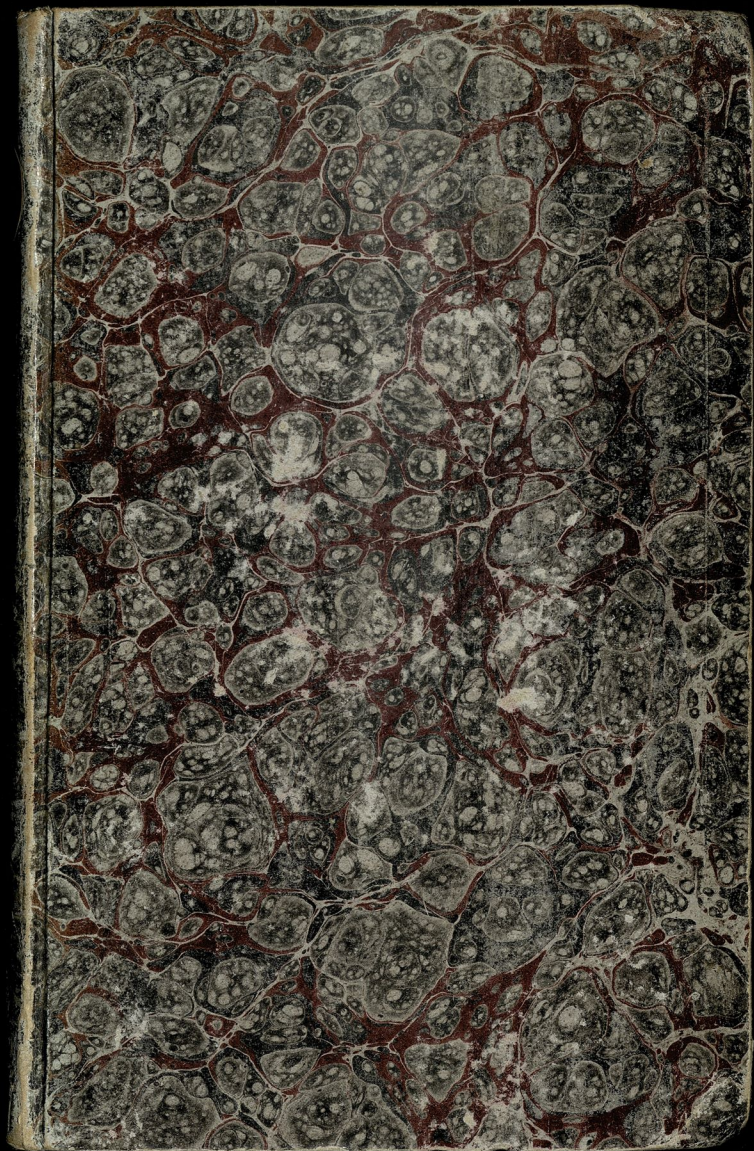
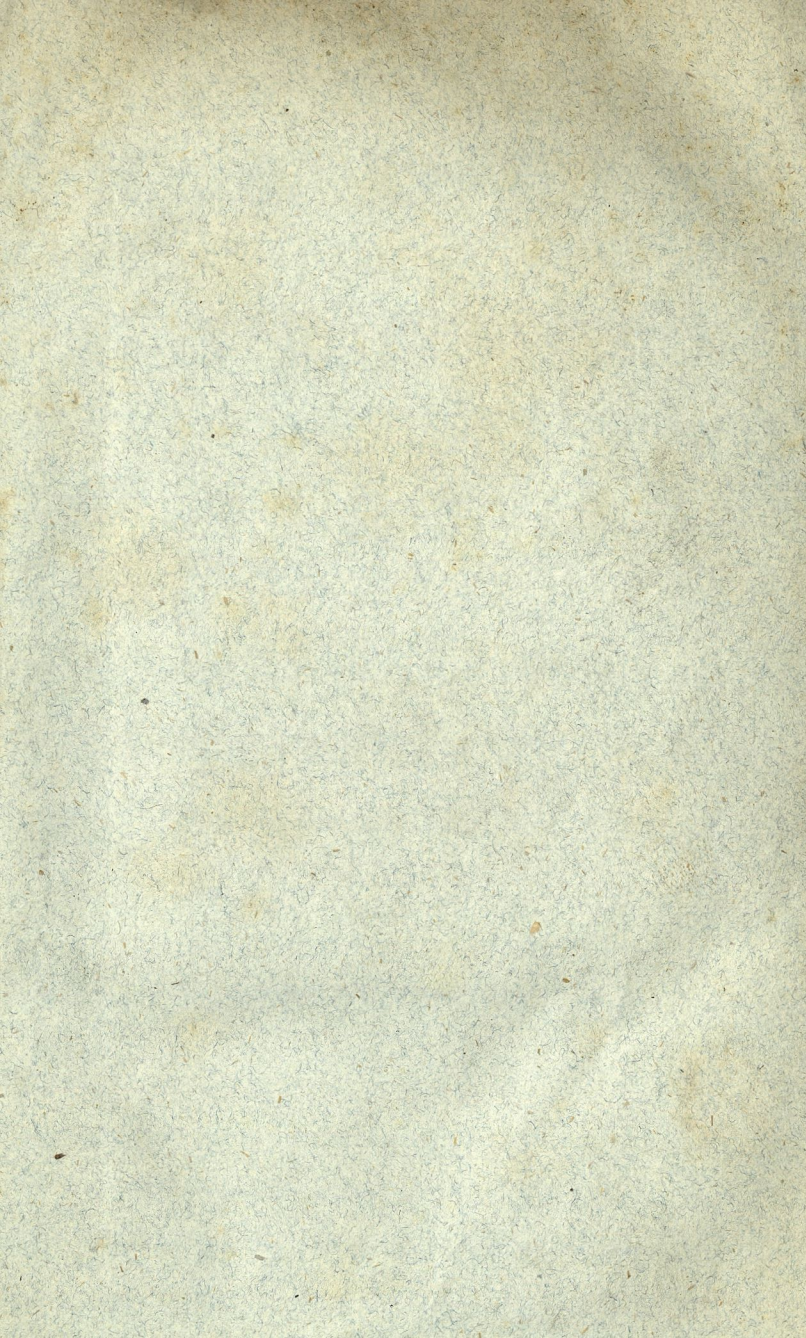
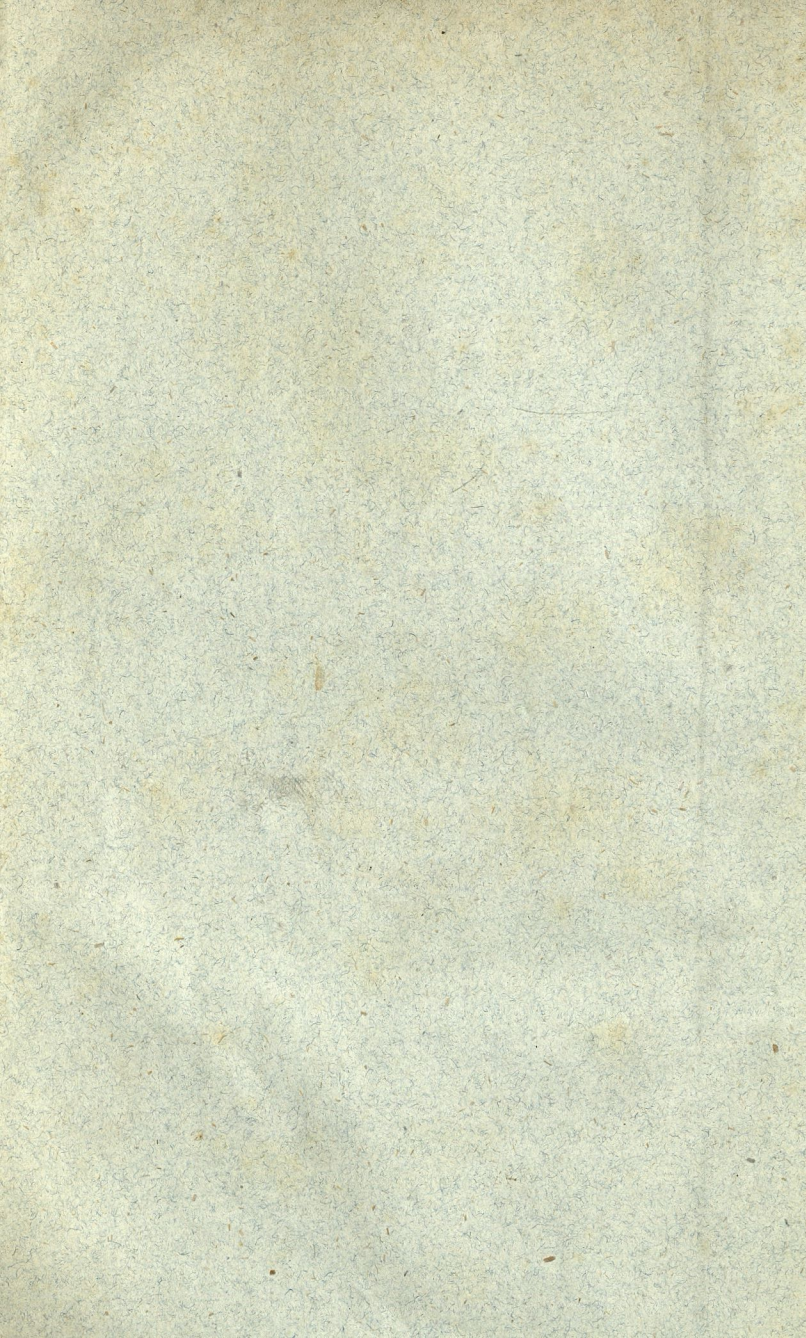

20276. II. C. f. 2. 3.

Mnogi sveti

N A U K I

in

S R E K I

is bukev

PRIPOVIST, PRIDGARJA, MODROSTI

in

SIR A H A.

FRANZ VERITI.

Korar v' Novomestu.

V' NOVOMESTU 1846.

Natifnila in saloshila Maria Tandler.

V' natif teh bukev so milostljivi Firšht
Gospod Gospod

ANTON ALOJS

Ljubljanski škof,
dovolili 22. Maliga travna 1845.

IN=030007544

Ljubi braviz!

Sveti Pavl apostelj pravi: *Vsako pišmo, od Boga vdahnjeno, je dobro k' uzhenju, k' preprizhanju, k' svarjenju, in poduzhno v' pravizhnosti, de je boshji zhlovek polna, k' vsakimu dobrimu delu napravljen. II. Pim. 3. 16. 17. Ref je, de so vse bukke svetiga pisma polne svetih naukov zhloveku v' pomozh, de vé slushiti Bogu po njegovi sveti volji: smed vsih bukev stare savese so pa Modrostne nar bolj poduzhne. V' katholshki zerkvi je snano, in je ref, de v' bukvah Pripovist, Pridgarja, Modrosti in Siraha je zhista beseda boshja, kakor tudi v' drugih bukvah svetiga pisma, ktere katolska zerkev sposna.*

Nauki in sreki tih svetih bukev so sploh umeuni, ne pa vsi, in toraj eni njih raslage potrebujejo: pa tudi umeuni nauki in sreki se morajo s' kratkim opominjevanjem tako rekozh oshiveti, de oni svojo mozh rasodevajo, in sad dobrih del s' gnade pomozhjo obrodujejo.

Is sgoraj imenovanih bukev sim tiste nauke in sreke odbral, ktere sim pomagljivishi in potrebnishi menil, de jih braviz s' pomozhjo gnade boshje raji vtisne v' serze, jih premishluje, po njih sodi, popravi in ravna svoje shivljenje. Odbranih in raslaganih naukov jih je velikov, namrezh 347. Mnogi so oni, in lohka v' vsih okoli-shinah zhlovekoviga shivljenja flushijo.

Usmiljeni Bog naj poshegna to moje majhno delo, de je meni, in bravzam v' dushni dobizhik, de po namenu rasodete besede boshje ravnamo svoje shivljenje, in doseshemo vezhno svelizhanje. Amen.

Befeda boshja — poslušhanje.

1.

Kteri modrost in poduzhenje savershe, je nefrezhen; in takih upanje je prasno; njih dela so bres sadu, in njih dela nevredne. Modr. 3. 11.

Kdor sveto modrost, in potrebne nauke, ktere ona daje, savershe, je ref nefrezhen, ker Bogu ne flushi: njegovo upanje do svelizhanja je prasno, ker njegove dela so bres dobriga saflushenja. Kristjan! sprejemaj uk boshji, de sveto modrost imash, in shivish po volji boshji. Svete nauke poslushaj sheljno in ponishno is terdne volje po njih shiveti. De jih prav rasumeslh in spolnujeslh, devaj svoje hude shelje pod sapovedi; ker je refnizhno, de, zhe flushish svojimu hudimu posheljenju, ti bodo sveti nauki temni, in sveta modrost ti bo gnjusoba: fushnik bosh svojih grehov, in bosh nefrezhen.

2.

Modrosti sazhetik je relnizhna shelja po nauku: shelja po nauku pa je ljubesen, in ljubesen je spolnovanje njenih sapoved. Modr. 6. 18. 19.

Hrepeni po boshjim uku, in sveti nauk ti bo dal sveto modrost, de s' njo sposnash Boga in sebe. Boshji nauk nekoliko rasgrinja boshje lastnosti, té

pa obudujejo v' tvojim ſerzu ſpoſhtovanje in ljubesen do Boga. Boshji nauk rasodeva tebi tvojo ſpazhnoſt, nesmoſhnoſt, ſvijazhnoſt in drugo hudo, ki v' tebi tiſhi, to pa te ponishniga in zhujezhiga ſtori. Boshji nauk te preprizha, de vſigamogozhni Bog, kteri te ne potrebuje, tebe ljubi, in tebi pomaga, de po ſmerti prideſh k' njemu v' njegovo zhaſt: is vſiga tiga iſvira ljubesen do Boga, is ljubezni pa ſveſto ſpolnovanje vſih ſapoved, in vezhno ſvelizhanje.

3.

Ako boſh ſvoje uhó nagnil, boſh uk prejel: in ako te bo veſelilo poſhluſhati, boſh moder. Sir. 6. 34.

Moder po volji boshji ne boſh nikdar, zhe boshjiga uka ne porajtaſh, ker modroſti ſazhetik je reſnizhna ſhelja po nauku. Tvoj natorni um nekoliko boshjiga vé, zhiſte reſnize pa ne vé, zhe ga nauk boshji ne uzhi. Bres ſvetlobe boshjiga uka bi bil podoben napol ſlepimu zhloveku, kteri ne more po nevarnih potih frezhno hoditi. Tvoj um je temen: ne moreſh tedaj vediti, in ſe tudi ne varovati hudih ſmot in ſaderg, kterih je ſvet poln, zhe ti befeda boshja ne ſveti. Nagni tedaj ſvoje uhó in ſerze k' boshjimu uku, kteriga imaſh v' katolſhki zerki: ſkerbi pa tudi ſhiveti po njem, ker terdno verujeſh, de te bo Jeſuf po njem ſodil, ſvelizhal ali pogubil.

Bog, in nekaj od njegovih lastnosti.

4.

Gospodove ozhi po vseh krajih dobre in hude ogledujejo. Prip. 15. 3.

Ker ti veruješ v' praviga Boga, veruješ tudi, de on je povsod, de vé vse, in natanko posna dobre in hude. Veruješ tedaj, de nizh ni skritiga Bogu, in de on ravno sato pravizhno sodi vsakiga. Kaj tedaj pomaga skrivati hudobijo pred ljudmi, ker Bog jo vé? kaj pomagajo hinavščina in svijazhni isgovori, ker je Bogu vse snano? Tiga potrebna nauka ne posabi nigdar, de si persadenesh pravizhno shiveti per vfigavednim Bogu.

5.

Beseda boshja je polna mogozhnost; tudi ne more mu nihzhe rezhi: Sakaj tako delash? Prid. 8. 4.

Kar Modri pravi, de beseda boshja je polna mogozhnosti, pomeni, de Bog je vfigamogozhen, in de stori kar hozhe. Nihzhe prashati ne smé, sakaj Bog to ali uno stori, ker on je vfigamogozhen Gospod, de stori kar hozhe, in je vse prav kar stori. Zhudne in neisvedljive so sodbé boshje, pravizhne so pa vselej. Bog ene ponishuje s' nadlogami na tim fvetim, de jih obilno plazhuje v' nebefih: enim daje posvetne dobrote, desi so hudobni, ker po smerti ne

bodo dobriga prejeli: nektare gresfnike dolgo zhaka k' pokori, nektare pa bersh pogubi: nekteriga per konzu shivljenja spreoberne, nekteriga pa pusti v' slepoti umreti. Sakaj Bog tako dela? Ne prashaj, ampak shivi v' njegovim strahu, in mu svesto flushi, de ti bo dobro vekomaj.

6.

Pravizhniki so, kterim se hudo godi, kakor de bi bili hudobnikov dela storili: in so hudobniki, kteri so bres skerbi, kakor de bi pravizhnikov dela imeli. Prid. 8. 14.

Prezhudno je to, de so nekteri pravizhniki s' nadlogami tepeni, nekteri gresfniki pa v' dobrotah pushteni. Sakaj to? Ne zhudi se nad tim, ker verujesh drugo shivljenje; ampak naj se zhudijo tisti, kteri vere nimajo. Pravizhniki imajo kako slabost, ktero Bog nad njimi tukaj pokori, de se zhishujejo, in obilnisthi plazhilo dofeshejo po smerti: gresfniki pa delajo kake natorne dobre dela, in sa nje prejmejo tukaj posvetne dobrote, po smerti pa bo jim gorje. Taka se vezh krat godi; je pa tudi ref, de Bog vezh krat svoje prijatle na tim svetu frezhne stori, in de svoje sorashnike tukaj shtrafuje. Kristjan! kaj ti je storiti? Shivi pravizhno, in stanovitno flushi Bogu, desi te tepe, is terdniga upanja, de ti bo dobro vekomaj. Zhe v' grehih shivish, ne bodi bres strahu, desiravno ti dobro gre na svetu; ker, zhe se ne boljishash, ti bo hudo vekomaj.

7.

Dobrota in nadloga, shivljenje in smert, oboshtvo in bogastvo je is Boga. Sir. 11. 14.

Bog je Gospod vsih, in vsiga; frezha in nefrezha, shivljenje in smert je is njega: greh le je is zhloveka. Zhe prejemašh posvetne dobrote, hvaljeshen bodi Bogu usmiljenimu darovavzu: she boli pa mu bodi hvaljeshen savoljo dušhnih dobrot. Zhe te Bog s' nadlogami tepe, ali perpušti, de te ljudje nadlegajo, kušhuj njegovo pravizhno shibo, in boljishaj svoje shivljenje, ker te on ravno is tega namena tepe. Zhe Bog tebi da frezho in bogastvo, hvaljeshen mu bodi, ponishen oftani, in obrazhaj v' dobro, kar ti on daje. Ne meni pa, de je dobro le to, kar tebi dopade in streshe; in, de je hudo, kar koli te nadlega: sakaj, kar ti dopade, ti shkodvati samore, in kar te boli, ti samore pomagati. Veruj, de Bog je dobra in hudiga dajaviz, de te k' svoji usmiljeni volji nagne. Ne bodi tedaj nekterim rasusdanim kristjanam podoben, kateri hudo in dobro obrazhajo v' greh; ampak bodi po sgledu poboshnih, de hudo in dobro obrazhah v' svoje boljishanje, in v' boshjo zhast.

8.

Gospod je ljudi po svoji mnogoteri modrosti raslozhil, in je jim mnoge poti pokasal. Kakor jil lonzharija v' njegovih rokah ... is kteriga vse svoje dela po svoji dopadljivosti napravlja, tako je zhlovek v' rokah Stvarnika, in bo njemu dodelil, kakor se mu prav sdi. Sir. 33. 11 — 14.

Bog je ljudi, in njih opravila po svoji pravizhni modrosti raslozhil, ker on je vsih, in vsiga gospodar.

Daje on slehernimu zhloveku, kar in kolikor hoze, in se nihzhe pertoshiti ne sme, zhe je malo prejel, ker tudi majhnih darov ni vreden. Kakor perstena posoda se pertoshiti ne smé, de jo je lonzhar k' niskim ali k' nezhednim opravkam naredil ali namenil, tako se nihzhe pertoshiti ne smé, de ga je Bog tukaj ponishal, ker on je zhloveke in opravila po svoji pravizhni modrosti raslozhil, de eden drugimu flushijo v' dobro vfiga zhloveshtva, in v' povishenje boshje zhasti. Kristjan! zhe si velike darove prejel, in si visoko povishan od Boga, persadjati si morash veliko dobriga delati: zhe si malo prejel, delaj dobro po mozhi. Bog je pravizhen, in terja od vsakiga po velikosti darov, ktere mu je dobrotljivo dodelil.

9.

Nobena misel ni Bogu nesnana, in nobeno goverjenje se ne more pred njim skriti. Sir. 42. 20.

Sveta vera te uzhi, de Bog je vfigaveden, de vé vse, kar je na nebu, na semlji, v' morji in posod: kar je bilo, kar je, in kar bo; kar vsak misli, govori in dela. Ker vse to verujsh, ne posabi tedaj nikdar vfiga vednosti boshje, de vselej pravizhno mislish, govorish in delash. Kaj bi pomagalo hinavshevati, ali skrivati svoje grehe, ali isgovarjati svoje hude dela, zhe per Bogu, kateri te bo sodil, pravizhen nifi? Pravizhen bodi tedaj vprizho Boga, in takó le si hvale in plazhila vreden.

Bogoflushnost — refnizha — hinavfka.

10.

Na vsih svojih potih misli na Boga, in on bo tvoje stopine vodil, Prip. 3. 6.

Srezhen si, in bošh vekomaj, zhe Boga ne posabisih, in imash stanovitno delavno voljo mu v' vsem dopasti, ker tako si refnizhno bogoflushen, in hinaufshine ni v' tebi. Kader si sam, ali v' drushni, kader si po svoji natorni slabosti skufshan, ali si od drugih napeljan v' greh, spomni se Boga, in ne bošh greshtil. Zhe to delash, je gotovo snamnje, de Bog vodi tvoje stopine, namrezh tvoje misli, besede in dela. Zhe pa Bogu le besede in vidno zheshtenje daješh, tvoje shivljenje pa je soper njegovo sveto voljo, je gotovo, de prave bogoflushnosti nimash, in de si hinaviz,

11.

Kteri po pravi poti hodi, in se Boga boji je sanizhevan od tiga, kteri po poti nesframnosti hodi. Prip. 14. 2.

Preprizhan bodi, de prava bogoflushnost je le is spolnovanja svetiga evangelja. Spolnovanje svetiga evangelja je edina pot v' nebefa: spolnovanje svojih hudih shelj pa je pot v' pogubljenje. Boga se boj is ljubesni do njega, in stanoviten bodi na oski poti

evangeljskih nauk, po kateri so svetniki hodili, in bosh svelizhan. Zhe tako shivish, te hudobneshi sanizhujejo: ne zhislej njih saframovanja, ker te ne bodo oni sodili, ampak sodil bo Jezus tebe in une, tebi in unim pravizhno povernil.

12.

Saklane daritve hudobneshev so Gospodu gnjusoba: obljube pravizhnikov pa so mu dopadljive. Prip. 15. 8.

Preprizhan bodi, de vidno zheshenje do Boga, to je, darovi, molitev in drugo mu je oftudno, zhe, kdor to opravlja, opustiti nozhe svojih grehov. Kar terdovraten gresnik vidniga dobriga in svetiga dela, viditi je Bogu v' zhaft, ni pa ref, ker serze njegovo je delez od njega, in mu zhaft jemlje s' svojim hudim shivljenjem. Ako bi gresnik daroval Bogu, ali bi molil, ali bi pomagal ubogim is namena, de bi mu usmiljeni Bog dal gnado se spokoriti, prav bi bilo, in bi mu dopadlo: zhe pa tiga ne misli, in se spokoriti nozhe, vse njegove vidne dobre dela so Gospodu gnjusoba. Modri pravi, de obljube pravizhnikov so Gospodu dopadljive. Volja ali obluba pravizhnika kaj dati ali storiti Bogu v' zhaft, mu dopade, desi s'he ni dal ali storil, ker mu je njegova dobra dusha vshezhna. Kristjan! pravizhen bodi, ali vsaj hrepeni po pravizhnosti, in tako le tvoja volja, darovi, zheshenje, in druge dobre dela samorejo dopasti Gospodu.

13.

Srozhi svoje dela Gospodu, in on bo tvoje misli dobro speljal. Prip. 16. 3.

Befede Modriga te uzhé delati vse Bogu v' zhaft, kar je tvoja dolshnost. Stanovitno voljo imej dopasti Bogu s' vsm, in tako bodo ne le tvoja molitev, post, vbogaime-dajanje in druge svete dela, ampak tudi dela tvojih rok mu dopadljive. Zhe to delash, so tvoje misli dobre in svete, Bog je tvoj vodnik in pomozhnik, in bošh frezhen. Zhe pa hudo delash, ne morešh svojih del Gospodu srozhati: zhe upash v' svijazho ali v' krivizo, ne bo on tvojih misel tebi v' prid speljal, in bošh nefrezhen, zhe se ne boljishash.

14.

Ako si kaj obljubil Bogu, ne odlashaj dati; sakaj nje-mu je nesvesta in nespametna obluba soperna: ampak mu daj, kar koli si mu obljubil. Veliko boljishi je ne obljubiti, ko po obljubi obljubljeniga ne dati. Prip. 5. 3. 4.

Zhe spremishljeno obljubish dati ali storiti kaj Bogu v' zhaft, kar ref shlushi v' negovo zhaft, sve-sto spolni, kar si obljubil, ker obluba te saveshe, in ti je na mesti sapovedi: varuj se pa obljubiti Bogu, kar dati ali storiti ne morešh ali na smesh. Preden kaj velikiga ali teshkiga obljubish, morash skerbno premisliti, in sveta iskati per modrim, sosebno pa per svojim navadnim spodveniku, kateri vé tvojo dušno, in telesno mozh, in druge okelishine. Zhe se prenaglo s' kako teshko oblubo savesheshe, si tesho

naloshifh, in mordé shalifh, ne pa zhaftifh Boga. Premisli tedaj skerbno preden obljubifh, in spolni kar si pametniga in dobriga obljudil, ker nesvestoba je soperna Bogu.

15.

Pravizhnikov dushe so v' boshji roki, in smertno terpljenje jih ne bo doseglo. Modr. 3. 1.

Vesh, de dobri in hudi so pod oblastjo boshjo; ko pa Modri pravi, de pravizhnikov dushe so v' boshji roki, hozhe rezhi, de Bog jih varuje s' svojo oblastjo. Modri perstavi, de smertno terpljenje jih ne bo doseglo, to pa pomeni, de pravizhniki mirno umerjo, in zhislali ne bodo smertnih bolezhin, ktere so nespokornim greschnikam filno nadleshne in strashne. Refnizhno pravizhnost imej tedaj, kristjan! tako bosh shivel in umerl mirno. Zhe Bogu refnizhno flushifh, te ne bo hudizh premogel, ker Bog je tvoj varih, in te bo v' svoje kraljestvo vsel, kjer bosh v' pravizhnosti vterjen, in je sgubil ne bosh vekomaj.

16.

Sin! gredozh v' boshjo flushbo, oftani v' pravizi, in v' strahu, in perpravi svojo dushe k' skufhnji. Sir. 2. 1.

Vesh, de si dolshan flushiti Bogu svojimu Gospodu, kateri te je ravno sato stvaril. Zhe si flushil hudizhu, si veliko grenkiga prestati mogel, ker vest ti je grenila shivljenje, in praviza boshja te je pre-

ganjala. Verni se k' Bogu, in svesto mu flushi po naukih, ktere je Jesuf uzhil. Teshavno ti bo v' sa-zhetku svoje hude shelje krishati, in jarm Gospodov nositi, pervadil se pa bosh, in lohka shivel, ker Bog bo s' teboj. Desi pa terdno upash, de refnizhno flushi Bogu, shivi v' strahu in oftani terden v' pravizhnosti. V' strahu in upanji flushi Bogu ves zhaf svojiga shivljenja. Upaj smiraj, de si serzhen, in se smiraj boj, de si ponishen. Bog bo perpustil, de bosh po svoji natori slabosti, ali po hudobnih skufhan, perbeshi pa k' Bogu, in on ti bo gotovo pomagal. Zhe si pa savoljo skufhnave gresnil, hudo je to, pa ne obupaj, temuzh ponishuj se, shaluj, sdihuj in profi, de najdesi milost per usmiljenim Bogu. Ker si gresnil, bodi tvoj greh tebi v' obilnishi preprizhanje, de si slab; in v' spodbod, de se skerbneje varujesh, kar ti je dalo perloshnost v' greh.

17.

Gorjé tim, kteri so dvojniga serza, hudobnih ust, in hudobnih rok, in gresniku, ki po dveh potih hodi. Sir. 2. 14.

Gorjé tebi, zhe si dvojniga serza, in hodish po dveh potih, de hozhesi Bogu, in svojimu posheljenju flushiti, dobrim in hudobnim dopasti. Prasno zhesenje dajes Bogu, hudobno pa govorish, in hudo delash, kader ti je perloshno. Refnizhna bogoflushnost ni to, ampak je lashniva in hinavska. Vesh, de eniga samiga Gospoda imash, in de dvema, ki sta eden

drugimu nasproti, flushiti ne morešh. Zhe Boga zhaštish s' besedo, in ga svojiga Gospoda imenuješh, flushish pa svetu, mesu in hudizhu, flushabnik bo-shji nifi, in ti bo gorjé. Slushi tedaj Bogu samimu, kateri bo tvojo flushbo s' vezhnim veseljem plazheval. Zhe pa flushish svetu, ali mesu, ali hudizhu, svet bošh sapuстил, mešo bo strohnelo, in pojdešh k' hudizhu. Oh kristjan! usmili se nad svojo dušho, isvoli si po veri, in Bogu samimu flushi, de bošh per njem vekomaj.

18.

Hvala ni lepa v' ustitih gresfnikov. Sir. 15. 9.

Ta nauk je s' poprejshnim sdrushjen. Gresfnik, ki ljubi greh, ne more Boga dopadljivo hvaliti. Kdor dušfnih dobrot ne zhisla, hvali pa Boga, ko prejema telešne dobrote, kako ga more ushezhno hvaliti? Kristjan! ne bodi tedaj rasdeljeniga serza, in ne hodi po dveh potih, ampak podversi se Bogu, njemu samimu flushi, in tako le ga samorefsh dopadljivo hvaliti. Kaj bi ti djal zhloveku, kateri bi te s' besedo hvalil, s' roko pa te vdaril? Ravno tak je zhlovek, ki hvali Boga s' besedo, in ga s' hudimi deli shali. Slushi tedaj Bogu, in ga hvali, tako le mu dopadešh.

19.

Hvalite Gospoda, in povishajte ga kar nar bolj premorete: višhi je pa on od vse hvale. Sir. 43. 3.

Bog je vse hvale vreden, nihzhe pa ga hvaliti ne more, kolikor je on vreden. Angeli, svetniki in poboshni verniki ga hvalijo, višhi je pa on od vse

njih hvale. K' pravi bogoflushnosti gre tudi to, nam-
rezhi hvaliti in sahvaliti Boga, narvishiga Gospoda,
in usmiljeniga darovavza vfiga dobriga. Perdrushi
se tedaj angelam in svetnikom v' boshji hvali, in hvali
ga ves zhas svojiga shivljenja: hvali ga s' mislijo s'
besedo, in s' djanjem. Glej nebó, semljo, morje, in
neisrezhenó shtevilo stvarí: vse to je Bog stvaril tebi
v' pomozh, in v' streshbo, de ti njega, svojiga vfi-
gamogozhniga in usmiljeniga Stvarnika sposnash,
mu flushish in ga hvalish. Vse stvari te perganjajo
hvaliti Boga, veliko bolj pa te permorajo ga hvaliti
duhovni darovi, ktere si prejel, prejemas, in upash
prejemati po sahlushenji britke smerti Jesufove. Sa-
dosti ni bilo usmiljenimu Jesusu te refhiti od vezhni-
ga pogubljenja, vedno ti pomaga, in te tudi s' svojim
mesam in kervjo redí, de mozh dobivas premagovati
sadershke, kteri ti branijo v' nebefa, kamor te je
usmiljeni Bog namenil, zhe mu svest ostanesh. Pre-
misli pa, zhe Boga in Jesufa hvalish. Zhe hudo
shivish, in ga vzhasi s' besedo hvalish, prasna je tvo-
ja hvala. Oborni se tedaj k' Bogu, in mu v' vsm
svesto flushi, in tako le ga ufhezhno hvalish, in tudi
terdno upash, de ga bosh v' nebefih hvalil vekomaj.

Bogaſtvo. Vboſhtvo.

20.

Krivizhno bogaſtvo ne bo nizh pomagalo: praviza pa bo od ſmerti reſhila. Prip. 10. 2.

Bogaſtvo s' krivizo perdobljeno pogubi krivizhnika, zhe ſe ne ſpokori, in ne poverne. Krivizhno bogaſtvo tedaj ne le ne pomaga per pravizhni ſodbi boſhji, ampak tudi obſodbo nakoplje krivizhniku. Kaj pomaga tedaj zhloveku veſ ſvet perdobiti s' pogubo ſvoje duſhe? Pravizhno bogaſtvo nikogar ne pogubi, perpuſheno pa ni ga neſpametno ljubiti. Kriſtjan! bodi vbog v' duhu, kakor Kriſtuſ ſapove. Zhe malo premoſhenja imaſh, ne bodi ſhaloſten, ker bogaſtvo je nevarno. Zhe ſi bogat, ne povifhuj ſe ſato, ampak dela uſmiljenja s' njim opravljaj, in napravi ſi bogaſtvo v' nebefih. Persadeni ſi tedaj s' dobrimi deli obogatiti per Bogu, ker pravizhnoſt le te bo od vezhne ſmerti reſhila.

21.

Nekteri ſe bogatiga ſkaſhe, deſi nizh nima: nekteri je ko vbog, deſi je bógat. Prip. 13. 7.

Nekteri is napuha bahajo, hvalijo ſe, ob vſaki perloſhnoſti hozhejo ſkaſovati ſvojo mogozhnoſt, ſato ſe ſadolſhujejo, in ſvoje ſapravljajo, de jim ſilno teſno gre: ti ſo reſnizhno vbogi. Nekteri ſkrivajo ſvoje bogaſtvo, ſmiraj milo peſem pojejo, in ſe vboge

delajo, de bi nikomur nizh ne dali. Nekteri so tim v' boshjih rezheh podobni. Eni se hvalijo, de so visoko uzheni, bahajo s' svojimi dobrimi deli, in se zhes druge povishujejo: vbogi so oni, in dobriga prasni. Eni prav umejo boshje rezhi, natihamo veliko dobriga delajo, in se vedno ponishujejo, ko bi nizh dobriga ne storili: bogati so oni per Bogu. Kristjan! ne hvali se s' nobeno rezhjo; zhe ne, si gotovo vbog per Bogu. Zhe veliko imash, prejel si od Boga: njega tedaj hvali, ponishen bodi, in to obrazhuj v' svoje svelizhanje; sakaj tako si bogat per Bogu.

22.

Boljifhi je malo s' straham Gospodovim, kakor velike saloge, ktere ne nasitijo. Prip. 15. 16.

Zhe malo premoshenja, pa strah boshji, in pridnost imash, sadoftno ti bo, in si bogatejsfhi od uniga, kteri ima sizer veliko premoshenje, she vezh pa potrebuje, ker strahu boshiga njima, in toraj svoje veliko premoshenje s' rasusdanim shivljenjem sapravlja. Strah boshji imej, in ti bo majhno premoshenje sadofti, ker bogabojezh zhlovek malo potrebuje, in je s' malim sadovoljen. Zhe si rasusdaniga shivljenja, sapravljash svoje premoshenje, ker grehi fhiroko poshirajo; in bosh shelel nasititi se s' tim, kar si nepotrebno sapravljaj.

23.

Kdor hiti obogatiti, ne bo nedolshen. Prip. 28. 20.

Premoshenje, ktero ti je Bog dal, ohranuj, in ga ne sapravljaj; ne hiti pa is lakomnosti obogatiti,

ker lakomne ſkerbi bodo prevsele tvoje ſerze, navdale ga s' mlazhnostjo, de boshjiga ti ne bo mar, in ne bosh nedolshen. Zhe ſi lakomnik poſvetniga blaga, ſi tudi lohka krivizhen, ker lakomnik malo poſna pravizo, ko mu dobizhik kaſhe. Pogosto premisli ſmert, ktera te bo obropala, in gnala pred boshjiga ſodnika, per kterim bogaſtvo ne pomaga, ampak pravizhnost. Hrepeni tedaj po duhovnim bogaſtvu, de bosh bogat ſnajden per pravizhnim ſodniku, in tiga bogaſtva ti ne bo nihzhe vſel.

24.

Nizhemurnost zhes nizhemurnost, in vſe je nizhemurnost, Prid. 1. 2.

Premisli beſede modriga Salomona, s' kterimi osnanujeje vſim, de, karkoli je na ſvetu, je praſno in nevredno. Slatá, frebrá in drugiga drasiga je on neisrezheno veliko vkup ſpravljal, poſnal je potlje, de je vſe to praſno. Ako bi ti toliko bogat bil, kolikor je Salomon bil, bi naſadnje rekel, kar je bil on rekel. Zhe bogaſtvo ljubish, v' velikih ſkerbeh shiviſh, in ſmert ti bo neisrezheno grenka. Oh! ſhaloſt prevelika lakomnika bogatina, kader bo mogel vſe ſvoje ſaloge ſapuſtiti, in praſen dobriga v' vezhnost iti. Spravlaj ſi tedaj bogaſtvo, kteriga ti ne bo ſmert odvsela in frezhen bosh vekomaj.

25.

Haj oſtane zhloveku od vſiga ſvojiga dela, v' kterim ſe pod ſonzam trudi? Prid. 1. 3.

Modriga beſede moraſh prav umeti, de ſe ne motiſh. Ne obſodi on zhloveka, kteri ſe po dolshnoſti tru-

di, in dela, de ſe poſhteno ſhivi; ampak obſodi tiga, kteri ſi is lakomnoſti pokoja ne da, de bi vkup ſpravljaj bogaſtvo, ktero bo ſapuſtiti mogel. Delaj pridno, ker ſi, ko vſaki zhlovek, k' delu obſojen: delaj pridno, de krotujeſh ſvoje teló, in ſkuſhnjave odvrážaſh: delaj pridno, de ſe poſhteno ſhiviſh, ſhivi pa de ſluſhiſh Bogu. Zhe delaſh is lakomnoſti, ali de s' ſvojim ſaſluſhkam ſtrefeſh ſhertju, ali drugimu poſheljenju, kaj boſh imel od vſiga ſvojiga dela in truda? Trudil ſi ſe v' ſvoje ſadolſhenje. Bodi tedaj, kakor ti je bilo rezhenó: varuj ſe lakomnoſti; delaj rad, de ſe pravizhno ſhiviſh, in ſluſhiſh Bogu. Zhe ſe po tim ravnáſh, ne boſh ſadnjo uro rekel: Kaj mi oſtane od vſiga ſvojiga dela? ampak boſh terdno upal, de je bilo tvoje delo ſaſluſhivo per Bogu.

26.

Vſe ſim vidil, kar ſe pod ſonzam godi; in glej! vſe je nizhemurno, in teſho duha. Prip. 1. 14.

Salomon tukaj popishe ſhkodljivo ſkerb tiſtih ljudi, kteri ſi netrudama persadevajo imeti obilnoſt vſiga poſvetniga, de bi veſelo ſhiveli; najdejo pa ravno v' tim teſho duhá, in teſhavno ſhivljenje, ker bogaſtvo nakoplje ſkerbi, in toraj nepokoj. Vſe rezhi ſo nizhemurne ali teſha duha zhloveku, zhe ni s' Bogam ſdruſhen. Vboſhtvo ga ſtori nepokojniga, bogaſtvo mu ſkerbi nakoplje, nefrezha ga pobije, in frezha ga tako rekozh vpijani. Kriſtjan! ſhiviliſ ve-re, imej ſvoje verno okó v' vezhnoſt, in ſkerbi ſluſhiti Bogu: tako ti bodo vſe ſtvari in rezhi ſluſhile v'

dobro, ker v' frezhi bošh hvaleshen Bogu, v' nesfrezhi bošh poterpeshljiv, bogastvo bošh obrazhal v' pomozh revnih ljudi, vboshtvo pa v' svoje pokorjenje, in ti bo smiraj dobro.

27.

Vse, kar so moje ozhi poshelele, jim nisim odrekel: tudi nisim svojimu serzu branil, de bi ne bilo vsih sladnost vshivalo . . . sim pa nad vsimi vidil nizhemurnost in tesho duha. Prid. 2. 10. 11.

Ako bi ti toliko premogel, in bogat bil ko Salomon, in bi imel, kar koli tvoje serze poshelí, bi nasadnje rezhi mogel, kar je bil on rekel, de vse je prasno in tesha duha. Serza veselje ni is obilnosti premoshenja, ali is vshivanja posvetniga, ampak is sadovoljnosti in dobre vesti. Ako bi veliko premoshenje imel, frezhen bi ne bil sato, ker bi se tebi vezhkrat pergodilo, kar bi tebi grenkobo perneslo. Ako bi se pa tebi nobena nesfrezha ne pergodila, bi tebi smertni spomin shivljenje grenil, kateri je silno grenak zhloveku, ki svoje premoshenje v' miru vshiva. Ne ljubi nespametno, kar je posvetniga, in smerno vshivaj, kar ti Bog daje, de fkerbisih sa svelizhanje svoje dushe, de bo bogata, frezhna in vesela vekomaj.

28.

V' dobrih dneh ne posabi hudih; in v' hudih ne posabi dobrih. Sir 11. 27.

Modri te uzhi, de, kader ti je dobro, ne napravljaj, ker lohka pridejo nadloge, in te napolnijo

s' britkoſtjo. Zhe ti ſemlja obilno rodi, ali imaſh frezho od drugod, ne bodi bahazh ali ſaprvljenz; zhe ne, bo vboshtvo nad te priſhlo, boſh potreben, in boſh ſhelel, pa mordé nepridama, kar ſi bres potrebe neſpametno ſaprvil. Skuſil ſi bleſo vſe to; ſakaj ſe pa ne smodriſh, in drugazh goſpodariti nozheſh? Kar Modri govori, ima tudi duhovni pomenik. Zhe s' pomozhjo gnade ſvetiga Duha lohka premagujeſh ſkuſhnjave, in lohka ſluſhiſh Bogu, varuj ſe predersnoſti, ker boſh mordé kmalo zhutil mlazhnoſt, ali boſh ſabredil v' kako pregreho. Sato bodi ponishen, kader ti je dobro, de te hudo ne ſadene. Ne poſabi, de boſh ſmiraj ponishen, kader obilnoſt gnade prejmaſh od Boga: zhe te pa mlazhnoſt ſadershuje ſluſhiti Bogu, ne obupaj ſato, ampak proſi ga ſtanovitno ti pomagati; in ko ti ſpet pomaga, ohranuj ſveſto ſadobljeno miloſt. Zhe ſi v' duſhnih teſhavah, raſodeni to ſvojimu modrimu ſpovedniku, in ſtori po njegovim nauku,

29.

Zhe je bogatin poſhkodvan, njih veliko mu pomaga: zhe predersno govori, ga opravizhijo. Ako vboshiz govori, pravijo: Kdo je ta? Zhe ſe ſpotakne, ga pobijejo. Sir. 13. 26. 29.

Navadno je na ſvetu, de bogatin ima veliko prijatlov, vboshiz pa ne. Bogatina zhaſté ſavoljo njegove mogozhnoſti; in, zhe ſe on smoti, ali je ſapeljan, ali poſhkodvan, hité mu pomagati, ker povrazhila upajo. Zhe bogatin predersno, ali neſpametno,

ali lashnivo govori, hvalijo ga, ker se ga bojé. Zhe vboshiz modro govori, kdo ga poslušha? Zhe se spotakne, de se namrezh v' kaki rezhi smoti, ali is slabosti ne stori prav, vsi vpijejo vanj, in ga poshreti hozhejo. Kristjan! ne stori ti po splošhni navadi malovrednih ljudi. Pravizhen bodi s' vsimi, de bogatiga in vbogiga, priyatla in nepriyatla, snaniga in nesnaniga po ljubeshni, in po pravizi sodish. Kar je prav, ali ni prav, sodi po sapovedih, ne pa po mogozhnosti ali po niskosti zhlovekovi; tako ne bosh ne perlisnjenz soper resnizo, ne krivizhnik soper resnizo ali ljubesen.

30.

Premoshenje je dobro timu, v' zhigar vest ni greha: oboshtvo pa je hudo v' ustih hudobniga. Sir. 13. 30.

Veliko premoshenje, ali bogastvo dobrimu zhloveku flushi v' dobro, ker s' njim svojimu potrebnimu blishnimu pomaga: bogastvo je pa hudobnimu zhloveku v' shkodo, ker s' njim lashje ispeljuje svoje hude shelje. Vboshtvo je hudo v' ustih hudobniga; hudobnik namrezh meni in pravi, de vboshtvo je velika nefrezha, je pa ono dobrimu kristjanu mozna bramba v' grehe: vboshtvo je hudobnimu zhloveku hudo, ker mu daje perloshnost v' nevoljo, nevošhljivost, tativino, in v' druge grehe. Kristjan! kakeshin bodi, de tebi ne bota ne bogastvo, ne vboshtvo shkodvala, ampak flushila v' dobro? Shive vere bodi, de posvetniga ne zhislash. Zhe po veri sodish, se frezhniga ne menish savoljo bogastva, ne nefrezhniga savoljo

vboshtva; ampak si v' bogastvu ponishen, in potrebnim radodaren, v' vboshtvu pa poterpeshljiv. Zhe to delash, ti bo dobro in hudo flushilo v' saflushenje per Bogu.

31.

Spomni se na vboshtvo ob zhasu obilnosti, in na potrebe vboshtva v' bogastvu. Sir. 18. 25.

Zhe imash obilnost posvetniga, bodi smeren in ponishen, ne pa bahazh in' sapravljenz: zhe ne, bo vboshtvo nad te prishlo, ktero ti bo filno bolezh, ker si bil navajen v' dobrotah shiveti; in tudi sato, ker si se ga prosto voljno nakopal. Kader si v' bogastvu, spomni se na potrebe vboshtva, to je, na potrebe vbo-gih ljudi, de si jim usmiljen, in bosh shegen boshji prejel. Zhe si bogat, pa terd s' ubogimi, ker svojimu napuhu, in drugim pregreham nespametno stresheh, bosh kmalo vboshal, se ne bosh nikomur smilil, in bosh shalofstno mislil na svoje sapravljeno bogastvo. Ravno tako zhe si bogat v' dushnih darovih, spomni se na dushno vboshtvo, ktero si lohka nakopljesheh, ako se napihujesh, ali premalo skerbish. Zhe imash obilnost dushnih darov, spomni na potrebe unih, ki jih nimajo, in pomagaj jim, kolikor premoreh. Zhe ti je Bog veliko dushnih darov dodelil, ne povishuj se sato; zhe ne, bo kmalo prishlo pomanjkanje, ktero ti bo filno navarno, ker ga ne bosh mordé zhutil.

32.

Savoljo vboshtva jih je njih veliko grefhilo: in kdor
 ishe obogatiti, odverne svoje oko (od postave.) Sir. 27. 1.

Bogáti in vbogi so potrebni na svetu. Zhe si
 vbog, bodi poterpeshljiv, ne pa shalosten; in bodi
 pokoren Bogu. Poterpeshljiv in priden bodi v svojih
 delih de se pravizhno shivish. Zhe si vbog, pa nevo-
 ljen, in len, bosh hudoben tat, ali nadleshen berazh.
 Nizh bi tebi ne pomagalo vbog biti, ako bi ne bil tu-
 di v' duhu vbog, kakor uzhenik Jesus slednimu sapo-
 ve. Zhe hrepnish po bogastvu, obogabila te ne bo
 tvoja shelja in bi mordé savoljo nje odvernil svoje okó
 od postave, in te napravila v' krivizo. Ako bi ravno
 imel sadoštno premoshenje, bi te lakomnost skufhala,
 de bi s' krivizo bogatejsi bil, zhe vbog v' duhu nifi.
 Sato premaguj lakomnost, in sadovoljen bodi tiga,
 kar ti je Bog dal, de si mu pokoren.

33.

Moj sin! dokler shivish, varuj se berazhije: sakaj bolji-
 shi je umreti, kakor berazhiti. Sir. 40. 29.

Veliko berazhev je na svetu, kterih ene Bog be-
 razhiti mora, ker jim ni dal ne premoshenja ne sdrav-
 ja: ene pa lenoba, sapravljivošt, ali rasusdanje na-
 pravlja berazhiti. Berazhija, kader je is hudiga, je
 shpotljiva; berazhev je vender došti, in se radi k' ti-
 mu podado, ker jim njih nadleshnost vezh dobiva, ko
 delo. Kdor se samore s' delam shiviti, in delat no-

zhe, je shiveti nevreden. Ravno sato sveti Pavl pravi: Kdor ne dela, naj ne jé. Berazh, ki je ljudem nadleshen, ker delati nozhe, je sanizhljiv, in krivizhen. Sanizhljiv je, ker se mora vsakimu vklanjati, v' nezhednih zunjah je oblezhen, in veliko bodezhiga preslishati mora od ljudi, ki ga posnajo. Krivizhen je tudi, ker je ljudem nadleshen, desi bi se samogel s' delam shiviti: krivizhen je tudi, ker pravim vbogim krati darove, ktere bi jih od dobrih ljudi dobivali, kterih ne dobivajo, ker nadleshnih postopazhev je filno veliko. Kristjan! priden bodi v' svojih poshtenih delih: zhe pa delati ne moresh in premoshenje nimash, je pravizhno de pomozhi ishesht per ljudeh, kteri ti bodo po sapovedi boshji radi pomagali, ker tvojo potrebo vedo: ne posabi pa sa svoje dobrotnike moliti.

Gnada, in pomozh boshja.

34.

Poshtli modrost is svojih svetih nebes; in is sedesha svoje visoke zhafti, de bo s' meno, in de s' meno dela, in vedil bom kar ti dopade. Modr. 9. 10.

Premisli lepo proshnjo Salomonovo k' Bogu, de se ravnaht po njem. Jmel je she on gnado in modrost od Boga, je pa obilnisthi gnade in modrosti sheljen bil, ker gnade in modrosti ni nikoli prevezh. Prosi tudi ti Boga te s' gnado in modrostjo napolniti, ker tiga

ne najdesih na smelji, ampak pride is nebes. Salomon je profil Boga mu dati modrost; vedil je pa, de bres gnade boshje ni modrosti, in kjer je sveta modrost, je tudi gnada. Bres gnade ni svete modrosti, ampak je prekanjanje, ktero je nespamet per Bogu. Sdihuj tedaj po gnadi, in po modrosti, ktera je is gnade, de vesh in delash, kar dopade Bogu, in tebi flushi v' svelizhanje.

35.

Kdo vé tvojo misel? (o Bog!) rasun, zhe ti modrost dasih, in svojiga svetiga Duha is visokiga poshljesih. Modr. 9. 17.

Nihzhe s' svetlobo svojiga natorniga uma volje boshje zhisto ne vé: sato so posvetni modrijani, kateri boshjiga rasodenja imeli niso, grosno safhli. Rasodenje volje boshje je tedaj slednimu zhloveku potrebno, in bres njega sabrede v' velike smote. Judjesi so bili prejeli rasodenje od Boga, mi kristjani pa she obilnisih po Jesusu Kristusu. Rasodenje volje boshje je potrebno, je pa temno zhloveku, zhe Bog svetiga Duha ne poshlje, kateri rasvetli zhlovekov um, de bres smote vé voljo boshjo. Kristjan! podversi se rasodetim refnizam, ktere veruje in osnanuje katolska zerkev; profi pa tudi Boga po saflushenji Jesufovim ti dajati rasvetljenje in mozh prav umeti, in svesto spolniti besedo boshjo. Pred branjem svetih bukev, pred pridigo in vsakim navkam sdihni k' svetimu Duhu, de svete nauke prav umesh, in tudi shivish po njih. Zhe svesto delash to, blagor ti bo, ker vedil in delal bosh, kar svelizha tvojo dusho.

36.

Modroft, sdershnoft in snanje postave je is Boga: ljubesen, in dobre dela so tudi is njega. Sir. 11. 15.

Gnada svetiga Duha je vsakimu zhloveku potrebna, de vé, in dela, kar dopade Bogu. Preprizhan bodi, de is popazhene natore nizh dobriga ni: in desi delo ima vidno dobroto, nima saflushenja per Bogu, zhe ni s' pomozhjo njegove gnade opravljeno: sakaj, kar je is sgoli natorne mozhi, je smiraj pomanjkljivo. Modroft, sdershnoft, snanje, ljubesen, in vse dobro, je le is gnade svetiga Duha. Sato persadeni si gorezhe in stanovitno profiti Boga obilne gnade, ktera bo s' tvojim persadjanjem obrodvala vse sapovedane dobre dela; in usmiljeni Bog bo imel lepo dopadajenje nad teboj, kar bo v' tvojo vezhno frezho, to je, v' vezhno svelizhanje.

37.

Ne perpušti mi imeti napuhnjenih ozhi, in vse hude shelje odvrazhaj od mene. Odvsemi mi sheljo po shertji, in naj se me ne poloti nezhisto posheljenje; in ne perpušti, de bi bil neframne in rasedane dufhe. Sir. 23. 5. 6.

Modri je vedil, de napuh, hude shelje, shertje, nezhisto in neframnoft je greh, in de je dolshan se tih in drugih grehov varovati; je pa tudi vedil, de se jih varoval ne bo, zhe mu Bog s' gnado svojo ne pomaga: ravno sato ga je profil, de pomozh dofeshe. Stori, kar je Modri storil, de profish is serza usmi-

ljeniga Boga te s' gnado svojo varovati v' vse grehe, in persadeni si se jih ref varovati. S' sosebno gorezhoftjo pa profi Boga, de ti pomaga varovati se tistih grehov, do kterih je tvoja popazhena natora huje nagnjena. Profi Boga ti dajati, de premagujesh vse hude shelje; sakaj, zhe s' njegovo pomozhjo premagujesh hude shelje, si pravizhen v' serzu, in hudiga ne bosh storil.

38.

Profi Narvisihiga, de tvojo pot po resnizi vodi. Sir.
37. 19.

Kershanfki uk, in skushnja te preprizheta, de si, kakor tudi drugi zhloveki, poln napzhne ljubesni, hudiga posheljenja, in grosne temé. Lohka se tedaj motish v' shkodo svoje dushe, zhe te luzh gnade boshje ne vodi. Ravno sato ti Modri sapove profiti Narvisihiga, de tvoja pot, namrezh tvoje shivljenje po resnizi vodi. Profi tedaj Boga gorezhe in stanovitno, de s' gnado svetiga Duha vodi tvoje misli, besede in dela po resnizi, ktero je Jesus uzhil. De se pa pustish s' gnado boshjo voditi po resnizi, ne poslushaj ne mesá, ne svetá, ne hudizha, ker is tih ni resnize, ampak je sapelivost in lash, in tim sovrashnikam prostora ne daj v' svoje serze. Sdihuj tedaj po gnadi boshji, s' njeno pomozhjo vodi svoje shivljenje po zhistih naukih uzhenika Jesusa; v' tim bodi stanoviten, in tako hodish po pravi poti pravizhnosti v' vezhno svelizhanje.

Grefhnik — greh. Pokorjenje.

39.

V' hododelnika hiſho Goſpod revſhino poſhilja: pravizhnika prebivalſha pa bodo poſhegnane. Prip. 3. 33.

Navadno je, de hudodelniki nimajo frezhe na ſvetu, ker jih Bog pokori, in ker hudobija rasdeva njih premoſhenje. Navadno je, de pravizhniki imajo frezho na ſvetu, ker jih Bog poſhegna, in ker kerſhanſko ſhivljenje ohranjuje njih premoſhenje. Kriſtjan! po tim ne ſodi, de je gotovo hudodelnik tiſti, kateri je tukaj nefrezhen; in, de kdor je tukaj frezhen, je reſ pravizhnik, ker ſodbe boſhje ſo ſkrite. Prepri-zhan pa bodi, de ſe beſede Modriga vſelej po duhovnim pomenku ſpolnujejo, ker je reſnizhno, de vſi hudodelniki ſo nefrezhni ſavoljo pomanjkanja gnade boſhje; in, de vſi pravizhniki ſo frezhni, ker gnado boſhjo imajo. Zhe imaſh ali nimaaſh poſvetne frezhe, ſluſhi Bogu, in ſi gotovo frezhen: zhe pa Bogu ne ſluſhiſh, ſi gotovo nefrezhen, deſi poſvetno frezho imaſh.

40.

Hudodelnik ſe ſam v' ſvoje hudobije vjame, in bo ſ' vemi ſvojih grehov ſveſan. Prip. 5. 22.

Zhlovek ni berſh hudobnik, ampak, ſzhaſama. Kdor grefhi, je grefhnik, berſh pa ne oſlepí, de hi

ljubil svoje grehe, in se jih snebiti ne hotel: zhe pa ponavlja grehe, si hudo navado stori, oslepí, ljubi svoje nesrezho, se sam v' svoje hudobije vjame, in je s' vesmi svojih grehov svesan. Varuj se greha, sešebno velikiga; in, zhe greshtsh, klizhi k' Bogu, shaluj, in spravi ga is sebe s' pravo pokoro. Zhe pa tiga ne storish, bosh grehe ponavljal, hudobija greha ti bo dopadla, in reshítve ne bosh hotel, ker bosh oslepljen.

41.

On bo umerl, ker ni svarjenja sprejel, in bo v' obilnosti svoje nespameti sapeljan. Prip. 5. 23.

Modri tukaj govori od hudobnika, od kteriga je sgoraj pravil, de se v' svoje hudobije vjame, in de bo s' vesmi svojih grehov svesan. Prav lohka ga bo tedaj strafhna nadloga sadela, de bo umerl v' svojih grehih, ker ni hotel svarjenja sprejeti, ker ni namrezh maral sa shuganje boshje, ktero so duhovni v' imenu Gospodovim osnanovali. Ljubi kristjan! varuj se greha, dokler je pomozh gnade boshje v' tebi; in, zhe si greshtsh, snebi se greha, kader te Bog klizhe k' pokori: zhe ne, se bosh hudobe greha pervadil, bosh oslepil, in prostovoljno shel v' pogubljenje, kjer bosh preposno sposnal, de si bil v' obilnosti svoje nespameti sapeljan. Varuj se tedaj te strafhne nesrezhe; vdaj se sdaj milosti boshji, de ne bosh pravizi boshji plazheval vekomaj.

42.

Kakor v' smehu nespameten hudobijo dela: modrost pa stori zhloveka rasumniga. Prip. 10. 23.

Varuj se te prehude slepote, de bi velikiga greha ne porajtal, in de bi kakor v' smehu hudobijo delal. De se tiga varujesh, imej sveto modrost, ktera te rasumniga stori; tako ostanesh smiraj sdrushen s' Bogam, in raji terpišh vse, kakor se lozhiti od njega s' greham. Sodi grehe po besedi boshji, ne pa po navadah spazheniga svetá, ker ljudje te ne bodo po svoji nespameti sodili, ampak sodil te bo Jezus po besedi, ktero je govoril. Zhe se greha ne varujesh, se ga bosh szhafama navadil, bosh slepe vesti, hvalil se s' njim, in v' smehu pravil svojim prijatlam, kaj si hudiga storil. Oh strashna slepota! Sato varuj se greha, dokler se Boga bojišh, de v' slepoto ne sabredesth.

43.

Hudobne misli so gnjusoba per Bogu. Prip. 15. 26.

Zhuj vedno nad svojim serzam, de nevarniga proftovoljno ne mislišh, in hudiga ne shelish, ker gnjusoba je to per Bogu. Hude misli so filno nevarne, ker jih nihzhe ne vidi, in toraj framoshljivost ti ne vbrani hudiga misliti ali sheleti. Storiti ne moresh, de bi te huda misel nikdar ne skufhala; ker se pa tiga vbraniti ne moresh, vsaj skerbi pomanjšhati shtevilo nadleshnih in nevarnih misel, in premagovati té, ktere ti napadejo soper tvojo voljo. Strah bo-

shji imej, de proftovoljno ne govorish, ne poslušash, ne gledash, in ne storish, kar samore v' tebi hude misli ali shelje obuditi. Navado imej premishljevati kaj boshjiga, sosebno pa bolezhine Jesufove in kar koli tvoji dushi daje mozh soper hude misli. Zhe to delash, bosh manjkrat skufhan, in, kader si skufhan, se bosh frezhno vstavljaj: tako delajozh hude misli ti ne bodo shkodljive, ampak saflushive ti bodo per Bogu.

44.

Hudobnik, kader v' globozhino grehov pade, sanizhuje: pade pa v' framoto in sanizhevanje. Prip. 18. 3.

Zhlovek ne pade bersh v' globozhino grehov, de bi njih hudobe ne zhislal; ampak szhasama tako delez pride. Grefhi vpervizh is slabosti, vender pa strahama; po grehu ga pezhe, de je grefhil, in tudi oblubi se greha varovati; ker pa nima terdne volje, in se premalo varuje, sopet grefhi: ker ponavlja grehe, huje slabí, in lashje grefhi: is tiga je huda navada, slepota in terdovratnost. Kader je pa grefhnik sabredil v' globozhino grehov, sanizhuje opominjanje, in shuganje milosti in pravize boshje: sato pade v' framoto, in sanizhevanje dobrih kristjanov; pa tudi to sanizhuje, ker nima vezh ne framoshljivosti, ne strahu boshjiga. Kristjan! varuj se prav skerbnó te velike nesrezhe; varuj se pa tiga preden sabredefh v' grehe, ker potlje ti ne bo mar, in bosh slepo hodil po poti hudobije v' vezhuo pogubljenje.

45.

Pravizhnik sedem krat pade, in vstane: hudobniki pa se bodo v' hudo pogresnili. Prip. 24. 16.

Pravizhni je ta, kateri ljubi Boga, in se greha varuje is ljubesni do njega: pergodi se vendex, de is slabosti, kateri je vsak podvershen, gresní. Kader posna, de ni prav storil, ga filno pezhe, se globoko ponishuje, in sadobi odpushtenje. Hudobnik je ta, ki ne flushi Bogu, temuzh flushi svojimu hudimu posheljenju; sato se greha ne boji, in se prostopvoljno pogresne v' hudobijo. Kristjan! ljubi Boga, in se greha varuj is ljubesni do njega. Zhe se pa pergodi de gresnísh, ponishuj se, shaluj in profi, de ti Bog odpusti, in skerbneje zhuj nad seboj. Zhe te greh ponisha, in bolj varniga storí, dobro snamnje je to: zhe te pa greh ne ponisha, in ne preuzhi, bosh gotovo zhedalje huje shivel, in bo tvoja dusha v' veliki nevarnosti.

46.

Hudobniki se teshko boljishajo; in nespametnih shtevilo je nefkonzhno. Prid. 1. 15.

Zhlovefhka natora je k' hudimu nagnjena, in zhlovek shivi v' sredi sapeljivih perloshnost: sato je neisrezheno veliko grehov na svetu. Zhlovek se lohka is svoje natorne mozhi lozhi od Boga, sam pa ne pride nasaj, temuzh s' gnade pomozhjo. Kristjan! varuj se greha, sosebno velikiga, ker gresnísh lohka,

pokora pa ni v' tvoji oblasti. Predersno ne grefhi sa-to, ker vidish neisrezhenost shtevilo greshnikov, ampak shalofstni bodi njih hude slepote; in skerbneje shivi po|sapovedih, ker vidish veliko njih hoditi po shiroki poti, ktera pelje v' pogubljenje. Ne hodi sa njimi s' grefhnim shivljenjem, de ne bosh sa' njimi shel v' vezhno pogubljenje.

47.

Hudobne misli lozhijo od Boga. Modr. 1. 3.

Modriga besede skerbno premisli, ktere te preprizhajo, de ne le hude dela, ampak tudi hude misli lozhijo zhloveka od Boga. Vse dobro, in vse hudo is-haja is serza; in, kar ni is serza, ni dobro, ni hudo. Zhe shelish dobro storiti, imash saflushenje per Bogu, defi ga storiti ne moresh. Zhe imash dopadajenje nad hudim, ali ga storiti shelish, se per Bogu sadolshish, defi tiga s' djanjem ne spolnish. Varuj se prostovoljno si dati perloshnost hudiga in nevarniga misliti: zhe ti pa huda misel napade, hitro in serzhno se ji vstavi; in, zhe je isgnati ne moresh, vojfkuj se stanovitno, in ti ne bo shkodljiva, ampak saflushiva ti bo. Ker hude misli so, sosebno ene, tebi nadleshne in nevarne, skerbi storiti mozhno svojo dusho s' gorezho molitvijo, s' boshjim strahom, s' premishljevanjem terpljenja Jesufoviga, sodbe, vezhnosti, in s' komor ti pomagati samore.

48.

Motili so se hudobniki, ker hudobija jih je oslepila.
Modr. 2. 21.

Té besede gredo nad nektere mladenzhe, kateri so slepo menili, de delesh njih mladosti je vshivati kar koli slabe in rasmusdane pozhutke veseljuje, in ravno sato jih je hudobija oslepila, de so tudi vero sgubili. Kristjan! ne meni, de mladost je isgovor sa grehe, ker sapovedi veshejo stare in mlade. Ker se v' mladosti lashje greshi, je dolshnost bolj zhuti, in varovati se. Zhe ti dopade po shivinsko shiveti, tvoj um bo otemnil, vera bo oflabela, veselo bosh greshil, in pomislil ne bosh, de po ti poti hodish v' vezhno pogubljenje. De se te strashne slepote, in nesfrezhe varujesh, ogibaj se greha, in greha perloshnosti, in skerbno shivi po sapovedih.

49.

Terdovratnimu serzu na sadnje hudo bo: in kdor nevarnost ljubi, bo v' nji poginil. Sir. 3. 27.

Varuj se terdovratnosti, de ti ne bo nasadnje hudo, in ne poginesh v' nji. Rezheno je to gresniku, kateri se Boga ne boji, in vestniga pezhenja ne zhuti, ker ljubi to, kar njegovimu posheljenju streshe. Usmiljeni Bog naj ga sbudi, in smodri s' gnado svojo, de v' tih nevarnih smotah ne shivi. O gresnik! kakofhna bo nasadnje, kader se bo namrezh smert blishala, in te pred pravizhno sodbo boshjo gnala?

Hudo ti bo, kader te bodo smertne teshave stiskale; huje ti bo pred pravizhnim sodnikom, in she huje po sodbi, ker bošh obsojen med puntarje soper oblast boshjo v' vezhno pogubljenje, ako terdovraten ostanesfh. S' pomozhjo gnade boshje spregledaj, popravi vse s' pravo pokoro, in poprijasni se s' Bogam, de ti ne bo gorjé, ampak dobro vekomaj.

50.

Ne rezi: Grefhil fim, in kai shaliga se mi je sgodilo? sakaj Narvisfi je poterpeshljiv mashevaviz. Sir. 5. 4.

Nespametno, in sveti veri nasproti bi ti, o grefhnik! mislil ali rekel, de se ti ni nizh shaliga po dovoljenji v' greh sgodilo. Kaj menish, de, ker ni tebi Bog odvsel sdravja, ali premoshenja, se ni nizh tebi hudiga sgodilo? Ne porajtasfh tedaj sgube prijasnosti s' Bogam, ktero ti je greh odvsel, in tudi ne vezhniga pogubljenja, ktero ti je greh saflushil? Ne bodi tedaj bres strahu, ker shtrafenge svojih grehov vezh zhafa ne zhutish, ker Bog je poterpeshljiv mashevaviz. Tvoji grehi so v' vednim spominu per Bogu, zhaka te pa k' pokori, ker je milostiv; in, zhe se ne spokorish, ti bo gotovo povernil, kar si saflushil. Ne pusti tedaj zhafa milosti boshje bres pokore pretezhi, ker bo mordé prishel zhaf, de tebi vezh zhafa k' pokori ne bo.

51.

Ne perlosi greha k' grehu: sakaj she savoljo eniga ne bošh bres pokorjenja. Sir. 7. 8.

S' vso skerbjó varuj se greha, fosebno velikiga, ker shali Boga, in tebi saflushi shtrafenge: zhe pa

is slabosti gresihish, hiti ga sbrifati s' pravo pokoro, in ostani svest Bogu. Kaj pa, zhe namesti se boljishati, ponavljash grehe? Kaj si s' svojo perdersnostjo, in s' svojim sanizhevanjem oblasti, milosti in pravize boshje saflushish? Nikar takó, ampak varuj se greha bolj ko strupene poshasti, in stanovitno flushi Bogu s' pomozhjo njegove gnade, de bosh frezhen²vekomaj.

52.

Savoljo zhashti in bogastva greshnika ne bodi nevo-shljiv, ker ne vesh njegove prihodne nefrezhe. Sir. 9. 16.

Premisli in sodi po veri, kaj zhasht in bogastvo pomagati samoreta greshnimu zhloveku. V' dushno shkodo mu je vse, kar ga povishuje na svetu, ker ga huje slepi, de lashje posabi Boga, in de slepo gre v' pogubljenje. Ne nevo-shljivaj tedaj bogatimu in zhashtenimu greshniku, ampak shaluj nad njim, in moli sa-nj, de spregleda. Bogastvo, frezha, oblast, zhasht in drugo, kar posvetnjaki visoko zenijo, so nevredne minljive dobrote, ktere hudobnimu zhloveku flushijo v' smoto. Zhe si ti vbog, bodi poterpeshljiv; zhe si pa bogat, bodi ponishen. Persadeni si perdobivati bogastvo per Bogu s' dobrimi deli, kteriga ti ne bo nihzhe odvsel, de ga bosh vshival vekomaj.

53.

Nkterimu pomanjkanje brani greseliti; in ako ravno se sdershi, ohrani sheljo. Sir. 20. 23.

Nauk boshjite uzhi, de pravo spreoburnjenje je v' serzu s' pomozhjo gnade boshje, is serza pa is-ha-

jajo vse spokorne dela: zhe serze ni spreoburnjeno, pravo spreoburnjenje biti ne more. Ako tedaj savoljo pomanjkanja, ali vboshtva se sdershujesh bahanja, pijanzhevanja, ali drugiga hudiga, bi vender poboljšhan ne bil. Ako bi se ne predersnil koga napeljati v' greh, kaj bi ti pomagalo, ako bi sheljo imel? Js-sheni tedaj is svojiga serza vse hude shelje, in sovra-shi vse grehe, de ne gresfhisf, in de tudi gresfhiti no-zhesf, ako bi ravno samogel: takó le je tvoje spreoburnjenje refnizhno, in tvoja svestoba vshezhna Bogu.

54.

Beshi pred grehi, kakor pred kazho: ako se jim perblishafsh, se bodo tebe polotili. Njih sobje so ko levovi sobje, in zhlovesfhke dufhe umoré. Vsaki greh je kakor na obe strani ojster mezh, sa njegovo rano ni sdravja. Sir. 21. 2 — 4.

Vbogaj Modriga, po kterim te Bog uzhi, in ti sapove, de beshati morafsh pred greham, kakor pred kazho. She boli bi mogel pred greham, kakor pred strupeno kazho beshati; sakaj, ako bi kazha mozhne sobé imela kakor lev, in bi te umorila, tvoje dufhe bi umoriti ne mogla. Greh je huji, kakor na obe strani ojster mezh, ker sa rano, ktero greh stori, ni sdravja, zhe ti Bog is sosebne milosti gnade ne da. Ali bi ti nalafsh shel h' kazhi, de bi te pizhla? ali bi shel levu nasproti, de bi te rastergal? ali bi se nastavil mezhu, de bi bil preboden? Ne, ampak bi se vfiga tiga skerbno varoval. Sakaj se pa greha ne bojish,

kteri je veliko huji? Sakaj perloshnosti greseliti ishesli, in stejesli svoje prijatle tiste, kteri ti pomagajo greseliti? Nikar takó, ampak profi Boga te rasvetliti, de shkodljivost in hudobo greha prav sposnasli; in ti pomagati, de se ga skerbno varujesh: persadeni si pa tudi se greha varovati, de raji umerjesh, ko greseliti.

55.

Gorjé vam, vi hudobni ljudje, kteri ste postavé Narvishiga sapustili! Sir 41. 11.

Greselnik! premisli besede Modriga, po kterim vsigamogozhni Bog tebi osnani strasliho gorjé, zhe od svoje hudobe ne odstopish. Gorjé, tebi rezhenó, pomeni, de si se serd in mashevanje boshje nakopal, ker si prostovoljno sapustil in overgel sveto postavó svojiga Gospoda, de bi shivel po svoji hudi volji. Gorjé ti je rezhenó, ker si se s' velikim graham odpovedal dobrotam, ktere je usmiljeni Jesus saflushil na krishi: odpovedal si se lepim nebesam, in isvolil si strasliho pogubljenje: odstopil si od dolshue pokorsline do Boga, svojiga usmiljeniga Gospoda, in podvergel se v' hudo fushnost neusmiljeniga hudizha. Ako bi se bil soper svojiga kralja hudo pregreshil, bi se mu mordé perkril, ali bi v' ptujo deshelo shel: kako pa moresh Bogu perkrit ostati, ali spod njegove oblasti iti? Ako bi te tvoj kralj obsodil v' smert, umoril bi tvoje teló, tvoji dusli pa bi shaliga storiti ne mogel:

boj se tedaj Boga, kterimu si shiv in mertev podver-
shen, kteri ima oblast tvoje teló in dusho pogubiti.
Kaj ti je tedaj storiti, de vezhni nefrezhi odidesh?
Sovrashi in opusti vse svoje grehe savoljo Boga, ker
famo to te samore ovarovati, de te strashno gorjé ne
sadene. Stori to, in Bog ti bo usmiljen, ker nozhe
greschnikoviga pogubljenja, ampak de se spokori in
svelizha.

Gospodarji — gospodarstvo.

56.

Len ni hotel savoljo mrasa orati: on bo tedaj poletje
vbogajme profil, in se mu ne bo dalo. Prip. 20. 4.

Zhe kmet, ali drugi rokodeliz delati in terpeti
nozhe, ker je len, ali savoljo kakiga prasniga isgo-
vora, bo gotovo stradal, in pomanjkanje ga bo gnalo
vbogajme profiti, ali kraſti. Ljubi moj! priden bodi
v' vſih svojih opravkih; zhe ne, si boſh premoſhenje
pomanjſhal. Ako ſe moreſh s' delam shiviti, in de-
lati nozheſh, boſh pomanjkanje terpel, in boſh per
ſoſedih in snanzih pomozhi iſkal, oni pa ti bodo pra-
vizhno ozhitali tvojo lenobo, in te bres daru puſtili.
Kaj meniſh, ali je prav, de eni pridno delajo, de
bi poſtopazhe redili? Delaj tedaj pridno, in ſe boſh
poſhteno shivil.

57.

Ne bodi kakor lev v' svoji hihi, de bi svoje domazhe rasmetal, in svoje podloshne terel. Sir. 4. 35.

Krotkost, poterpeshljivost in praviza biti morajo v' vsakim zhloveku, posebno pa v' slednim gospodarji. Zhe si ti gospodar, bodi s' svojimi domazhimi, kakor shniga bi pravizhno shelel svojiga gospodarja imeti, ako bi podloshen bil. Zhe si ravno gospodar, delaj milostljivo in pravizhno s' svojimi domazhimi, ker imash visihiga Gospodarja v' nebesih. Gospodar nifi, de bi storiti smel, kar hozhefh, ampak, de bi storil, kar je prav. Neusmiljen ne bodi s' domazhimi, de bosh usmiljenje nashel per Bogu. Glej pa, de ne bosh premehak s' domazhimi, in jim pregledal, kar pregledati ne smesh. Uzhi jih, svari, in strahuj po potrebi in saflushenji, vselej pa po ljubeshni, in pravizi, in is dobriga namena, de se namrezh boljishajo in flushijo Bogu.

58.

Jmash shivino? fkerbi sa - njo. Sir. 7. 24.

Ali se tebi zhudno sdi, de Bog po Modrimu ukashe sa shivino fkerbeti? Zhudno ni, ker Bog fkerbi sa vse, kar je stvaril: zhudno je pa to, de zhlovek malo sposna, koliko de je shivina potrebna, desiravno bi lohka sposnal, ako bi le malo pomislil. Zhe imash shivino, fkerbi sa - njo, in usmiljen bodi s' njo. Ko-nji in voli orjejo tvojo semljo; ako ne, bi mogel jo

s' velikim terpljenjem obdelati. Shivina vlahi teshe domu, ali od doma, kar bi mogel, ali mordé bi ne mogel, sam nositi. Krave ti dajejo teleta, mleko in maslo, kar ti je v' veliko pomozh. Zhe govejo shivino pobijesh, imash njeno meso v' jed, kosho pa sa zhevlje in druge potrebe. Ovze ti dajejo volno sa simfsko obleko; té in druge shivali, so tebi mnogo koristne, kakor sam vesh. Shivina ti daje gnoj, de semlja po njem dobiva mozh k' rodovitnosti, ktera bi bila bres gnoja pusta in malo rodovitna. Usmiljen bodi tedaj s' shivino, in skerbi sa-njo, ker jo imash od Boga v' veliko pomozh. Ne preoblosi shivine, ne pretepaj, ne kolni, ampak imej jo po navadi dobrih gospodarjev, ki so hvaleshni usmiljenimu Bogu, in prav ravna jo s' shivino, ktero jim je on v' pomozh dal.

59.

Kjer je veliko rok, sapiraj: kar sdajash, presfhtej in prevagaj; dano pa, in prejeto sapifuj. Sir. 42. 7.

Zhe si gospodar, in vezh ljudi imash pod svojo oblastjo, skerbi de poshkodvan nifi: sakaj, ako domazhi te neskerbniga vidijo, se bodo mordé tvoje neskerbnosti v' tvojo skodo poslushili. S' domazhimi bodi usmiljen, in pravizhen; ker, zhe si preskop s' njimi, de jim dajati nozhesh, kar potrebujejo, ti bodo skrivaj jemali; in, ako bi sto ozhi imel, vidil ne bosh vsiga, ker domazh zhlovek ima veliko krat perloshnost jemati, kar gospodar ne vidi, in ne vé. Zhe si ti podloshen, bodi svest svojimu gospodarju; in tu-

di brani po mozhi, de drugi mu fhkode ne storé. Sadovoljen bodi tiga, kar ti je sposnano, in ne vsemi kar ti ni perpusheno: zhe ni pa vse po tvoji volji, poterpi. Domazhi morajo skerbeti vfi sa vsakiga, in vsak sa vse: zhe pa ena roka le daje, in vezh rok jemlje, hifha ne obstane.

Govorjenje — dodro — hudo. Molzhanje.

60.

Kdor nesvesto ravná, rasodene skrivnost: kdor je pa svestiga serza, skriva, kar mu je prijatel srozil. Prip. 11. 15.

Slab kristjan si ti, zhe pravish vse, kar si vidil ali svedil. Zhe tvoj prijatel tebi pove in saupa kako skriunost; naj ti ukashe ali ne molzhati, molzhi: ako ne, si mu nesvest, ga shalish, mu mordé fhkodhjesfh, ga sgubish, in sam sebe rasnafhafsh, de si malo vreden zhlovek. Svest bodi svojimu prijatlu, in ne govori od tiga, kar ti je saupal, ker se v' tebe sanafsha. Varen pa tudi bodi, de vsakimu ne saupafsh, in ne povesh skrivnosti svojiga serza. Zhe ti bres potrebe komu pravish, kar bi molzhati mogel, sakaj se sanefhesfh, de bo on molzhal? Zhe pa morafsh v' kaki sili dobriga svéta iskati, glej koga prafhafsh, in komu rasodenesh skrivnost, de te ne bo preposno pèkle.

61.

Usta nespametniga so njegovo pokorjenje: in njegovi shnašli so pogubljenje njegove duše, Prip. 18. 7.

Zhe nespametno govoriš, si veliko nadleshnost, sopernost, jese in drugih nadlog nakoplješ: vse to pa je v' tvoje sadolshenje; in je tudi lahka v' pogubljenje tvoje duše, kakor Modri govori. Ne zhudi se nad timi besedami, ker je refnizhno, de zhe nespametno govoriš, napravljáš prepére, rasdrashene podkuríš, in je tvoj jesik nepokojna hudoba, ki veliko hudiga dela: bres ljubesni do Boga, in do ljudi bi ti bil, in toraj pogubljenja vreden. Zhuj tedaj nad svojim jesikam, prenašlo ali nespametno ne govori, in boš veliko manj grehov imel.

62.

Dvojesizhnika besede so viditi nedolshne, one pa feshajo do oferzhja. Prip. 18. 8.

Hudobnesh je svijazhniga govorenja, ktero je viditi nedolshno, defi je polno smertniga strupa: svita kazha je on, ker hudizh je njegov uzhenik. Zhe ima nekdo sopernika, dvojesizhnik kashe perferzhno shalošt nad njim, in ga fhe huje nadržashi v' uniga: zhe pa unimu govori, poterdi njegove hude dela, in opravizhi njegovo krivizo. Zhe dvojesizhnik koga savidi, ga ob vsaki perloshnosti pozherni in obrekuje, govori pa soper njega, kakor de bi bil njegovih grehov shalošten. Dvojesizhnik malo perdeva, ie malo

odjemle refnizi, in tako obrazha govorjenje, de vse hudo stori verjetno; belo naredi zherno, zherno pa belo. Kristjan! vesh, de neisrezhna hudoba je to, in de lashnivi svijazhniki so peklenfski kazhi podobni. De se po njih ne ravnash, in de si delezh od njih hudobe, imej ljubesen, modroft in pravizo. Zhe to troje imash, bosh vedil kaj, kadaj, kako, koliko, in sakaj slednimu govoriti.

63.

Kdor pred odgovori, ko je slifhal, pokashe de je no-rez, in saframovanja vreden. Prip. 18. 13.

Zhuden bi ti bil, ako bi odgovoril zhloveku, preden si umel, kar je praviti hotel. Hudobni norez bi bil, ako bi bil perpravljen odrezhi vsaki besedi, ktero tvoj nasprotnik govori, sato le, ker ni tebi vshezhin. Nespameten perlisnjenz bi bil, ako bi tebi vshezhnimu zhloveku perterdil vse, kar pravi, preden isgovori. Saframovanja bi bil savoljo vsfiga tiga vreden, ker bi gotovo odgovoril lashnivo, ali neperpravno, ali krivizhno. Odgovori tedaj vsakimu po pravizi, ljubezni in refnizi: zhe pa govorjenja ne umesh, molzhi, in ne prehti se s' odgovoram. Zhe ti je, kar nekdo govori, vediti potrebno, in ne umesh, sprashaj, premisli, in pametno odgovori.

64.

Hudobni zhlovek s' predersnim obrasam terdi svojo besedo: kdor je pa dobriga serza, boljisha svojo pot. Prip. 21. 29.

Kakor je nespametno odgovoriti, preden se své ali umé, kar nekdo gavori, tako je hudobno terditi svojo hudo, ali lashnivo, ali krivizhno besedo. Zhe is naglofti, ali slabofti, ali pomote kaj napzhniga rezhesf, predersno ne terdi, de je prav, kar si govoril, kakor je napuhnjenim ljudem navadno, kateri v' svojim serzu vedo, de so se smotili, ali de so lashnivo govorili, in vender predersno terdijo svojo besedo. Zhe kaj napzhniga govorish, ali storish, sposnaj in ponishaj se, in tako skashef, de si dobriga serza. De kaj ne govorish, ali ne storish prav, je is zhlovesfhke slabofti; de pa vedozh terdish svojo spazhnost, je is hudobiye, ktera je vezhi del is gerdiga napuha. Hvaleshen bodi zhloveku, kateri ti pokashe tvoj greh, in boljishaj se, ker tako bosh lohka dosegel milost per Bogu.

65.

V' prepiru naglo ne pravi, kar so tvoje ozhi vidile, de bi potlje popraviti ne mogel, ker si svojimu prijatlu zhaft odvsel. Prip. 25. 8.

Samore biti potrebno govoriti, kar si vidil, ali svedil; ako bi pa bres potrebe rasodel hudo soper koga, bi gresfhil, desiravno bi resnizo govoril. De je tvoje govorjenje ali prizhevanje soper blishniga ne-

dolshno, morash govoriti is potrebe, morash govoriti zhisto refnizo, morash govoriti is dobriga namena, in le zhloveku, kterimu je to vediti potrebno. Ravno sato nikar ne pravi v' prepiru, kar vesh, ker bi lohka prevezh povedal, govoril bi is jese, in tudi vpri-zho drugih, kterim vediti ni prav, kar pravish. Zhe rasnafhash svojiga prijatla, ali koga drugiga, in mu zhaft odvsamefh pred drugimi, kako bosh to popravil? Bodi tedaj moder, in pozhasen v' govorjenji.

66.

Bahazh, kteri obljub ne spolnuje, je kakor oblaki, in veter bres deshja. Prip. 25. 14.

Nikomur ne obljubi dati, ali storiti, kar dati, ali storiti nozhesh, ali ne morefh, ali ne smesh; zhe ne, si nespametnimu in lashnivimu bahazhu podoben. Zhe si komu kaj perpusheniga, in mogozhiga, oblju-bil, dolshnik si njegov, in spolniti morash, kar si obljubil. Pred obljubo si bil prost, s' svojo obljubo pa si se savesal, in to je tebi namesti sapovedi. Ne bahaj s' obilnim obetanjem, in ne obljubi dati, kar dal ne bosh, de ne bosh oblakam bres vode podoben, kteri suhi semlji ne pomagajo.

67.

Zhlovek, ki ne more svojiga duha v' govorjenji premagati, je kakor odperto mesto bres osidja. Prip. 25. 28.

Premaguj svojiga duha, in ga vkroti s' boshjim straham, s' modrostjo in ljubesnjo, in bosh svoj jesik sdershal od prenagliga in nespametniga govorjenja.

Zhe si pa slabiga duha, bo tvoj jesik nespametno, nespodobno, neperlošno, bodezhe, lashnivo in sdrashljivo govoril, in bošh enak mestu bres osidja, ktero sovrashniki lohka premagajo. Strah boshji, modrost in ljubesen imej, in tako le bošh varen v' govorjenji, de ne greslišh.

68.

Ne odgovori norzu po njegovi norosti, de mu podoben ne bošh. Odgovori norzu po njegovi norosti, de se modriga ne fhteje. Pri p. 26. 4. 5.

Té besede Modriga so viditi tebi ena drugi nasproti, niso pa, ampak potreben uk sapopadejo. Perve besede, de odgovoriti ne smesh norzu po njegovi norosti, te uzhé, de, zhe nespameten, napuhnjen, serdit, ali prepirljiv zhlovek bahá, vpije, in prepira ishe, molzhi, ker ni takrat perlošno mu odgovoriti; zhe se pa bošh prepiral s' njim, se bošh rasferdil, dosti napzhniga govoril, in mu bošh podoben. Kar potlje Modri pravi, de odgovori norzu po njegovi norosti, te uzhi, de kader perlošen zhaš pride, si persadenesh s' pohljevnimi besedami preprizhati nespametniga zhloveka, de je napzhno govoril, in se boljisha. Kaj te bo pa prav uzhilo, de bošh vedil po vsih okolishinah molzhati, ali prav govoriti? Ljubesen do Boga in do blishniga te bo uzhila. Jmej jo, in bo boljishi, ko vfi nauki, ker vfi nauki so prasni bres nje.

69.

Kdor memo gredé se is nagloſti vtikuje v' prepír drugiga, je njemu podoben, kteri pſa ſa vſheſa ſgrabí. Prip. 26. 17.

Moder bodi, in ne pripiraj ſe, ampak pohljevno govori ſvojimu bliſhnimu, in te bo poſluſhal. Zhe ſe pa drugi med ſeboj ſerdito prepirajo, ne vtikaj ſe v' njih prepíra, zhe preveſh, de jih ſmiril ne boſh. Kaj bi dobriga ſtoril med takimi raſſerdenimi ljudmi? Nizh dobriga, in bi ſe tudi ti prepíral s' njimi, kar bi vezh jeſe napravilo. Bil bi ti podoben neſpametnimu zhloveku, kteri bi hudiga pſa ſa vſheſa ſgrabil, in bil od njega vgrísnjen: prejel bi namrezh od raſſerdenih ljudi, kar bi tebi ne dopadlo.

70.

Neſpameten naglo iſlije ſvojiga duha: modri pa odlaſha, in ſa prihodno kaj perhrani. Prip. 29. 11.

Prenagel ne bodi nikdar v' govorjenji, ampak preden govoríſh, premíſli, kaj, koliko, komu in ſa kaj govoríſh. Ne bodi neſpametnimu zhloveku podobn, kteri ima ſvoje ſerze na jeſiku, ki perloſhno in neperloſhno govori, kar koli vé. Moder bodi, in, zhe ſi, veſh, de ni vſelej dobro govoriti, kar vzhafi ſamore biti pomagljivo. Perhrani kaj ſa prihodno, de boſh namrezh govoril, kader bo perloſhno. De ſe pa po modroſti ravnaſh, varuj ſe hudobne jeſe, ktera le napzhnoſti uzhi, in veliko hudiga dela: ampak ljubi bliſhniga, in ſi moder.

71.

Ne prijatlu, ne neprijatlu ne rasodeni svojih misel: in, zhe imash pregreho, je ne povej. Sir. 19. 8.

Ne saupaj vsakimu prijatlu, in veliko manj vsakimu zhloveku skrivnosti svojiga serza, de te ne bo preposno péklo: in zhe je nekdo tvoj pravi prijatelj, ima mordé premalo modrósti, in tebi dobriga svéta dati ne more, ali molzhati ne vé, kar si mu saupal. Zhe imash dobriga, svestiga in modriga prijatla, Modri ti ne prepove mu is potrebe rasodeti teshave svojiga serza, de dobri svet prejmes. Ne bodi pa nespametnimu zhloveku podoben, kateri, zhe ima prijatla, tako rekozh, eniga dné, mu nepotrebno pravi svoje skrivno shivljenje, in, ko se prijasnost rasdere, mu ozhita, ali drugim pravi njegove pregrehe. Spovedniku le odgerni svojo vest, ker on je tvoj pravi prijatelj, pomagal ti bo, in ostane skrito v' njim, kar koli si mu rasodel.

72.

Si besedo soper svojiga blishniga slishal? naj ostane v' tebi, in sanesi se, de te ne bo rasgnala. Kar je pshiza v' stegnu safajena, to je beseda v' serzu nespametniga. Sir. 19. 10. 12.

V' zhloveshki natori tizhi ta huda slabost, de ljudje radi pravijo, kar so shlishali soper blishniga. Varuj se te sploshne slabosti; in, de se je varujesh, ljubi svojiga blishniga. Zhe slishish govoriti dobro od

svojiga blisniga, rad verjemi, in povej ob perloshnosti: zhe pa slislish hudo govoriti soper svojiga blisniga, ne verjemi, zhe preprizhan nifi. Zhe je ref, kar si hudiga slishal soper koga, molzhi, ako ni potrebno govoriti; in, zhe je potreba, povej zhloveku le, komur je vediti potreba, in ne drugim. Zhe te saflishana beseda teshi, in jo, kakor pshizo is stegna, hitish spraviti is serza, in drugim praviti, si gotovo bres ljubeshni in modrosti. Zhe molzhati ne vesh, sebi in drugim napravljash nepokoj in britkost. Molzhi tedaj, kader ni treba govoriti, in sanesi se, de te ne bo saflishana beseda rasgnala.

73.

Ne verjemi vsaki besedi: nekteri se s' jesikam pregreshi, ne pa s' serzam. Sir. 19. 16.

Veliko jih je nespametnih v' govorjenji, in take pravijo, kakor bolnik v' vrozhinski bolesni. Nespametnih je tudi filno veliko, kateri vse marnje preradi verjamejo, ko bi uma ne imeli. Bodi tedaj moder, de naglo ne govorish, in nespremishljeno ne verjamesh, kar koli slislish. Ne verjemi tedaj vsaki besedi, ker je dosti fleganiga. Zhe svesh besedo soper tebe rezhen, ne vjesi se, ker mordé ni ref uni govoril, ali se je s' jesikam, ne pa s' serzam pregreshil, drugazh je namrezh mislil. Vesh sam, de si vzhasi kaj nedolshniga pravil, so pa drugi drugazhno podobo dali tvojim besedam: ravno sato bodi pozhasen in varen, de vsaki besedi ne verjamesh.

74.

Kdor je, de bi se s' jesikam ne pregreshil? Posvari blishniga, preden mu shugash. Sir. 19. 17.

Velik dar boshji je to, de govoriti samoresih, vkroti pa jesik s' boshjim straham, in s' ljubesnjo do blishniga; zhe ne, je jesik nepokojna hudoba, polna smertniga strupa, in ogenj, ki veliko hudiga dela. Zhe svojiga jesika ne bersdash, si malovredniga serza, in tvoja poboshnost je prasna. Zhe zhujesh nad svojim jesikam, se bosh veliko grehov, in nadleshnost varoval: defi pa zhujesh nad svojim jesikam, se bosh vzhafhi s' njim pregreshil. Varuj se soper koga krivizhno govoriti: zhe pa nekdo govori hudo soper tebe, ne shugaj mu, ampak prashaj ga, ker ni mordé tiga mislil: zhe se je pa s' besedo soper tebe pregreshil, fvari ga prijasno, de se boljisha, in mu bersh odpusti, kakor ti ljubesen ukasuje.

75.

Nespametni imajo serze na jesiku: modri imajo svoj jesik v' serzu. Sir. 21. 29.

Zhe imash svoje serze na jesiku, de namrezh molzhati ne vesih kar mislish, vidish, in svesih, si gotovo nespameten: zhe pa imash svoj jesik v' serzu, de namrezh premishlish preden govorish, si gotovo moder. Kdo ti samore sadostno poduzhenje dati, de bi vselej vedil kadaj, ali kaj, ali koliko, ali komu govoriti ali molzhati? Nihzhe smed zhlovekov te ne mo-

re sadofstno uzhit, ker je okolifhin neisrezheno veliko, in se oné vedno premenujejo. Jmej tedaj strah boshji, in ljubesen do blishniga: sakaj, zhe imafh pravi strah boshji, in sveto ljubesen do blishniga, tvojiga govorjenja in molzhanja namen bo vfelej, de napravifh mir, terdifh pravizo, odganjafh krivizo, branifh grefhiti, svarifh in uzhifh po volji boshji, in bosh veliko dobriga delal.

76.

Kdo bo mojim uftam varha dal, in na moje shnable terden pezhata, de bi savoljo njih ne padel, in de bi me moj jesik ne pogubil? Sir. 22. 33.

Modri Sirah, kateri je bil boljifhi in varnifhi ko fi ti, je varha fvojim uftam, in pezhata fvojim shnamblam shelel, ker je vedil, de jesik vzhafi tudi modrimu zhloveku spodleti: koliko morafh pa ti fkerbeti in zhuti, de se s' jesikam ne pregreghifh, in fvoje dushe ne pogubifh? Jesik v' uftih hudobniga zhloveka je filno fhkodljiv, in fhkodljivifhi ko neufmiljena sver, ktera se s' ropam shivi. Praviti ni mogozhe kaj hudiga ftori hudobni jesik: sato bodi kakor ti je bilo sgoraj rezheno, poln namrezh praviga strahu boshjiga, in svete ljubesni do blishniga.

77.

Tvoje ufta naj se ne navadio rasmusdano govoriti, ker v' tim je greh. Sir. 23. 17.

Varuj se prav fkerbno, de nikdar rasmusdano ne govorifh, ker snamnje bi bilo to hudobne dushe; ufta

namrežh is obilnosti serzhne hudobe govoré. Zhe bres dolshniga spofhtovanja govorish od Boga, ali od boshjiga; zhe besedo boshjo obrazhas h v' smeh, ali v' poterjenje greha, kashes h svoje maloverno in hudobno serze. Zhe nesframno bres potrebe govorish, in te veseli od tiga poslushati, kashes h nezhisto serze. Rasusdan jesik je silno pohujshljiv, in je shkodljivi-shi, ko ojster mezh v' roki morivza. Bogabojezhe in zhisto serze imej, in tako bosh vedil spodobno in framoshljivo govoriti.

78.

Preklet je podpihovaviz in dvojesizhnik; sakaj bo njih veliko med seboj mirnih sdrashil. Sir. 28. 15.

Premisli, kaj Bog po Modrimu pravi, de preklet je podpihovaviz in dvojesizhnik, ker med mirnimi ljudmi sdrashbenapravlja. Ta hudobnesh je hudizhu podoben, ker sovrashi mir, in nadrashi ljudi eniga soper drugiga. Podpihovaviz je tudi dvojesizhnik, ker obrazha besede po svojim hudim serzu, ne pa po ljubesni in resnizi. Zhe se mu nekdo potoshi, de krivizo terpi, kashe usmiljenje nad njim, in ga uzhi, kako bi se masheval nad unim: zhe pa ta kaj bolezhiga rezhe soper svojiga nasprotnika, hiti mu povedati, kaj je ta govoril, in pa she kaj perstavi, de ga huje nadrashi. Viditi je on prijatel s' vsakim, nobeniga pa prav ne ljubi; in tudi on nobeniga resnizhniga prijatla nima, ker ga ljudje posnajo, in se njegoviga hudiga jesika boje. Kristjan! varuj se prav skerbno

te velike hudobe, in flushbe hudizheve; zhe ne, bosh breshtevilnih grehov kriv; ljudje to bodo savidili, in Bog te bo preklel.

79.

Veliko jih je pod ojštrim mezham padlo, ne pa toliko, kolikor jih je po svojim jesiku poginilo. Blagor timu, ki je pred hudobnim jesikam ovarovan. Sir. 28. 22. 23.

Veliko jih je bilo s' mezham umorjenih, Modri pa pravi, de veliko vezh jih je po svojim hudim jesiku poginilo. Hudobnih jesikov je smiraj veliko na svetu, kateri ljudem veliko nepokoja in krivize delajo, ne vender toliko, kolikor svoji dushi. Srezhen je zhlovek, ki je pred hudobnim jesikam ovarovan; she bolj srezhen je pa on, kateri ni s' svojim jesikam nikomur nadleshen in krivizhen. Kristjan! varuj se prav skerbno, de nisi nikomur nadleshen ali krivizhen s' svojim jesikam, varuj se pa tudi krivizhnim jesikam perloshnosti dati: shivi po kershanfko in miren bodi, tako bosh veliko manj nadleshnosti imel.

80.

Sagradi s' ternjem svoje ushefa; nikdar hudobniga jesika ne poslushaj: in naredi svojim ustam duri in kljuzhavnizo. Sir. 28. 28.

Sagradi s' ternjem svoje ushefa, namrezh sagradi jih s' pravizo in ljubesnjo, de hudobniga jesika ne poslushafh. S' pravizo in ljubesnjo naredi kljuzhavnizo in duri svojim ustam, de hudiga ne govorish.

Terdno obljudi, in obljudo ponavljalj, de hudiga govorjenja poslušhati nozhesh. Zhe nekdo tebi vprizho govori hudo, svari s' besedo, ali s' temnim oblizhjem, ali drugazh, de se greha ne vdeleshish. Zhe kaki perlisnjenz tebi pernese besede od koga drugiga soper tebe rezhene, svari ga, in ne zhislaaj njegovih besed. Terdno tudi skleni, in pogosto ponavljalj sklepe, de ne bosh nepotrebno soper druge govoril: tako bosh duri in kljuzhavnizo svojim ustam napravil.

Jesa — sveta — greslna — prepir. Mirnost.

81.

Hudobnik plede hudo v' serzu; in vsaki zhas prepir seje. Prip. 6. 14.

Hudobnik ne more biti dobriga serza, ker on ne ljubi ne Boga, ne sebe, ne blishniga. Ker hudo posheljenje ga gospoduje, plede hudo v' svojim serzu, de bi druge k' svojim hudim sheljem napravil. Zhe komu prijasno govori, ali komu kaj dobriga stori, je to is svijazhniga serza de bi ga namrezh k' svojimu posheljenju nagnil: zhe pa tiga hudiga namena ne doshe, ga sanizhuje in preganja. Hudobnik je svita kazha, in vsaki zhas prepir seje, ker je nepokojna hudoba, in v' miru shiveti ne more. Vse svijazhe si

ta hudobnesh ismishljuje, de vsaki zhlovek flushi njegovi hudi volji; ali de nadlega të, kateri se mu vdati nozhejo. Kristjan! varuj se te hudobe, to pa is ljube-sni do Boga, in do svoje dushe: refnizhen, pravizhen in miren bodi s' vsimi, de vezhno plazhilo prejmesht.

82.

Med napuhnjenimi je vselej prepir: kdo pa vse s' svétam dela, modrost ga vodi. Prip. 13. 10.

Ponishen bodi, tako si krotak in miren, in se rad refnizi podvershesht, in se preuzhiti pustisht, ako si v' smoti. Zhe si napuhnjen, sebi le in tistim ver-jamesht, kateri tvojimu napuhu streshejo. Zhe si ponishen, lep mir imasht s' ljudmi, ker te ne bodo radi shalili; in, zhe se kaka nadleshnost pergodi, kmalo jo bosht s' lepo poravnal. Zhe si pa napuhnjen, bosht drugim in sebi nadleshen; in, zhe sebi enakiga napuhnjeniga zhloveka narajmasht, eden drugimu se ne bota vdala, in prepira ne bo konza. Ponishen bodi tedaj: ako v' kaki rezhi dvomisht, poprashtaj bogabojezhe modre, in po njih svetu stori; tako te bo modrost vodila.

83.

Mehki odgovor vtolashi jeso: terdo govorjenje napravi togoto. Prip. 15. 1.

De jesniga zhloveka vtolashisht, njegovim bodezhim besedam odgovori ponishno, mehko in ljube-snivo. Skerbi vselej krivizhno jeso svojiga blishni-

ga vtolashiti preden ga uzhish in svarish: sakaj, zhe njegove jese pred ne vtolashish, ne bodo tvoji uki prostora nashli v' njegovim serzu. Zhe se pa vtolashiti ne da, poterpi, in odloshi v' boli perloshni zha! ga uzhiti, ali svariti. Ako bi pa hotel jesniga zhloveka s' terdimi ali bodezhimi besedami oblastno premagati, bi dreva nosil v' njegov ogenj. Kader ti je potrebno rastogotenimu zhloveku odgovoriti, ne glej, zhe si ti vishi ko on, ali zhe si dobrotnik njegov, ampak skerbi de ga bosh vtolashil, in po tim le ga preuzhi, ali svari. Sveto ljubesen imej do svojiga blishniga, in te bo uzhila, kako ravnati s' njim.

84.

Boljishi je suh grishlej s' veseljem, kakor hisha polna jedi s' prepiram. Prip. 17. 1.

Srezhen si, zhe imash mir in veselje is dobre vesti, in is gnade svetiga Duha, desi malo premoresh, in revno shivish. Jmej pravi mir s' Bogam, tako ga imash tudi s' seboj in s' blishnim, in si frezhnishi, ko uni, kateri imajo bogate saloge, miru pa nimajo, ker Bogu ne flushijo, ali se s' domazhimi, ali s' drugimi prepirajo. Bodi tedaj s' Bogam sdrushen, miren s' ljudmi, in poterpeshliv v' nadlogah; tako bosh per majhnim premoshenji vesel, ali vsaj sadovoljen.

85.

Hudobnik vselej prepirov ishe: nad - nj bo neusmiljen angel poslan. Prip. 17. 11.

Kdor vselej prepirov ishe, ker ga veseli nadlagat ljudi, je pravizhno hudobnik imenovan, ker hudizhe-

vo voljo spolnuje, in njegovo flushbo opravlja. Sapifano je, de bo neusmiljen angel nad-nj poslan. Kdo ga bo nad-nj poslal? Bog, sapovedovaviz miru, bo neusmiljeniga angela poslal nad hudobnika, kateri miru nozhe, in vselej prepistrov ishe. Ker je sapifano, de bo neusmiljen angel nad-nj poslan, je prav verjetno, de ga bo Bog hudizhu sdal, in de bo per njem v' peklú, kjer miru ne bo vekomaj. Kristjan! otrok miru bodi, in de ga imash, bodi ponishen, pravizhen, molzhezh in moder, in Bog miru ti bo obilno povernil.

86.

Kteri postavo sapusté, hvalijo hudobnika; kateri jo pa spolnujejo, se nad-nj jesé. Prip. 28. 4.

Kdor ne ljubi Boga, njegovih svetih sapoved ne zeni, zhedalje huje sabrede v' hudobijo, ljubi in hvall hudodelnike, kateri ravno tako bres straha boshjiga shivé. Kdor ljubi Boga, ljubi tudi njegove svete sapovedi, po njih sveto shivi, in sa zhaft boshjo fkerbi. Ravno sato se on gorezhe vname soper hudobijo, ker je boshji svetofti nasproti, in ima sveto jeso soper hudodelnike, ker shalijo Boga in ljudi pohujshujejo. Kristjan! ne hvall hudodelnikov savoljo nih greslhnikga shivljenja, fizer bi bil tudi ti zhafti bosje nasprotnik; ampak obshashuj jih, in naj te pezhe, kader vidish, ali svesh njih pregrehe. Sveto jeso imej soper vse grehe, in milo shaloft zhuti savoljo pregreslhnikov, kateri, desi so Jesusu obljubili svestobo, hudo shivé. Moli is serza Boga sa té smotene dushe,

de pridejo nasaj k' njemu, in neisrezhenó veselje imej, kader se nekdo smed njih spreoberne.

87.

Ne prepíraj se s' bahazhem, in ne nosí dreva v' njegov ogenj. Sir. 8. 4.

Bahazh je poln napuha, sato se rad prepíra, in hozhe vselej premagati. Sakaj bi se tedaj prepíral s' njim, in dreva nosil v' njegov ogenj, de bo glasnejši vpil, hudo preklinjal, in se serditíshi prepíral? Zhe se s' njim prepírašh, nizh dobriga ne opravišh, ker bo hotel s' serditim vpitjem tebe premagati in oframotiti. Ne prepíraj se nikoli s' zhlovekam, kteri prepíra íshe, ampak ogibaj se ga, poterpi njegovo nadleshnost, in mu pohleuno govori, de dreva ne nofísh v' njegov ogenj.

88.

Ne prepíraj se sa rezh, ktera te ne sadene. Sir. 11. 9.

Modri te uzhi, de se prepírati ne smesh s' nikomur sa rezh, ktera ni tebi ne v' shkodo, ne v' dobi-zhik. Modri ti ne prepove braniti svojiga blishniga, kader mu hozhe hudobnesh shkodo ali krivizo storiti; ampak ti prepove se bres potrebe in prida pezhati v' kako opravilo, kakor je enim navadno, kteri nepotrebno skerbé sa druge, sebe pa vnemar pufhajo. Ne vtikuj se tedaj v' vsako rezh; zhe ne, bofh gotovo premalo skerbel sa se. Storil bi mordé to savo-

ljo kakiga svojiga dobizhka, bi pa mendé jeso in kletev sa plazhilo prejel.

89.

Ako pihafh v' ifko, bo velik ogenj is nje: in ako na njo pljunefh, vgafne; oboje pa is tvojih uft pride. Sir. 28. 14.

Ta prilika tebi vshivo pokashe, kaj je storiti, kader te jesa skufha. Jskra je majhna, zhe pa vanjo pihafk, je lohka velik ogenj in velika škoda is nje. Ravno taka je tvoja grefhna jesa, majhna v' perzhetku, potlje pa velika, in fhkodljiva, zhe se ji vdash. Zhe v' iskro pljunefh, ali s' nogó stopifh na-njo, vgafne, in fhkodvati ne more. Ravno tako stori s' grefhno jeso, de jo berfh sadufhifh, kader jo zhutifh, in ti fhkodvati ne more. Zhe nekdo tebi bodezhe govori, ali te kaj drugiga shali, spomni se bersh na sapoved boshjo, na poterpeshljivost Jesufovo, in premaguj grefhno jeso; tako se bofh veliko hudiga, ki navadno is grefhne jese isvira, varoval.

Lakomnost. Sapravljivost.

90.

Eni svoje delé, in bogatejshi prihajajo: eni, kar njih ni grabijo, in so smivaj v' revfhini. Prip. 11. 24.

Zhe si potrebnim ljudem usmiljen savoljo Boga, tvoje premoshenje ti bo on namnoshil, de bofh revnim obilnifhi pomagal, in sebi obilno saflushenje naberal.

Zhe pa bogatejšhi ne bosh v' posvetnim premoshenji, je vsaj resnizhno, de dosh bogatejšhi v' gnadi. Moder vender bodi v' dajanji, de tvoje usmiljenje ti ne brani dolgov poplazhati, in de svojim otrokam krivize ne storish. Varuj se prav skerbno komu shkodo storiti, ker kriviza ti bo v' nesrezho, kakor je enim, kateri grabijo, kar je drugih, in so vender v' revshini, ker shegna boshjiga nimajo. Ako bi pa ravno kriviza komu namnoshila premoshenje, bil bi v' veliki revshini per Bogu.

91.

Ne daj mi vboshtva, tudi ne bogastva: podeli mi samo mojimu shiveshu potrebno. Prip. 30. 8.

Premisli, kaj Salomon pravi, de se po njem ravnash. Profil je on Boga, de mu ne da vboshtva, in tudi ne bogastva, ampak samo kar potrebuje v' svojo hrano. Bil je on kralj, in je veliko vezh, ko drugi ljudje potreboval, de bi vladal in branil deshelo, kar bi ne bil mogel, ako bi bil vbog: bal se je pa preobilniga bogastva, de bi se mordé po njem ne spridil. Tudi ti profi Boga, de te samo s' potrebnim preskerbi, ker veliko vboshtvo obroduje skushnjave, sosebno nepoterpeshljivost, in krivizo: bogastvo pa obroduje napuhnjene misli, nadleshe skerbi, in mlazhnost do boshjiga. Profi tedaj Boga ti dajati potrebno; in tudi ti skerbi si potrebno s' poshtenim delam perdobivati. Zhe to storish, in si svojiga stanu sadovoljen, si frezhen.

92.

Sgoli sam je (lakomnik), in nima drugiga sraven sebe, ne fina, ne brata, in vender nejenja delati, in njegove ozhi se s' bogastvam ne nasitijo. Pric. 4. 8.

Gerdo in pregreshno je toliko ljubiti bogastvo, in toliko si persadjati is sgoli lakomnosti. Pregreshno je to, de zhlovek ni nikoli bogastva fit, desi nima komur bi ga sapustil. Pregreshno je pa tudi radevati svoje premoshenje, desi so otrozi, kateri imajo pravizo do njega. Lakomnik, ako drugim krivize ne stori, je sebi le hudoben, in drugi dobé njegovo premoshenje: kaj pa ljudje dobé po sapravljivzu? Nadloge in dolgove dobé njegovi otrozi sa njim. Kristjan! kaj ti je storiti? Hodi po sredni poti, de nisi namrezh ne lakomnik, ne sapravljiviz. Pridno delaj, ne pa is lakomnosti, temuzh de sebe in svojize poshteno preskerbisih; in tudi de kaj perhranish sa hude zhase, kateri te bodo mordé obiskali.

93.

Vshivaj v' dobrim zhafu dobrote, in preskerbi se sa hudi zhaf. Pric. 7. 15.

Modri Salomon te uzhi, de tako pametno in smerno vshivaj dobrote dobriga zhafa, de ne posabisih kaj perhraniti sa hudi zhaf. Zhe hitish sapravljati,

kader imash obilnost, menish, de bo Bog zhudeshe delal, kader pomankanja prosto voljno terpisih? Zhe, ko obilnost imash, s' shertjem in bahanjem sapravljati hitish, bosh mordé kmalo shalofstno pesem pel, ker ne bosh imel v' potrebi, kar si bres potrebe sapravljaj. V' duhovnim pomenku je tudi Modriga nauk potreben. Zhe ti Bog obilne gnade daje, in mu lohka slushish, oftani ponishen, in ohranuj jih; ker bo mordé kmalo prishel zhas skushnje, in suhote duha, in bosh grenko shivljenje imel, to pa savoljo svoje poprejshe neskerbnosti. V' zhasu obilnosti ne bodi predersen, in v' zhasu pomanjkanja ne bodi obupljiv: ponishuj se, ker si dobrote boshje nespametno sapravil; prosi Boga te sopet obdariti, in skerbno ohranuj njegove dari.

94.

Tvoja roka naj ne bodi k' jemanju odperta, k' darovanju pa saperta. Sir. 4. 36.

Modri te uzhi, de naj ne bodi lakomnik, in hotel le jemati in prejemati; stiskaviz pa, in ne hotel nikomur kaj dati. Dajaj vbogim is praviga usmiljenja, priyatlam is zhiste ljubesni, in vsakimu, kar gre po pravizi. Kar si komu is pravize dati dolshan, dajaj, ker je to perva tvoja dolshnost: zhe po tim samorefsh potrebnim pomagati, pomagaj jim po svoji mozhi. Ne bodi pa nespameten, de bi bres potrebe dajal, stiskal pa, kader je prav, ali je dolshnost dati. Mo-

der bodi, de vesh komu, koliko in sakaj dati: tudi de vesh komu, koliko in sakaj stisnjenih rok biti. Hvaljeshen bodi blishnimu, ko tebi kaj da, in bodi usmiljen in pravizhen s' vsemi.

95.

Nizh ni hudobnishiga, kakor lakomnik, in nizh ni krivizhnshiiga, ko denar ljubiti: sakaj ta ima tudi svojo dusho na prodaj. Sir. 10. 9. 10.

Nekteri grehi so viditi strashnejshi, ko lakomnost, ref je pa, de nar strashnejshi pregrehe so lohka is lakomnosti. Sa denar je Judesh Judam prodal svojiga boshjiga Uzhenika; takrat pa je on prodal hudizhu svojo dusho. Sa denar, ali sa drugi posvetni dobizhik je vbijanje, sdajanje, krivo prizhevanje in neisrezheno veliko drugih strashnih pregreh. Praviza, refniza, zhiftoft, in toraj tudi dusha je na prodaj sa denar ali drugo posvetno blago, zhe lakomnost gosposduje. Kristijan! varuj se ostudne lakomnosti, zhe ne, bosh terd s' ubogimi, krivizhen s' svojim blishnim, mersel v' boshji flushbi, in neusmiljen svoji dushi. De se lakomnosti varujesh, pogosto premisli smert, ktera te bo obropala, in te gnala pred boshjiga sodnika, per kterim ti bo gorje, zhe bogat ne bosh dobrih del, ker le dobre dela refhijo dusho od vezhniga pogubljenja.

96.

Moj fin! ne sapletaj se v' mnoge opravila. Sir. 11. 10.

Modri te prav po ozhetovi ljubesni prijasno opomni, de bi si is lakomnosti mnogih opravkov in skerbi ne nakopal. Opravljaj to, kar je tvojimu umu, tvoji mozhi, tvojimu premoshenju premerjeno, in tvoji dušhi manj nevarno. Ako bošh hotel delati vse, in tako rekozh vse biti, ne bošh imel volje, in tudi ne zhasa flushiti Bogu; in bo to mordé bres vsiga posvetniga dobizhka, ali pa s' fhkodo svojiga premoshenja, in svoje dušhe. Ako bi pa ti s' svojim nepokojnim persadjanjem veliko bogastvo dosegel, kaj ti bo pomagalo, zhe svojo dušho vnemar pustish? Smert ti bo odvselá vse, mastili se bodo drugi s' tvojimi premoshenjem, in kashna bo s' tvojo dušho?

97.

Hudobni zhlovek dela, hití in terpi, nizh pa ni premoshenish. Sir. 11. 11.

Delash, hitish in terpish nepridama, zhe Bogu ne flushish, ker tvoji grehi bodo poshirali vse, kar s' veliko fkerbjo perdobivash. Pridno delaj, in po kershansko shivi, tako Bog shegnuje tvoje dela, tvojo hisho, in bošh lohka shivel: zhe si pa rásusdan,

fi tudi sapravljenz, shegna boshjiga ti ne bo, in peshalo bo tvoje premoshenje, defiravno se veliko trudish. Pridnost in poboshnost naj bote tedaj sdrushjene v' tebi, in bosh lohka shivel: zhe ste pa pridnost in hudobija v' tebi, hudo ti bo. Ako bi pa Bog perpustil, de bi ti s' svojim persadjanjem obogatil, defi mu ne flushish, kaj ti bo pomagalo? Smert ti bo odvsela bogastvo, hudobijo pa pustila, in gorje ti bo vekomaj: varuj se tedaj te strashne nesfrezhe.

98.

Kdor vkup spravlja, ker sebi ne pervofhi, drugim vkup spravlja, in drugi bo njegovo premoshenje potratil. Sir. 14. 4.

Ne sapravljaj svojiga premoshenja s' lenobo, ali s' shertjem, ali rasmusdanjem, pa tudi varuj se gerdi lakomnik biti, de bi sebi is lakomnosti potrebniga ne vofhil. Kakofhin zhlovek bi ti bil, ako bi shaloval nad shiveshem, kteriga is potrebe vshivash? Nevreden bi bil shiveti. Ako bi bil tak s' seboj, kakofhin bi pa bil s' domazhimi, s' najetimi delavzi, in s' vbo-gimi? Neufmiljen bi bil, in boljishi bi bilo zhloveku v' fushnosti biti, kakor pod tvojo neufmiljeno oblastjo shiveti. Kdor koli si ti, se ti bo sgodilo, kar Modri pravi, de bo drugi tvoje premoshenje potratil. Pameten tedaj bodi, de pravo permero imash v' vsm: ne bodi, ne gerdi stiskaviz, ne nespameten sapravljiviz, in tako si moder.

99.

Blagor bogatinu, kateri je bres modesha snajden; kateri ni sa slatam tekal, tudi ne v' bogastvo svojiga upanja slavil. Sato je njegovo premoshenje poterjeno v' Gospodu, in njegovo vbogajme dajanje bo v'fa mnoshizha svetih osnanovala. Sir. 31. 8 — 11.

Defi je potrebno na svetu, de eni so bogati, je vender bogastvo slabimu zhloveku v' skušnjava, in blagor bogatinu, ki ga obrazha v' dobro. Zhe si bogat, bogastva nespametno ne ljubi, in se ga poslushi v' dobro, sosebno pa revnim v' pomozh: ako to delash, je tvoje bogastvo poterjeno v' Gospodu, in ga bo ohranil. Tvoje vbogajme-dajanje bo prijetno Gospodu, obilne darove v' svelizhanje potrebne bofh od njega prejemal, in mnoshiza svetih, namrezh mnoshiza poboshnih reveshev, katerim rad pomagash, bo osnanovala tvoje usmiljenje. Obrazhaj tedaj v' dobro svoje premoshenje, tako si bofh bogastvo vkup spravljaj v' nebesih, kteriga bofh vshival vekomaj.

Lash — krivo prizhevanje — obrekovanje — krive sodbe — podpihovanje. Refniza.

100.

Odverni hudobne ufta od tebe; in opravljivi shnabli naj so delezh od tebe. Prip. 4. 24.

Modri tebi v' Gospodovim imenu ukashe, de naj ne poslufhaj hudobnih uft, ali hudobnih ljudi, ki svojiga blishniga obrekujejo. Odvernesf jih lohka, zhe jih svarish, ker nihzhe ne bo rad vprizho tebe soper blishniga govoril, zhe ti jih poslufhati nozhesh, in jih svarish. Ravno tako stori, ko nekdo proti tebi opravlja svojiga blishniga; in opravljivi shnabli bodo delezh od tebe: molzhali bodo vprizho tebe, in ne bodo hudiga govorili, zhe si njih hudiga govorjenja shaloften, in jih savoljo tiga svarish. Ljubi svojiga blishniga savoljo Boga, in bosf vse to prav svesto splolnoval.

101.

Kdor se v' lashe sanafsha, se s' vetrovami pafse: ravno ta tudi letezhe ptize lovi. Prip. 10. 4.

Refnizhen bodi v' svojim govorjenji, tako si smiraj stanoviten, in bres ozhitanja: zhe si pa lashnik, in se v' lashe sanafshash, ljudje te bodo kmalo sposna-

nali, lashnive besede ti ne bodo pomagale, in se boš s' vetrovami pafel. Zhe se pergodi, de s' lashmi in svijazhami dofeshesh, kar shelish, lash ima kratko pot, boš rasodet, in verjeli ti ne bodo ljudje tudi, kader refnizo govorish. Persadjal si boš s' lashmi flepariti ljudi, ne boš pa nizh opravil, in boš enak nespametnimu otroku, kateri nepridama sa letezhio pti-zo hiti. Refnizhen bodi tedaj, in boš smiraj lohka obstal per Bogu, in per ljudeh.

102.

Refnizhni shnabli vselej ostanejo stanovitni: kateri se pa v' prizhevanji prehit, plede lashe s' jesikam. Prip. 12. 19.

Zhe ljubish, in govorish refnizo, smiraj enako govorish, in si stanoviten, ako bi ravno kako soper-noft sato prejel. Zhe prenaglo ali nespremishljeno govorish, ali obrazhash besede po vsakim vetru, gotovo lashesh, stanovitnosti nimash, in hudo slavo imash per vsih. Ljubi tedaj refnizo, ker jo Bog ljubi, in v' potrebi govori refnizo, kakor si po dobri vesti preprizhan, defi bi tebe savoljo tiga kaki zhlovek savidil: zhe pa refniza shali koga, ali jeso obudi, in treba ni govoriti, molzhi.

103.

Lashnivi shnabli so Gospodu gnjusoba: kateri pa svesto delajo mu dopadejo. Prip. 12. 22.

De si v' svojim govorjenji refnizhen, premisli kaj Modri pravi, de lashnivi shnabli so Gospodu ostudni,

refnizhni pa dopadljivi. Ne stori tedaj po navadi svijazhnikov, kateri si ismishljujejo kar ni bilo, de komu streshejo, ali koga shalijo: kateri storé belo zherno in zherno belo: kateri refnizi malo odvsamejo, ali malo perdenejo, de ji dadó podobo kakorshno hozhejo: kateri grehe svijazhno isgovarjajo, ali zhednosti prekanjano pozhernijo. Vesh, de vse to je gnjusoba per Gospodu; sato varuj se vfiga tiga, de te ne bo on, ki je vezhna refniza, pravizhno pogubil.

104.

Hdor hudobnika opravizhi, in kateri pravizhnik obso-di, oba sta gnjusoba per Bogu. Prip. 17. 15.

Pravizhen bodi, de sodish po sapovedih; de pa pravizhno sodish, sraven pravize, imej ljubesen. Ozhitniga hudiga ne opravizhi, in ozhitniga dobriga ne obsodi, ker bi s' tim hudo shalil Boga. Pravizhno sodi po sapovedih, varen pa bodi, de se ne prehitish, ker ti vsih okolishin ne vesh, in veliko krat je drugazh per Bogu, kakor se zhloveku sdi. Enako pravizo imej s' prijatlam, ko s' sopernikam. Zhe si persadenesh opravizhiti ozhitne grehe svojiga prijatla, si krivizhen; in ravno tako si krivizhen, zhe si persadenesh hudo raslagati, kar tvoj sopernik vidniga dobriga dela. Pravizhen bodi tedaj s' vsakim, ljubesen imej do vsakiga, in ne prenagli se, ker vesh, de Bog bo tebe in vse pravizhno sodil.

105.

Ne salasuj, in ne ishi hudobije v' pravizhnika hishi: tudi ne rasderi njegoviga pokoja. Prip. 24. 15.

Ne bodi nikoli hudobniga serza, de bi nepotrebno shelel svediti grehe drugih ljudi: veliko manj pa, de bi prekanjano iskal isgovorov obdolshiti pravizhnika, ali v' njegovi hishi raspertijo napraviti. Ref je, de tudi pravizhniki imajo slabosti; kakoshin si pa ti? Verjemi, de, zhe nepotrebno skerbish sa druge, ne skerbish sa se; in, zhe is nevoshljiviga serza shelish hudiga najti per drugih, fosebno pa per pravizhnikih, hudoben si. Zhe kàko sopernost imash soper koga, tvoje hudo serze lohka najde veliko hudiga per njem, ker se bo tebi sdalo hudo, kar ni hudo: po tim krivim sapopadku bosh govoril, sdrashbe in nepokoj napravil. Oh! varuj se te velike hudobe, in otrok miru bodi is zhiste ljubesni do blishniga.

106.

Kdor soper svojiga blishniga pokrivo perfeshe, je kakor strela, mezh in pshiza. Prip. 25. 18.

Varuj se soper koga lashnivo sprizhati, fosebno pa per sodbi; in she boli varuj se lashnivo persezhi, ker tvoje lashnivo prizhevanje bi bilo mezh, pshiza in strela narpred soper tvojo dusho, in potlje soper blishniga. Zhe je potrebno persezhi, ali tebi oblastnik persezhi ukashe, prej skerbno premisli, de zhisto re-

snizo govorish. Zhisto refnizo govori sa prijatla in soper prijatla, sa sovrashnika in soper sovrashnika, sa se ali soper sebe. Zhe je tvoje refnizhno in potrebno prizhevanje komu shkodljivo, ni to v' tvoje sadolshenje: velika pregreha bi bila pa tvoja, ako bi pokrivo prizheval: po njeni veliki hudobi bi se spokoriti mogel, in poshkodvanimu blishnimu sadoštiti bi bil dolshan.

107.

Kteri skrivaj obrekuje, nizh manj ne stori ko kazha, ktera natihama pizhi. Prid. 10. 11.

Zhe govorish soper blishniga kaj refnizhniga hudiga, pa bres potrebe, si opravlživiz, in grefhish: huje grefhish, zhe si obrekovaviz, de vedozh lashnivo govorish hudo soper blishniga. Obrekovaviz je refstrupeni kazhi podobén. Kazha se rada skriva, de natihama pizhi, obrekovaviz se tudi rad skriva, de vprizho sopernika ne govori. Kazha vlije svoj strup v' tistiga, kteriga pizhi, obrekovaviz vlije svoj strup v' tiste, ki ga poslushajo. Varuj se tedaj koga obrekovati, in pa tudi obrekovavza poslushati. Zhe obrekujesh, hudo ranish svojo dusho; in, zhe poslushash obrekovavza, prishel ti bo v' serze nekoliko njegoviga strupa, de bosh zhutil mlazhnost do tistih, ktere si obrekovati slishal. Svari hudobne jesike, kader se pergodi, de v' prizho tebe oni hudo govoré, de ne bosh njih hudobe deleshen.

108.

Varovajte se godernjanja, ktero nizh ne pomaga: in sdershujte svoj jesik od obrekovanja, ker na fkrivnim rezhe ne besede ne bodo bres povrazhila: in ufta lashnive du fho umoré. Modr. 1. 11.

Varuj se hude navade sarobljenzov, kateri is huda serza godernjajo soper vse, kar njih volji ne streshe. Ako bi godernjal soper boshje naredbe, silno hudoben bi bil. Ne godernjaj soper oblastnike, kakor je nepokornim ljudem navadno; tudi ne soper druge, kateri tvojim zhudnim mislam ne streshejo, ker godernjanje ne pomaga, in ne odvsame krishev savoljo katerih godernjash. Varuj se tudi obrekovanja, de bi namrezh soper koga hudo in lashnivo govoril, ker je rezhenó, de lashnive ufta du fho umoré. Opu fti tedaj hudo navado, zhe jo imash, nespremis hlyeno ali lashnivo govoriti, ker Bog sovrashi in pokori hude jesike.

109.

Sa svojiga shivljenja voljo ne framuj se refnize govoriti. Je tedaj framoshlyivost, ktera pelje v' greh; in je framovanje, ktero pernese zhaft in milost. Sir. 4. 24. 25.

Moder in serzhen bodi, de odkrito govorish refnizo, kader je treba, ker tako otmes h svoje shivljenje, namrezh svojo du fho. Refnizo perkriti je vzha fi potrebno, potrebno je tudi vzha fi jo odkrito povedati. Sramoshlyivost, ktera vodi v' greh, je, zhe se savoljo mogozhniga zhloveka bojish refnize govoriti.

Sramovanje, ktero pernese zhaft in milost, je, zhe si raji sanizhevan, ko od refnize, ali pravize odstopiti. Ne bodi bojezh, ampak serzhen, ko je potreba refnizo govoriti, ali po sapovedih vprizho drugih shiveti, defi te sanizhujejo. Zhe te hudobneshi krivo sodijo, ali obrekujejo, ko svojo dolshnost svesto spolnujesfh, in oftanesfh stanoviten, frezhen si, in bosfh.

110.

Nad podpihavza (pride) serd, sovrashtvo, in saframovanje. Govori prav sa majhniga in velikiga. Sir. 5. 17. 18.

Ze si podpihovaviz, de eniga soper drugiga drashish, in sato pravish, kar si dolshan molzhati, ali saflifhanim besedam perlashefh, ali govorish, kar ni nihzhe rekel ali storil, de bi koga nadrashil, si neusmiljen, bres vse ljubesni, poln peklenfskiga strupa, hlapez hudizhev, preklet od Boga, in sovrashen od ljudi. Varuj se te velike hudobe, is ktere se neisrezheno shtevilo grehov is-haja. Ljubi svojiga blishniga, miren in molzhezh bodi: zhe te pa dolshnost veshe govoriti, govori zhisto refnizo sa majhniga in velikiga, sa prijatla in sopernika, de nedolshniga branish, de refniza in praviza premagate. Zhe to storish, in te nekdo savoljo tiga savidi, to ni v' tvoje sadolfsshenje, ampak veliko bolj v' saflushenje per Bogu.

111.

Sdershi se vfake lashe; sakaj tih navade ni dobra. Sir. 7. 14.

Varuj se vfake, in toraj narmanj proftovoljne lashe, ker Bog, ki je vezhna refniza, sovrashi, prepo-

veduje in pokori vsako lash, desi je bres shkode blishniga, in tudi, zhe se mu s' njo pomaga. Zhe terdish, de je, kar vesh, de ni, ali dvomish; ali tajish, kar vesh, de je, lashefh, in toraj gresbish. Ako terdish, ali odrezhefh, kakor si preprizhan, in ni vender tako, se smotish, in ne lashefh: samore pa biti greh od druge strani, zhe namrezh prehitro verjamefh, ali pravish, kar ti ljubesen prepove. Lash je veliko krat le majhin greh, vzhafi je pa velik, zhe shelish s' njo storiti, ali storish blishnimu veliko shkodo. Varuj se vsake prostovoljne lashe, in ne navadi se legati, ker bi se ravnal po hudizhu vednimu lashniku. Ako bi se navadil legati, bi tebe ljudje sposnali, bi tebi ne verjeli, in bi vere ne imel per njih, desi bi resnizo govoril: prejel bi pa tudi pravizhno pokorjenje od Boga.

112.

Nikogar ne obfodi, preden ne sprafhafh; in kader si sprafhal, svari pravizhno. Sir. 11. 7.

Nikogar, ne prijatla ne neprijatla, ne snaniga ne nesnaniga ne obfodi, in ne obdolshi, dokler gotovo ne vesh, de se je ref pregreshil. Podobo greha vezhkrat vidish nad blishnim, svesh pa potlje, de je drugazh, ne bodi tedaj prenagel v' svoji sodbi. Zhe ti je dolshnost svediti resnizo, skerbi jo svediti; in, zhe se je ref pregreshil, svari in strahuj pravizhno. Zhe ni tvoja dolshnost, de bi svediti mogel, kar se tebi sdi, ali kar ljudje soper koga govoré hudiga, pu-

sti vse vnemar. Ne sodi tedaj prenaglo nikogar, ker ti vsih okolishin ne vesh; in ne verjemi vfiga, kar ljudje pravijo, ker je veliko fleganiga: per sodbi boshji le se bo natanko vsaka rezh svedila. Veliko krat si se mordé v' sodbi soper blishniga prehitel; moder bodi tedaj, in ravnaj se po sveti ljubeshni, de ne greshish.

113.

Gorishhi je tat, kakor lashe navajen zhlovek; oba pa bota pogubljenje v' delesh prejela. Sir. 20. 27.

Lashnik, kateri ima navado obrekovati ljudi v' velikih rezheh, in nedolshnim jemati dobro imé, je ref gerishhi in shkodljivishhi ko tat; ker tat jemlje blagó ljudem, hudobni lashnik pa jemlje ljudem dobro imé, ktero je ljubshhi ko blagó. Tat ne more krafti kader koli hozhe, lashnik pa ima smiraj perloshnost ljudem shkodo delati. Neisrezheno veliko rasgledov je, de je lashnivi jesik shkodljivishhi ko tat, oba pa sta hudobna in ostudna per Bogu, in bota oba pogubljenje v' delesh prejela, zhe ni refnizhne pokore. Kristjan! varuj se prav skerbno, de komu krivize ne storish s' nepravizhnimi rokami, in s' lashnivim jesikam. Varuj se tudi sdrushbe obojih, de ne bosh njih hudobije, in njih obsodbe deleshen.

Lenoba — dušhna — telefna. Pridnost.

114.

Pojdi k' mravli ti, leni, in pomisli njene poti, in uzhi se modrosti: ktera, desi nima vojvoda, ne uzhenika, ne oblastnika, si poletje jed perpravlja, in spravlja vkup ob shetuj, kar bo vshivala. Prip. 6. 6 — 8.

Modri, de te vshivo spodbada in preganja k' delu, kterimu te je Gospod obsodil, te poshlje k' mravli se prevednosti in pridnosti nauzhiti. Spravlja si ona shivish s' terplenjem ob perloshnim zhasu, de je preskerbljena, in vshiva, ko ga ni dobiti. Delaj pridno, dokler samoresh, svojiga saflushka ne potrati, in bosh preskerbljen sa zhas, ko delati in saflushiti ne bosh mogel. Zhe delati nozhesh, ali zhe sapravljash, kar saflushish, vboshtvo te zhaka, in bosh svoje stare léta v' veliki britkoſti shivel. She huje ti bo, zhe si len v' spolnovanji svojih kerſhanſkih dolshnost, ker te vezhno vboshtvo in terpljenje zhakata. Delaj tedaj pridno sa svojo telefno hrano, de se poshteno shivish, in she bolj pridno delaj sa svojo duſho: tako ti bo sdaj in vekomaj dobro.

115.

Lenih pot je kakor ternovi plot: Pravizhnih pot je bres ſpotikljeja. Prip. 15. 19.

Varuj se telefne lenobe, in she bolj duſhne; zhe ne, si bosh ismiſhljeval velike teshave in britkoſti v'

opravljanji svojih dolshnost, kar bo tvoji leni dufhi kakor ternovi plot, bodezhe in teshavno ti bo vse. Malo bosh delal, in se ti bo vender sdelo, de veliko terpisih: godernjal bosh savoljo vsakiga dela; in potlje bosh she huje godernjal savoljo pomankanja, ktero si se sam nakopal. Ljubi moj! bres terpljenja si ne morash kruha saflushiti, in bres premagovanja ne moresh dufhe svelizhati: pridnost ti je tedaj v' vsm potrebna. Kaj ti je tedaj storiti? Isih pomozhi per Bogu, kateri ti bo dal perpravno in mozno voljo; s' njo pa pridno delaj sa dufho in teló. Zhe boshji volji perdrushujesh svojo voljo, ne bosh spodtikleja nashel, in bosh vse sadershke ferzhno premagoval.

116.

Kdor je mehak in len v' svojih delih, je brat tiga, kateri svoje rasnafha. Prip. 18. 9.

Verjemi, de lenoba in sapravljivost ste eno: verjamesh lohka to, ker te tvoje ozhi preprizhajo. Pridnost pa, in sadoftno premoshenje sta sdrushjena. Ne bodi len v' svojih poshtenih delah; zhe ne, bosh rasnafhal svoje premoshenje, in si bosh nakopal vboshtvo. Zhe imash ljudi pod seboj, in is nespametne ljubesni do pozhitka ne zhujesh nad njimi, in ti ni mar gledati, kako oni delajo, ti bodo premoshenje spodjedali, in ti bo britko, ko si vezh pomagati ne bosh mogel. Zhe si len v' spolnovanji kerfhanfskih dolshnostih, si bosh she hujishi nadloge nakopal; sapravit bosh prejete darove boshje, sadersheval tebi od Boga namenjene

gnade in hudo ti bo. Telesna lenoba ti nakoplje po-
manjkanje, to nadlogo pa zhutish, in ona te bo mordé
smodrila: zhe si pa s' dušno lenobo nakoplješh vbosh-
tvo, te hude nadloge mordé zhutil ne bosh, in bolj
neskerbno shivish. Varuj se tedaj telesne, in she
bolj dušne lenobe, in bodi priden v' vsim, de pla-
zhilo pridnim delavzam obljubljeno prejmes.

117.

Shelje umoré leniga, ker njegove roké nozhejo nizh
delati. Vef dan sheli, in sheli: kateri je pa pravizhen, daje,
in ne jenja. Prip. 21. 25. 26.

Kdo smed kristjanov je toliko len in oflepljen, de
bi mislil, ali rekel: Hozhem v' grehih shiveti in
umreti? Kaj pa pomaga sheleti pokore, in svelizhan-
ja, zhe se v' lenobi in nepokori terdovratno shivi?
Leni vef dan, namrezh pogosto sheli se verniti k' Bo-
gu, is serza pa nozhe: hozhe, in vender nozhe s'
polno voljo. Sato ga njegove shelje umoré, to je, de
v' tih nerodovitnih sheljah umerje. Kteri je pa pra-
vizhen, daja Bogu, kar je boshjiga, in blishnimu,
kar je njegoviga; ne jenja dobriga delati, in ne pe-
sha, ker je priden. Kristjan! de si sheljen dobriga,
je prav, morash pa tudi vfiga sapovedaniga dobriga ro-
doviten biti; zhe ne, same shelje te ne bodo svelizha-
le. Prosi tedaj Boga ti milostljivo pomagati, de si
sheljan in radoviten dobriga; sakaj tako premagujesh
lenobo, in dobro plazhilo prejmes.

118.

Zhes njivo leniga zhloveka, in skosi vinograda nespa-
metniga mosha sim shel, in glej! vse je bilo polno kopriv,
in ternje je semljo pokrivalo; in kamnata ograja je bila
poderta. Prip. 24. 30. 31.

Umesh lohka, kar Modri govori, de njiva polna
kopriv, vinograd poln ternja, in kamnata ograja po-
derta pomeni in osnanuje gospodarjevo lenobo. Vesh
tudi lohka, de tiga neskerbniga zkloveka velika rev-
shina stiska, de pohishtvo je slabo, in vse drugo rev-
no. Njiva polna kopriv, in vinograd poln ternja po-
meni dušhno revshino leniga kristjana. Koprive in
ternje samo rasejo na neobdelani semlji; tako grehi
sami isvirajo is popazhene natore, in zhedalje vezh
jih je, ako je kristjan neskerbn. Kamnata ograja,
ktera bi bila branila shivini v' vinograd, je bila po-
derta; sato je vinograd ko sapushen. To pomeni,
de, zhe nimash ograje strahu boshjiga, molitve, fra-
moshljivosti in varnosti, si bres brambe, in te lohka
premagujejo tvoji dušhni sovraslhniki. Savoljo tiga
priden bodi, moli, zhuj in delaj, de se dušhniga
vboshtva varujesh, in s' dobrimi deli obogatish per
Bogu, kateri to sapoveduje, in tudi plazhuje vsakiga
pridniga kristjana.

119.

Leni pravi: Lev je na poti, in levina na zeshah. Ka-
kor se duri na svojih tezhajih verté, tako leni v' svoji po-
stelji. Prip. 26. 13. 14.

Zhe si len, se smiraj terpljenja bojish, in si is-
mishlujesh sadershkov in teshav, katerih ni, ker si

prerad v' pozhitku. Zhe je kako terpljenje, se ga bojish ko leva ali levine, ki zhaka na poti. Zhe si prerad v' pozhitku, si kakor duri, ki se na tezhajih verté, in so smiraj tam. Zhe delati nozhesh, ker se terpljenja bojish, bosh she huje terpel savoljo pomanjkanja, ktero te bo stiskalo, ko delati ne bosh mogel. Telefne lenobe varuj se, she bolji pa dufhne. Natora je popazhena, nevarnost in sapeljivost je tukaj veliko, in morash vse to s' pomozhjo gnade premagovati, to pa ni bres terpljenja. Priden zhlovek, in priden kristjan bodi tedaj, ker takó le spolnujesh voljo boshjo, si dober flushabnik boshji, in bosh v' vezhnosti obljudljeno plazhilo prejel.

120.

Ne sovrashi teshkiga dela, in poljskiga dela, ktero je Narvishfi stvaril. Sir. 7. 16.

Sovrashiti ne smesh teshkiga dela, ktero je zhloveku potrebno, de se shivi, de pokori svoje teló, in se greha lashje varuje. Zhe ti morash vezh terpeti ko drugi sa svoj shivesh, ne godernjaj, ampak poterpeshljiv bodi; sakaj, kakor so udje nashiga telefna raslozheni, in nima vsak enakiga opravila, tako je Bog po svoji modrosti raslozhil ljudi, de eden to, drugi drugo delajo. Ozhi ne terpé, so pa oné vsm telefnim udam potrebne, in oné pomenijo duhovske in deshelske oblastnike, kateri zhujejo nad vsimi. Roké in nogé veliko terpé, oné pa pomenijo ljudi, kateri se

morajo s' teshkim delam shiviti, smed kterih so kmetje, ki potrebno delo imajo semljo obdelavati. Kristjan! delaj rad po stanu, v' kterim si; delaj Bogu v' zhaft, in njemu v' zhaft delašh, zhe mu tudi flushish.

121.

Postopanje je veliko hudiga nauzhilo. Sir. 33. 29.

Bres poshteniga dela in opravila biti ne smesh, ako bi ravno veliko premoshenje imel, ker Bog je vsakiga k' delu obsodil. Postopanje je tedaj prepovedano, ker mora vsak po svojim stanu delati. Postopanje je tudi shkodljivo, ker se is njega veliko hudiga isvira. Zhe si bogat, in postopazh, si bošh veliko hudiga ismishljeval, in ispeljal. Zhe si revešh, in postopazh, bošh vlazhugar, berazh ali tat. Zhe si postopazh, bošh hodil okoli ko metul marnje poslufhati ali praviti, veliko napzhniga si bošh ismishljeval in delal, ker je refnizhno, kar Modri pravi, de postopanje je veliko hudiga nauzhilo. Delaj tedaj rad, priden bodi v' svojih poshtenih opravkih, in si bošh veliko skufhnjav in napzhnost snebil; in to ti bo pomaglo, de bošh veliko lashje flushil Bogu.

Ljubesen boshja do naf — nafha do Boga.

122.

Ti (o Bog !) ljubish vse, kar je, in ne sovrashish nizeh tiga, kar si stvaril: sakaj bi ne bil nizeh stvaril, ako bi bil sovrashil. Modr. 11. 25.

Bog ne sovrashi, kar je stvaril, ampak ljubi svoje stvari, ker dobro je bilo, in je vse, kar je on stvaril ali storil. Bog je stvaril angele v' svetlosti, in jih je ljubil; sovrashil je pa napuh tih, kateri so se mu vstavili. Stvaril je on zhloveka v' pravizhnosti, in ga je ljubil; sovrashil je pa njegovo nepokorshino. Ravno tako sdaj Bog ljubi v' naf, kar je on stvaril in storil, sovrashi pa grehe nafhe, kateri se njegovi svetosti vstavljajo. Defi Bog sovrashi greh, gresnikov ne sovrashi: sato je usmiljeni Ozhe nebeshki svojiga edinorojeniga Sina poslal na svet gresnikov iskati k' pokori, in umreti na krishi sa nje, de bi pogubljeni ne bili. Refnizhno je to, refnizhno je pa tudi, de, zhe se gresnik nozhe lozhiti od greha, pojde s' njim v' vezhno pogubljenje. Kristjan! hvaljeshen bodi Bogu, kateri je tebi, in vsim neisrezheno usmiljen; in ravno sato opusti vse grehe. Spokori se tedaj is ljubeshni do Boga, in mu pokorno shivi, de bosh v' njegovi ljubeshni vekomaj: zhe se pa njegovi milosti terdovratno vstavljash, ti bo gorjé vekomaj.

123.

Ti, nafh Bog, si dober, in refnizhen, poterpeshljiv, in vse s' milostjo vodish. Zhe ravno grefhimo, smo tvoji ... zhe pa ne grefhimo, vemo, de smo med timi shteti, kateri so tvoji. Modr. 15. 1. 2.

Sgoli refniza je to, kar Modri pravi, de Bog je dober, refnizhen in poterpeshljiv; sato on ravná vse s' milostjo, defi vredeni nismo. Usmiljen je on, de spokornim grefhnikom odpušha grehe: je pa tudi refnizhen, de jih pogubi, zhe terdovrateni ostanejo. Ref je tudi, de, zhe grefhimo, smo boshji, ker ostanemo njegove stvari, in njegovi oblasti podversheni: zhe pa ne grefhimo, smo med timi shteti, kateri so njegovi prijatli, in blagor nam, zhe taki ostanemo. Kristjan! ker vesh, de Bog je dober, in vse s' milostjo ravná, ne bodi mu nehvaljeshen, in ne vstavi se njegovi milosti. Ako si grefhil, spokori se, in ostaní v' boshji flushbi, de bosh med tistimi, kateri bodo prijatli boshji vekomaj.

124.

Od hishe tiga, kateri dobro s' hudim vrazhuje, ne bo nefrezha odshla. Prip. 17. 13.

Verujesh, de Bog je ljubesen, in de is ljubezni nam sapoveduje, in pomaga ga ljubiti, de bomo njegove ljubezni deleshni vekomaj. Bog ni nafhe ljubezni, in flushbe potreben, ampak mi smo potrebni ga ljubiti, in mu flushiti, de bomo smiraj frezhni. Sakaj si tedaj usmiljenimu Bog nehvaljeshen, vanj grefhish, in mu hudo sa dobro vrazhuješh? Prosi tedaj usmilje-

niga Boga po Jesufu Kristufu de te s' ljubesnio napolni, s' ktero ga vedno hvalish in sahvalish in mu v' zhaft shivish, de ga bosh ljubil, hvalil in sahvalil v' njegovim kraljestvu vekomaj.

125.

V' vsem svojim shivljenji ljubi Boga, in klizhi vanj sa svoje svelizhanje. Sir. 13. 18.

Blagor tebi, zhe v' vsem svojim shivljenji ljubish Boga zhes vse drugo, ker upljivo klizhefh vanj, in bosh uflifhan, ker is ljubesni do njega njega samiga ishefh. Shivljenje kerfhanskiga shivljenja je ljubesen do Boga, ti sveti ljubesni pa se spazhena ljubesen do stvari ostavlja, soper ktero se morash vedno vojskovati, in jo s' ljubesnijo do Boga premagovati. Sveta ljubesen naj vedno gospoduje v' tebi, ostani smiraj v' ljubesni, delaj vse is ljubesni, ker tako delajozh, bosh poterjen v' ljubesni, ko bosh prishel v' kraljestvo vezhne ljubesni.

126.

Kako velika je Gospodova milost, in njegovo usmiljenje je tim, kateri se k' njemu spreobernijo! Sir. 17. 28.

Premisli hudo predersnost greshnika, kateri prostovoljno rasshali vfigamogozhniga Boga, desi veruje, de on ima oblast ga obsodoti v' vezhno pogubljenje. Ravno ta njegova predersnost povishuje usmiljenje boshje, is kteriga ga Bog klizhe, in mu pomaga k' pokori, de bi mu dobrotljivo odpustil, in ne prejel, kar mu njegova hudoba saflushi. Veruj tedaj, de prava pokora je usmiljen dar neskonzhno usmiljeniga

Boga, ker ti strafhni pekel sapre, lepe nebefa pa odpre. Ljubi tedaj is vfiga serza ljubesniviga Boga, is ljubesni do njega varuj se vfiga greha; in, zhe si is slabosti gresnil, is ljubesni do njega sovrashi, in opusti greh, in stanoviten bodi v' flushbi boshji, de doleshesh milost, in milost vshivash vekomaj.

Ljubesen do sebe — dobra — slaba.

127.

Usmili se nad svojo dusho, de se Bogu dopadljiviga storish, in sdershuj se. Imej svoje serze sdrushjeno v' njegovi svetoosti; in shalost delezsh dershi od sebe. Sir. 30. 24.

Pravo ljubesen imash do sebe, zhe skerbish svojo dusho svelizhati. Zhe skerbish jo svelizhati, se refnizhno usmilish nad njo, in se prav ljubish. Skerbi in persadeni si tedaj se Bogu dopadljiviga storiti s' dobrimi deli: sdershuj se vfiga hudiga, in imej svoje serze smiraj obernjeno k' boshji svetoosti, de sveto shivish, ker je Bog svet. Modri ti tudi ukashe shalost delezsh dershati od sebe, de morash namrezh upljivo in dobrovoljno flushiti Bogu. Shkodljiva smota je to, de bi bila boshja flushba shalostna, ker usmiljenimu, vfigamogozhnimu in svestimu Bogu flushiti ne more biti shalostno: sakaj, desi skushnjave in drugi sadershki greniti hozhejo flushbo boshjo, gnada svetiga Duha pomaga jih premagovati. Verjemi, de,

zhe resnizhno flushish Bogu, imash vezhi veselje, ko premagujesh skufhnjave, kakor bi ga imel, ako bi bil jim pokoren. Usmili se tedaj nad svojo edino neumerjazho dusho, in se usmilish nad njo, ako pravizhno shivish, ker prishel bo sh v' nebeshko kraljestvo.

128.

Motili so se hudobniki, ker njih hudobija jih je oflepila. Modr. 2. 21.

Hudobniki se ljubijo, se pa slabo in napzhno ljubijo, [ker so svojim hudim sheljem pokorni, in jim dopade po shivinsko shiveti. Ravno sato Modri pravi, de so se oni motili, ker njih hudobija jih je oflepila. Kristjan! vesh, de grosna in pogubna smota je to, ktera vodi v' vezhno pogubljenje. Ker verujesh, de hudobniki ne ljubijo svoje dushe, ampak jo sovrashijo; sato varuj se prav skerbnno te spazhene ljubeshni, in ljubi svojo dusho savoljo Boga, de k' njemu pride sh. Ljubi Boga, ljubi in delaj, kar on ljubi; sovrashni in varuj se, kar on sovrashni, in tako le se prav ljubish. Zhe si pa spazheni ljubeshni pokoren, ne ljubish, ampak shalish Boga; ne ljubish, temuzh sovrashish svojo dusho.

129.

Sin! ne sapusti se v' svoji bolesni; ampak profi Gospoda, in on te bo osdravil. Sir. 38. 9.

Defi je teló skufhnjaviz tvoje dushe, morash sanj skerbeti, de ga sdraviga ohranujesh, in de se osdra-

vi, ako sboli. Sato poklizhi sdravnika, jemli sdravila, ktere ti on daje, in pomagaj si is bolesni. Stori tudi po svetu Modriga, prosi namrezh Gospoda, de te milostljivo osdravi. Kader si bolan, ponishno misli, de je mordé prishla bolesen, ker si sebe nespametno ljubil, in is te ljubeshni svojimu slabimu telesu soper voljo boshjo pregledoval. Prosi Boga osdraviti tvoje bolno teló, pa tudi terdno oblubi, de ga bosh njegovim svetim sapovedam pokorno dershal. Gorkeje pa prosi Boga osdraviti tvojo bolno dusho s' gna-do svetiga Duha, ker je to nar potrebnishi.

130.

Skerbi sa dobro imé. Sir. 41. 15.

Skerbi dobiti in ohraniti dobro imé is prave ljubeshni do sebe, in do blishniga, ne pa sa prasne hvale voljo. Dobro imé dobish in ohranish s' bogabojezhim in pravizhnim shivljenjem. Zhe bogabojezhe in pravizhno shivish, si Bogu ljub, si zhishlan od ljudi, in jim lohka pomagash v' dobro. Zhe po kerfhanfko shivish, si svojimu blishnimu, fosebno pa svoji drushini v' spodbod pravizhno shiveti: tvoj dobri nauki imajo veliko mozh, kader koli koga uzhish ali svarish; veliko lashje umirish ljudi eden soper drugiga ferdite, in vezh drugiga napzhniga poravnash. Zhe pa hudobno shivish, sebe ne ljubish, ostuden si per Bogu, in per ljudeh, v' pohujshanje si, in hudo ti bo po smerti.

Ljubesen do blishniga — dobra — flaba.

131.

Kdor se nad padzam blishniga veseli, ne bo bres pokorjenja ostal. Prip. 17. 5.

Ljubiti morash svojiga blishniga, kakor sebe savoljo Boga: vesel bodi tedaj njegoviga dobriga, in shalosten njegoviga hudiga. Hudizheva hudoba bi bila veseliti se nad padzam, to je nad greham, ali nad drugo nefrezho blishniga: in hudobnifhi bi bil ti, ko on, ker hudizh nima sapovedi ljubiti koga, ti pa jo imash. Bodi vselej po ljubesni, de si shalosten s' shalostnimi, in vesel s' pravizhno veselim: ako ne, bi ne bil bres pokorjenja, kakor Modri v' Gospodovim imenu pravi. Pravo ljubesen imej do svojiga blishniga, to je, do prijatla in sovrashnika, do snaniga in nesnaniga, in si gotovo dobriga ferza.

132.

Ni prav v' zhloveka gledati per sodbi. Prip. 24. 23.

Ljubesen do blishniga savoljo Boga naj te vodi v' vřim, in ne bořh nikomur krivize storil. Zhe si duhovski ali deshelfki oblastnik sodi pravizhno. Prav je, de gledash v' zhloveka per sodbi, zhe je namrezh

otrok ali odraslen, umen ali neumen, zhe je is nagloſti ali ſpremiſhljeno kaj hudiga ſtoril; ni pa prav gledati v' zhloveka, de bi mu pregledal ſavoljo prijaſnoſti, ali darov; obſodil bi ga pa ſavoljo njegoviga vboshtva, ali ſvojiga ſovraſhtva. Zhe pa ti ſodnik niſi, ſe moraſh vender pravize derſhati, de ne obſodiſh ali opravizhiſh s' beſedo koga po ſvoji nevolji ali dopadajenji, ampak de ſodiſh vſakiga v' vidnih hudih ali dobrih delih po ſapovedih. Ako bi grehe ſvojih prijatlov iſgovarjal, in dobre dela ſvojih naſprotnikov hudo ſlagal, krivizhen bi bil, in toraj tudi ljubezni do blishniga bi ne imel.

133.

Zhloveka v' ſerzu ſhaloſtniga ne ſaſmehuj. Sir. 7. 12.

Neuſmiljene duſhe bi ti bil, ako bi ſhaloſtniga zhloveka, ki je uſmiljenja vreden, in tolaſhbe potreben, ſaſmehoval, ker bi ljubezni naſproti ſtoril. Ako bi nekdo ſhaloval nad grehi, kterih ſi bil ti deleſhen, ſprejel bi njegov ſgled, in bres vere bi bil, ako bi ga ſaſramoval, in ga hotel s' tim od pokore odverniti. Zhe je tvoj blishni ſhaloſten ſavoljo neſrezhe, ktero ſi je ſam nakopal, njegove neſpameti mu ojſtro ne ozhitaj, ampak ſhaloſten bodi s' njim, in ga prijaſno uzhij po veri. Zhe je tvoj blishen ſavoljo bolesni ſhaloſten, ali drugo nadlogo terpi, bodi njegove ſhaloſti deleſhen, in mu modro po ljubezni govori, de mu uſmiljeno pomagaj. S' vſakim terpezhim zhlovekam

bodi, ko bi ti terpel, in bošh vedil kako vsakimu govoriti.

134.

Ne bodi len bolnika obiskavati; sakaj s' tim bošh v' ljubezni poterjen. Sir. 7. 39.

Telefno sdravje je velik dar, ravno sato je bole-sen velik krish. Ne bodi tedaj len bolnika obiskovati, in mu pomagati po mozhi; to pa is zhiste ljubezni. Zhe imash bolnika doma, streshi mu v' vsm, kakor bi ti shelel, de bi drugi tebi stregli, ako bi bolan bil. Zhe tvoj sovrashnik sboli, sprejmi to perloshnost mu fkasati ljubesn, hiti tedaj k' njemu, in mu s' vso lju-besnivoftjo po mozhi pomagaj, kar bo tebi in njemu v' dufhni dobizhik. Kader bolnika obiskavash, naj ne bodi to le savoljo telefna, ampak veliko bolj savoljo njegove dufhe, de mu potrebne nauke dajesh. Zhe te bolnik prafha sa svét, kako bi svoje premoshenje oberuil, odgovori mu po dobri vesti, in varuj se mu vedozh kriviga svéta dati. Varuj se tudi is lakomno-fti kaj dobizhka per njim ifkati, ali ga is tiga name-na nadlegati, ker zhistu ljubesen te mora voditi.

Ljubesen do grešnikov, in sovrashnikov.

135.

Pravizhnik škerbi sa hudodelnikovo hišho, kako bi hudodelnike od hudobije odvernili. Prip. 21. 12.

Ne le duhovni, temuzh vsi morajo eden sa drugiga škerbeti, ker sapoved ljubeshni je všim osnanjena. Škerbi tedaj tudi ti sa hudodelnikovo hišho; ne is flabe radovednosti, de bi svedil, kaj se hudiga ondi godi, ampak is svetiga namena hudodelnike od greha odverniti. Ne isgovori se, rekozh: Kako samorem to dolshnost spolniti? Lohka, zhe blishniga resnizhno ljubish. Moli sa spreoburnjenje grešnikov, ki sami sa se mordé ne molijo. Shalosten bodi njih grehov, nad kterimi oni mordé ne shalujejo. Uzhi in svari jih prijasno, kader ti je perloshno; in drugazh škerbi, kakor te zhista ljubeshen uzhi, de jih na pravo pot perpravish, in bosh veliko saflushil per Bogu.

136.

Škrity darovanje (preshene) jeso, in škrivni dar vtolashi nar hujish ferdi. Prip. 21. 14.

Ljubi svojiga blishniga, kakor sebe savoljo Boga: in, zhe te nekdo shali, bersh mu is ferza odpusti; ne savoljo dobizhka, kteriga bi upal, ali savoljo šhkode, ktere bi se bal, ako bi s' njim v' sovrashtvu

shivel, ampak savoljo Boga. Zhe tvoj nasprotnik je terdovraten, in se nozhe sprijasni s' teboj, omezhi njegovo serze s' darovanjem; in vesel bodi, zhe imash perloshnost mu dobro storiti. Delaj pa to na skrivnim, kakor Modri uzhi, de nihzhe ne vé, in nikomur ne povej, kar si mu dobriga storil: sakaj, ako bi rasosnanil svojo dobroto do njega, bi ga mordé shalil, tvoj dar bi dobriga namena ne dosegel, in saflushenja bi ne imel per Bogu. Tim potrebnim naukam bodi pokoren, tako bosh svojim sopernikam, in veliko bolj sebi pomagal.

137.

Ne veseli se nad padzam svojiga sovrašnika, in ob njegovim konzhanji naj se ne veseli tvoje serze. Prip. 24. 17.

Varuj se pervoliti v' skushnjavo, de bi se veselil, ko tvoj sovrašnik v' káko dushno, ali telefno nesrezho pade, ker to bi bilo soper ljubesen, ktero po sapovedi boshji imeti morash tudi do svojih sovrašnikov. Sgodi se prav lohka, de zhutish v' serzu dopadajenje, ko je tvoj sopernik po kaki nesrezhi ponishan, dolshan si pa ti skushnjavi se bersh vstaviti, de ne shalish Boga. Zhe se veselish, de je tvoj sovrašnik nesrezhen, ali bolan, ali mertev, ker ne bo vezh nadlegal ljudi, ali jih pohujshal, isgovor je to mordé sa tvoje hudo serze: sato se skerbno premisli. Ako bi bil vesel telefne nadloge svojiga sovrašnika, ker upash, de se bo on po nji smodril in boljshal, bres sadolshenja svojiga bi to bilo, pa varuj se, de te skrito sovrashtvo ne oslepi, in svijazhniga ne stori.

138.

Kteri pravijo hudobniku: Ti si pravizhen, té bodo ljudstva klele. Kteri hudodelnika svaré, bodo hvaljeni, in jim bo shegen prifhel. Prip. 24. 24. 25.

Gresfhne slabosti ne imej, de bi hudodelnika, ali njegove grehe hvalil, ali opravizhal: sakaj vreden bi bil, de bi tebe vsi ljudje sanizhevali. To gresfhno hlinjenje te lohka premaga, kader mogozhen zhlovek, ali tvoj prijatel, ali dobrotnik gresfhi: gerd hinaviz in lashnik bi pa bil, ako bi gresfhnika, ali njegove grehe hvalil. Pravizhen in resnizhen bodi s' mogozhnim in niskim, s' priyatlam in sovrashnikam, de mislisch in govorisch po sapovedih. Kader koli ti bo perloshno, uzhi in svari hudodelnika, to pa is zhiste ljubesni, de se namrezh boljisha. Stori to, in te bodo vsi ljudje hvalili, dopadel bofh Bogu, in shegen njegov bo s' teboj.

139.

Ne rezhi: Hozhem zhloveku storiti, kakor je on meni storil: vsakimu hozhem po njegovim delu poverniti. Prip. 24. 26.

Ne sheli, in ne shugaj, de se bofh masheval nad zhlovekam, kteri te je shalil; ampak odpuisti mu is ferza savoljo Boga. Zhe tvoj otrok, ali flushabnik, ali podloshen tebe krivizhno shali, prav je, de po velikosti njegoviga prestopka, in po svoji oblasti ga pokorish; ne pa is jese ali mashevanja, temuzh de se on

smodri in boljisha. Zhe se pa hozhesf nad svojim blishnim soper sapoved boshjo mashevati, prejel bosh od pravizhniga Boga, kar ti saflushijo tvoji grehi. De se tedaj boshjiga mashevanja ne nakopljesf, ampak milost dofesheshf, rad odpushhaj. Ako bi ti, ki si zhlovek, zhloveku odpustiti ne hotel savoljo Boga, predersno bi upal najti milost per njem.

140.

Ako je tvoj sovrashnik lazhen, nafiti ga, ... ker bosh sharjavzo vkup spravljal na njegovo glavo, in Gospod ti bo povernil. Prip. 25. 21. 22.

Zhe sovrashnika imash, fkerbi ga premagati, kakó ga bosh premagal? Premagaj ga, ne s' filo, ali strahovanjem, temuzh s' dobrimi darmi. Ni tako majhniga zhloveka, de bi ga s' strahovanjem premagal, ker serze se s' filo ne premaga: premagash pa lohka nar bolj mogozhniga in serditiga zhloveka s' dobrotami. Zhe sovrashniku po njegovih hudih delih hudo povernesf, bo on hujishi jeso soper tebe obudil: zhe mu pa dobro sa hudo povernesf, bosh po besedah Modriga, in svetiga aposteljna Pavla sharjavzo vkup spravljal na njegovo glavo; péklo ga bo namrezh, de te je shalil. Zhe to delash savoljo Boga, po duhu svetiga evangelja delash, in bosh ne le svojiga sovrashnika perdobil, in ga svojiga prijatla storil, temuzh bosh tudi veliko plazhilo prejel od Boga, kateri to sapoveduje, in plazhuje.

141.

Ne sanizhuj zhloveka, kateri greh sapusti; tudi mu ne ozhitaj: spomni se, de smo vsi svarjenja vredni. Sir. 8. 6.

Gresnika ne sanizhuj, ampak usmiljeno shalost imej nad njim. Nikogar ne sanizhuj savoljo grehov, ker tudi ti si gresnik, in pokorjenja vreden. Zhe se gresnik spreoberne, namesti ga sanizhevati, vesel se nad njim, in hvali Boga, ki ga je s' gnado svojo milostivo obiskal. Zhe se zhlovek k' Bogu spreoberne, kateri je bil tvojih grehov deleshen, ker je tvojimu hudimu posheljenju stregel, namesti ga saviditi, ali sanizhevati, njegovo spreobrnjenje bodi tebi v' spodbod, de se tudi ti spreobrnjesh. Zhe sveto ljubesen imash do svojiga blishniga, se bosh gotovo ravnal po tih naukih; zhe se pa po tih naukih ne ravnash, kashesh, de ne ljubish ne Boga, ne sebe, ne blishniga.

142.

Ne vesel se savoljo smerti svojiga sovrashnika, ker vesh, de bomo vsi umerli, in nozhemo, de bi se drugi (nad nasbo smertjo) veselili. Sir. 8. 8.

Hudobnik bi bil, ako bi svojimu sovrashniku smert voshil, ali, ako bi se veselil nad njegovo smertjo. Umerli bomo vsi, in toraj bosh tudi ti umerl: ali bi tebi vshezhno bilo, de bi tebi nekdo smert voshil, ali de bi se veselil nad tvojo smertjo? Gotovo de ne: sakaj bi se pa veselil nad drugiga smertjo? Kader te tvoj

sovrashnik shali, rezi is serza: Bog naj mu odpusti. Ako bi svedil, de je umerl, ravno tako sheli, in mu vofhi, de usmiljenje najde per Bogu, in moli sa-nj.

143.

Ne spomni se nobene krivize blishniga, in nobene file mu ne stori. Sir. 10. 6.

V' tvoji oblasti ni prejete krivize posabiti, prejete krivize pa pomniti, ali se spomniti ne smesh, de bi je-so obudil v' krivizhniga zhloveka: in veliko manj, de bi mu hotel s' svijazho, ali s' filo poverniti hudo sa hudo. Zhe si krivizo prejel, je krivizhnik storil hu-je sebi ko tebi. Ako mu hozhefh hudo sa hudo po-verniti, si bo serdito persadjal tebe she huje nadlegati, in konza ne bo grehov in nepokoja. Stori tedaj, kar tebi Modri v' Gospodovim imenu ukashe; tako pokojno shivish, in bosh dobro plazhilo prejel od Boga.

144.

Kdor se mashevati hozhe, bo mashevanje prejel od Boga, in grehi mu bodo terdo sadershani. Odpusti svojimu blishnimu tebi krivizhnimu, in po tim ti bodo na tvojo profhnjo grehi odpušheni. On sebi enakimu zhloveku usmiljenja ne skashe, in prosi savoljo svojih grehov? Kdo bo sa njegove grehe profil? Sir. 28. 1—5.

Modriga besede so tolikanj umeune, de nizh ras-lage ne potrebujejo; in so tolikanj ognjene, de lohka omajajo nar terdovratnisthi serza. Premisli jih prav fkerbno, de njih mozh vshivo zhutish, in rad odpu-shash vsmim svojim sovrashnikam. Zhe pa ti, ki si

zhlovek, zhloveku odpustiti nozhesh, bodo tvoji grehi terdno sadershani per pravizhnim Bogu, in ga bošh nepridama profil ti jih odpustiti. Tudi nihzhe smed svetnikov ti ne bo odpushtenja profil, dokler si s' blishnim neusmiljen. Zhe odpustiti nozhesh, sam sebe obsodish, kader po Gospodovim povelji profish, rekozh: Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushtamo svojim dolshnikam. Profish tedaj, de bi Gospod tebi grehov ne odpustil, ker nozhesh odpustiti rasshaljenja svojimu blishnimu. Sberi si tedaj; hozhesh namrezh odpustiti, ali se pogubiti? Toliko slep, nepokoren in terdovraten nisi; in toraj hozhesh vsim svojim sovrashnikam odpustiti savoljo Boga, de gnado prave pokore, in odpushtenje grehov doseshesh.

Mladost; njena slabost, in nevarnost.

145.

Srek je: Kar se mladenizh navadi, od tiga tudi star ne odstopi. Prip. 22. 6.

Vezh porodnikov se potoshi, de so njih odrashteni otrozi nepokorni in rasedani, so pa morder tiga sami krivi, ker so jih premehko redili, in jih bres strahu boshjiga pushali. Navadili so se njih otrozi po svoji volji shiveti, potlje so sabredili v' velike grehe,

hudiga se navadili, in bodo mordé tudi do velike starosti kasali svoje nekeršhansko serze. Kdor je bil v boshjim strahu srejen, in si je she v' mladosti persadjal svojo slabo natoro jarmu Gospodovih sapoved podvrezhi, bo prav lohka bogabojezhe shivel ves zhaš svojiga shivljenja. Kristijan! zhe imash otroke, gorozhe skerbi, in si persadeni sa nje, de se navadijo po keršhansko shiveti, de ti bodo v' veselje in pomozh. Zhe si ti mlad, s' boshjim straham premaguj skufhnjave, katerih je tvoja starost polna, in blagor ti bo, ker bosh lohka ves zhaš svojiga shivljenja bogabojezhe shivel.

146.

Veseli se mladenizh v' svoji mladosti ... delaj po sheljah svojiga serza, in po pogledih svojih ozhi: vedi pa, de te bo Bog sa vse to poklizal pred sodbo. Prip. 11. 9.

Mladenizh! ne isgovarjaj svojih grehov, rekozh: Mlad sim. Kaj, ali je Bog starim ljudem le svoje sapovedi dal, in ne tudi mladim? Hrepenish ti shiveti po volji svojih pozhitkov; vedi pa, de bosh poklizan pred pravizhno sodbo boshjo, in gorjé ti bo, ako se spokoriti nozhesh. Pravizhno sodbo boshjo vedno pomni, in tudi skerbno premisli, kakoshna bo s' tvojo dusho po sodbi, zhe hudobno shivish. Bersdaj tedaj svoje hudo posheljenje, de ne bosh savoljo kratki-ga greshniga veselja obsojen v' vezhno terpljenje.

147.

Pridite (eden drugimu pravijo hudobniki,) in vshivajmo prizhijozhizh dobrot, poslushimo se hitro stvari she v'

mladoſti ... ne ſamudimo ſvojiga zhaſa zved ... Nihzhe ſmed naſ naj ne bodi od naſhiga raſuſdanja odlozhen, de ſe bo povſod ſnalo, koliko de ſmo bili veſeli; ſakaj to je naſh deleſh. Mod r. 2. 6—9.

Zhuditi ſe ni, de ſo hudobni mladenzhi, od kterih Moderi govori, eden drugiga perganjali raſuſdano ſhiveti, in ozhitno ſkaſovati ſvoje raſuſdanje, ker ſo oni bres vere bili, in ſo toraj iſ ſlepote menili, de drugiga ſhivljenja ni: zhuditi ſe je pa, de kerſhanſki mladenzhi, kteri verujejo, de bodo pravizhno ſojeni, in de vezhno terpljenje zhaka hudodelnike, raſuſdano ſhive, in pa ſhe druge vabijo in ſilijo v' raſuſdanje: ſavidijo tudi in ſanizhujejo tiga, kteri ſe nozhe njih hudobe vdeleſhiti. Kerſhanſki fant, ali deklizh! ko videſh, ali ſliſhiſh ſhumezho mnoshizo raſuſdanih mladenzhev pijanzhevati, vpiti, raſajati ko ſveri, in nadlegati ljudi, ſhaluj nad njimi, in proſi iſ ſerza Boga tim hudobnim norzam dati pravo ſpreobernjenje. Zhe te bo nekdo ſmed tiſte hudizheve bratovſhne nadlegal ſe jim perdruſhiti, varuj ſe tiga, in ſerzhno odpravi ſkuſhnjavza, de Bogu ſveſt oſtaneſh, od kteriga boſh vezhno plazhilo prejel, in ſrezhen boſh vekomaj.

148.

Ker je pravizhnik Bogu dopadel, mu je bil ljub; in, ker je ſmed greſhniki ſhivel, je bil prozh vſet ... de bi hudobija ne bila njegoviga uma ſpazhila. Mod r. 4. 10. 11.

Nekteri zhlovek dolgo ſhivi, deſi ni vreden ſhiveti; dolgo ſhivljenje pa mu ni v' ſrezho, ker ſe zhe dalje huje ſadolshuje per Bogu. Nekteri zhlovek

umerje v' mladosti, defi je dolgiga shivljenja vreden, smert pa mu je v' frezho. Modri pravi, de Bog vzhasi poklizhe is tiga sveta mladiga zhloveka, ker mu je ljub, de bi se med gresfniki ne spridil, in de mu da vezhno shivljenje v' nebesih. Kristan! shivi smiraj po kersfhanfko, ker ne vesh kadaj bosh umerl; in, zhe je to refnizhno, smert ti bo v' dobizhik, ker preselila te bo v' frezhno mesto, kjer je pravo, in veselo vezhno shivljenje.

149.

Moj sin! jemli nauk v' mladosti, in bosh do fivih las modrost nafhel. Sir. 6. 18.

Mladosť je nevarna starost, ker mlad zhlovek je prenagliga serza, ima veliko skufhnjav, in nevarnih perloshnost, upa v' svojo mozh, in skufhnje nima, Vsfakimu zhloveku je potreba, pa sosebno mladimu, de boshji nauk sprejme, ga ohranjuje v' serzu, in premishluje, de je po njem strupene sladnosti greha ovarovan, in do fivih las bogabojezhe shivi. Kristjan! zhe si se navadil v' mladosti flushiti Bogu po njegovih svetih sapovedih, zhedalje lashje premagujesh skufhnjave, in veseli te v' pokorsfhini shiveti. Ker pa na svetu prave stanovitnosti ni, ponishen bodi, in zhuj nad seboj, de sadu svojiga persadjanja ne sgubish. Zhe si se pa v' mladosti spridil, tvoje spreobrnjenje je teshko, mogozhe je pa s' pomozhjo gnade boshje, po kateri gorezhe sdihuj, in si s' njo pridno persadeni priti na pravo pot, po kateri stanovitno hodi, de milost doseshesh.

150.

Ne sanizhuj zhloveka v' njegovi starosti: sakaj tudi smed val bodo eni stari. Sir. 8. 7.

Zhe sanizhujesh zhloveka savoljo njegove velike starosti, si hudoben, in vreden, de te drugi sanizhujejo, ko se bosh postaril. Zhe si mlad, shelish dolgo shiveti; sakaj bi tedaj stariga zhloveka sanizheval? Opuhti to hudo navado, zhe jo imash, in zhafti stariga zhloveka, kakor ti Modri v' Gospodovim imenu ukashe.

151.

Dokler sim she mlad bil, preden sim v' smote sabredil, sim ozhitno iskal modrosti s' svojo molitvijo. Sir. 51. 18.

Modri Sirah je bil Judovske rodovine, in je bil veliko manj naukov prijel, kakor smo jih mi kristjani; je pa on nam vsim v' sgled, de modrosti ishimo per Bogu s' gorezho molitvijo she v' mladosti, in preden v' smote sabredemo. Svete modrosti mora vsak iskati per Bogu she v' mladosti, in preden sabrede v' grehe; sakaj, kdor sabrede v' hudobije, sanizhuje modrost. Prave modrosti ishi ves zhas svojiga shivljenja, ker prave modrosti ni nikoli prevezh. Zhe gorezhe profish Boga, ti bo dal modrost, de s' njo vidish prasnoto vfiga posvetniga, shkodljivost greshniga veselja, in vrednost svoje dushe. Zhe sveto modrost imash, se neisfrezheni bojis greha, kateri vodi dusho

v' strashno pogubljenje; in si rodoviten dobrih del, kterih plazhilo je vezhno svelizhanje. Zhe svete modrosti nimash, vednost vsiga drugiga ti pomagati ne more, ker uzhen norez bi bil, ako bi veliko rezhi vedil, ne pa dushe svoje svelizhati. Od svete modrosti bosh kmalo dosti potrebnih naukov prejel, in jih morash skerbno premisliti, de ti bodo dobriga rodovitni.

Modrost. Nespamet. Prekanjanje.

152.

Gospodov strah je modrosti sazhetik. Nespameten sanizhuje modrost in uk. Prip. 1. 7.

Prav je rezhenó, de gospodov strah je modrosti sazhetik, ker bres strahu boshjiga ni prave modrosti. Nespametni sanizhujejo boshji uk, kteri uzhi modrost, ravno sato, ker so nespametni. Modrijani svetá se lashnivo modre imenujejo, ali se shitejejo, ker ne vedo, kaj dopade Bogu, in ne porajtajo, kar jih svelizhati samore: ker so oni taki, so nespametni, in po ljubesni do svetá oslepljeni. Kristjan! strah boshji imej, kteri je is ljubesni do Boga, in pravo modrost imash: sposnaj namrezh kaj dopade Bogu, postti vednosti ravnaj svoje shivljenje, in raji terpi in sgubi vse kakor greshti; tako si resnizhno moder.

153.

Norzu se njegova pot prava sdi: kdor je pa moder, svete poslušha. Prip. 12. 15.

Varuj se, de te napuh ne oslepi, ali de kako hudo posheljenje tvoje vesti ne spridi, ker bi menil, de je tvoje greslino shivljenje dobro; ali bi vsaj pomanjshal, ali isgovarjal svoje grehe, in bi bil norzu enak ali podoben, kateri terdi svojo nespamet. Vodi tedaj svoje shivljenje po boshjih in zerkvenih sapovedih, premaguj svoje hude sheljé, poshlushaj duhovne, jemlaj dobre svete, in delaj vse po dobri vesti, tako si moder. Zhe se po tih dobrih naukih svesto ravnash, in se po nevadama v' kaki rezhi smotish, usmiljeni Bog ti bo pregledal.

154.

Noroft je norzu veselje: rasumen zhlovek pa prav vodi svojo hojo. Prip. 15. 21.

Ako bi zhlovek popazhene nature ne bil, bi nespametniga ali greslniga veselja ne iskal, ampak v' Bogu, in v' pokorshini do njegove svete volje bi se on veselil; ker je pa popazhene nature, sgubi se v' nevrednih rezheh, in po shivinsko shivi, zhe mu gnada boshja svete modrosti ne da. Ref je, de noroft je norzu veselje. Nespametniga zhloveka veselje je veliko zhasa sapravljati per hudobni sdrushbi, kjer nizh boshjiga ni shlishati. Eniga veseli v' sdrushbi plesavzov biti, per katerih nori, de komaj sope, in je ves v'

potu. Eniga veseli igrati, in v' tim veliko zhasa in denarja sapravlja. To, in drugo posvetnjaki kratik zhas imenujejo: kdor je pa moder, se nad tim studi, in pametno ravná svoje shivljenje. Kristjan! moder bodi, in varuj se greslniga veselja: kader pa potrebuješh polajshati svojiga duha, bodi tvoje veselje nedolshno in kratko, to pa, de potlje bolj pridno opravljašh svoje dolshnosti. Veseli se vzhasi, pa ko dober kristjan, ne koker tisti, ki kershanskiga duha nimajo, in se toraj po nevernikih ravnajo.

155.

Nespameten ne sprejme rasumnih besedi, zhe mu ne poveslh, kar v' svojim serzu ljubi. Prip. 18. 2.

Nespameten ne misli po naukih Jesufovih, ampak po svojim posheljenji: njegova nar huji smota je pa to, de se pametniga shteje, ker ne pomisli, de ga je hudobija oslepila. Ker je on tak, raji verjame hudobnim, ki ga v' hudobii in slepoti poterdijo, kakor bogabojezhim, ki ga po boshjim uku uzhe. Kristjan! varuj se te hude slepote, ktera nobeniga isgovora nima, in vodi v' pogubljenje. Sveta beseda boshja, ktero osnanuje sveta zerkev, ta najvodi tvoje misli, besede, in dela, desi se tvojim mesenim sheljem grenka sdi; ker sveta bi ona ne bila, ako bi tvoji spazhnosti dopadla.

156.

Vfaka rezh ima svoj zhas. Prid. 3. 1.

Vfaka rezh ima svoj zhas per modrim; in zhe si moder, veslh vfako rezh in delo ob pravim zhasu sto-

riti. Okolifhine so mnoge, in se vedno premenujejo: zhe si nespameten, bosh is njih dobival isgovore sa svoje napzhnosti; zhe si pa moder, bosh vedil kaj, in kadaj se to, ali uno spodobi. Zhe si per merlizhu, kakor na shenitnini, si nespameten. Zhe bojezhe svarish svojiga otroka, oblastniku pa predersno govoriš, si ves narobe. Zhe komu dafh bres potrebe, in si terd s' ubogim, si bres uma in usmiljenja. Neisrezheno veliko drugiga narobe delafh, ako modrosti nimafh: sato premisli, kaj se tebi, in kaj se v' slednim zhasu spodobi, de nifi zhuden, in nespameten.

157.

Kaj je treba zhloveku iskati rezhi, ktere so njemu previfoke? Pr. i d. 7. 1.

Tvoj um je kratik, in tvoje shivljenje hitro prejde: sakaj bi tedaj previfokiga ali nepotrebniga iskal? Uzhi se skerbno, kar potrebuješ, in sosebno kar ti flushi v' svelizhanje. Hrepeni po boshjim uku, skerbno premisli spazhnost in svijazhnost svojiga serza, profi gorezhe Boga gnade, de s' njo sposnash in premaguješ svoje hudo posheljenje; in po rasodetih resnizah skerbno shivi, de bosh srezhen. Kar tvoj stan sadene, vediti morafh: uzhi se tedaj, kar si vediti dolshan, in spolnuj svoje dolshnosti, ker volja boshja je to. Kar pa ni tebi vediti treba, ali tebi ne flushi v' dobro, pusti vnemar; zhe ne, bosh smoten in sadershan v' spolnovanji svojih dolshnost. Poduzhen bodi dobro v' kershanfskim katolfskim nauku, veruj vse rasodete

refnize in skrivnosti, stavi pa imé svoji radovednosti, de ne bošh hotel predersno dognati, kar ni zhloveku umeti mogozhe, de tebi gorjé ne bo.

158.

Modroft ne gre v' hudovoljno dusho: tudi ne prebiva v' telefu greham podvershenimu. Modr. 1. 4.

Modroft, ktera je is gnade svetiga Duha, uzhi ljubiti in se bati Boga, premagovati hude shelje, telo pokoriti, pravizhno ravnati s' vsim, greh sovrashiti, in se ga varovati, ljubiti, in delati dobro, in raji terpeti vse, ko shaliti Boga. Ref je tedaj, de sveta modroft ne gre v' hudovoljno dusho, in ne prebiva v' zhloveku greham podvershenimu. Kristjan! prosi gorrezhe Boga te refnizhno modriga storit, de vesh in delash njegovo sveto voljo. Varuj se greha, sosebn pa hudih navad, ker sveta modroft in grehi ne morejo ob enim zhasu vkupaj biti; sakaj hadobija preshe-ne, in delezh dershi sveto modroft, kar je velika nefrezha.

159.

Bog ne ljubi nikogar, rasun tiga, kteri s' modroftjo prebiva. Modr. 7. 28.

Bog je vezhna modroft, in modrofti deleshniga stori kteriga on hozhe; tiga on ljubi, in ima dopadajenje nad njim: nad zhlovekam pa svete modrofti prasnimu Bog nima dopadajenja, ker ne shivi po njegovi volji. De si ljubljén od Boga, ljubi modroft, ktera

te preprizha, de je vse sanizhlivo, kar mu v' zhaft ne flushi. Zhe s' sveto modroftjo prebivašh, se bošh s' svetim shivljenjem ohranil v' zhafti boshjiga otroka, ker delal bošh, kar dopade Bogu: zhe pa svete modrofti nimash, si gotovo nespameten, ker vrednosti keršhanskih zhednost, in prijasnosti boshje ne vesh; dašh namrezh nebefa sa svet, in nebeshko veselje sa shivinsko veselje, in gorjé ti bo.

160.

Zhaftita modroft je ljubesen do Boga. Sir. 1. 14.

Modroft je ref zhaftita, in kristjana, ki jo ima, povisla v' zhaft boshjo. Ljubi Boga is vsiga serza, in si resnizhno moder, ker modroft je sapopadena v' ljubesni do Boga. Pred sedeshem boshje milosti klezhé in jokaje prosi Boga po saflushenji Jesufovim napolniti tvojo dušho s' ljubesnijo, s' ktero bošh tudi modroft dosefel. Ljubesen je gorezha, pa tudi poterpeshljiva; je pravizhna, pa tudi usmiljena; je ojstra, pa tudi mila; je derezha, pa tudi pozhafna, in vse podobe jemlje po okolishinah, vselej pa modro dela, ker zhista ljubesen, in sveta modroft ste vselej sdrushjene. Zhe zhiste ljubesni nimash, tudi svete modrofti nimash: si tedaj prekanjan, svijazhen, in bošh veliko napzhniga delal. Ljubesen do Boga, in sveta modroft naj so smiraj v' tebi, de dopadesh Bogu, sebi in svojimu blishnimu pomagash v' nebefa.

161.

Ne posvetuj se s' norzi; ker oni ne morejo ljubiti ko to, kar jim dopade. Sir. 8. 20.

Modri Sirah imenuje norze tiste zhloveke, kteri greh ljubijo, in so slepe vesti. Norzi so tí, ker ljubijo hudobijo, in prostovoljno hité v' pogubljenje. Kako bodi tí tebi dober svèt dali, in te prav uzhili, ker sami sa se dobriga nauka nozhejo? Zhe se s' njimi posvetujesh, si tudi ti norez, ker sapeljivosti ishesih, in tedaj hozhesih iti sa njimi v' vezhno pogubljenje. Zhe svèta potrebuješ, prashaj bogabojezhe modre, posebno pa duhovne, in po njih dobrim svètu stori. Ako pa svèta ishesih per budobnih, povedali ti bodo po spazhnosti svojiga serza; in, zhe jim verjameš, isgovora nimash per Bogu, in sgodilo se ti bo, kar Jesus pravi: Zhe slepez vodi slepza, oba padeta v' jamo, namrezh v' peklenški bresen.

162.

Blagor zhloveku, kteri ostane v' modrosti, in kteri v' svoji pravizhnosti premishlje, in misli na boshje vsiga vidijozhe okó. Sir. 14. 22.

Blagor tebi, zhe si moder, in ostanesh v' modrosti po gnadi svetiga Duha. De si resnizhno moder, pogosto premishluj vezhno modrost, ktera je med zhloveki prebivala, namrezh Jesufa Kristusa Sinu boshjiga: vedno ravnaj se po njem, in ostanesh v' sve-

ti modrofti. Po Jesufovim sgledu fkerbi sa zhaft boshjo, ponishuj se, smerno in pravizhno shivi, volnjo nosi krishe, in preterpi vse hudo, desi si persadenesh delati vse sapovedano dobro; usmiljen bodi ljudem, tudi svojim sovrashnikam. To in drugo delaj vselej is svete ljubeshni, in si refnizhno moder. De tebi hinavshina, ali spridena ljubeshen, ali zhafti lakomnost ne spridi tvojih dobrih del, imej smiraj pred ozhmi vfigavedniga Boga, kateri ti gleda v' ferze. Persadeni si to sveto modroft imeti, in ohraniti, de blagor ti bo.

163.

Prekanjanje v' hudobii ni modroft, in ismishljevanje grefhnikov in rasumnost. Sir. 19. 19.

Ne bodi moder po spazheni natori, ampak moder bodi po volji boshji. Modroft spazhene nature se modroft lashnivo imenuje, in njeno pravo ime je prekanjanje. Zhe to lashnivo modroft v' ferzu imash, bosh neisrezheni svijazhen, in filno hudoben: bosh prekrival svoje hude fklepe pod podobo perferzhne prijasnosti, ispeljal pa svojo hudobo, kader ti bo perloshno: bosh hinavsheval pred ljudmi, de jih napeljesht v' sadergo: bosh bres prave ljubeshni do ljudi, in fhkodljivo ljubeshen bosh do tistih imel, kateri tvojimu hudimu posheljenju streshejo. O kristjan! varuj se te preklete modrofti hudobniga svetà, de ne bosh tudi ti preklet od Boga.

164.

Ne posvetuj se sa svetoſt s' nefvetim zhlovekam, ne sa pravizo s' krivizhnim: ampak pogosto bodi per svetim zhloveku, kteriga bogabojezhiga posnaſh. Sir. 37. 12. 13.

Zhe sa sveto modroſt ne maraſh, in ſmote iſheſh, ſi nagnen poſluſhati in verjeti, kar tvojimu ſpazhenimu ſerzu dopade; iſgovora pa nimaſh per pravizhnim Bogu. Kako ti bo hudobnik dober ſvèt dal, ki ſam ſapeljivoſti iſhe? Nefvetiga zhloveka ne praſhaj tedaj, kako bi ti sveto ſhivel: lakomniga ne praſhaj, kaj je ali ni pravizhno: nobeniga hudobnika ne praſhaj in ne poſluſhaj v' rezhi, v' kteri je ſam ſapopaden, ker govoril ti bo po ſvojim ſpazhenim ſerzu. Ne tolaſhaj tedaj ſvoje veſti, rekozh: Ta ali uni mi je pravil, de ni greh, in ſim verjel, ker proſtovoljno ſlepilſh ſvojo veſt, zhe hudobniku ſoper nauk boſhji verjameſh. Praſhaj tedaj bogabojezhiga kriſtjana, kteri bolj vé kaj je prav, kakor petdeſet ſpridenih modrijanov. Bodi prav rad per bogabojezhimu kriſtjanu, ker njegovo ſveto ſhivljenje, in njegovi modri govori ti bodo v' veliko pomozh; in, ko boſh potreben, uzhil te bo po volji boſhji.

165.

Stori, de boſh ſam ſebi dober ſvetovaviz; ſakaj ti nimaſh nobeniga ſveſtejſhiga. Sir. 37. 17.

Modriga beſede moraſh prav umeti, de ſe ne me niſh nobeniga dobriga ſvetovavza potrebniga, ker on

pogosto ukasuje dobriga svèta per bogabojezhnih modrih iskati. Ko ti on rezhe skerbeti, de bosh sam sebi dober svetovaviz, hozhe rezhi, de bodi sdraviga rasuma, dobro poduzhen v' kerfhanfskim uku, in pravizhne vesti. Zhe si tak, nimash nobeniga svestejshiga svetovavza, ker vesh po resnizi svète drugih presoditi, de sapeljan nifi. Ref je tudi, de veliko krat morash naglo rasoditi in storiti, in ni ti mogozhe nikogar prashati. Bodi tedaj sam sebi dober svetovaviz; de se pa pravizhno sodish, imej strah boshji, in dobro vest. Zhe pa tiga nimash, bosh isgovora ifkal se nedolshniga meniti, de bi bres pezhenja vesti stregel svojim hudim sheljem: smote in sapeljivosti bosh ifkal pod podobo resnize, in sapeljal svojo dusho.

166.

Nekteri zhlovek je prebrisan, kteri veliko drugih uzhi, in je svoji dushi nepriden. Sir. 37. 21.

Zhe si prebrisan, de samorefsh druge uzhiti, ne bodi nespameten ali nepriden sa svojo hisho, in veliko manj sa svojo dusho. Lohka, de vsaki nauk, kteriga drugim dajesh, tebi ne flushi, tiste nauke pa, kteri so tebi potrebni ali vsaj dobri, svesto spolnuj, de s' sgledam poterjujesh, kar s' besedo uzhish; zhe pa ne, si uzhenik drugih, sam sebe pa ne uzhish. Ozhitash mordé komu, de gospodariti ne sna, in ga uzhish, kako bi si pomagal; kaj bodo pa ljudje od tebe govorili, zhe si len, ali drugazh rasdevash svoje premo-shenje? Obsodish koga, ker se slabo vede, in nifi

mordé boljifhi, ko on. Uzhenik! stori in delaj ti, kar druge uzhifh, in tako fi prebrisan in moder.

167.

V' templjnu fim modrofti profil, in je hozhem do svojiga posledniga zhasa ifkati. Moje serze se je nad njo oveselilo: moja noga bo po pravi poti hodila. Sir. 51. 19. 20.

Kristjan! ughi se po Modrimu kje, in koliko zhasa modrofti ifkati, de bosh, ko on, po pravi poti hodil v' nebeshko kraljestvo. Desi samoresh povsod profiti Boga ti dati modrofti, perpravnifhi ti je v' zerkvi, ker je ondi, tako rekozh, sedesh boshje milofiti. Po sgledu Modriga ne jenjaj do poslednjiga zhasa, namrezh do smerti profiti Boga ti dajati svete modrofti, ker ona v' tebi savoljo posvetnih opravkov in drugih smot pefha, zhe vedno ne fkerbifh. Veliko bolj hrepeni po modrofti, ko lakomnik po frebru in slatu hrepeni, ker je vrednifhi ko frebró in flató, ker sveta modroft te bo vodila po poti pravizhnosti v' nebeshko kraljestvo, kjer se bosh veselil vekomaj.

Molitev, zhenfhenje, in daritev.

168.

Kdor svoje ufhesa odverne, de bi postave ne slifhal, tiga molitev je gnjusoba. Prip. 28. 9.

Rad poslušhaj nauke boshje, ktere ohranjuje in uzhi katolska zerkev; takó se skashefh praviga otroka boshjiga, in tvoja molitev je uflifhana, ker profifsh, kar dopade Bogu, in tebi flushi v' svelizhanje. Zhe odvernefh svoje ufhesa in svoje serze od postave Gospodove, in shivifsh po svoji hudi volji, kako te bo Bog uflifhal, ker ti njega ne zhiflash? Gotovo je, de je tvoja molitev gnjusoba. Zhe si ti v' grehih, in jih sapustiti nozhefh, je nemogozhe, de bi bila tvoja molitev ufhezhna Bogu: zhe si pa v' grehih, in profifsh is serza Boga ti dati gnade prave pokore, tvoja molitev mu je ufhezhna, ker on nozhe tvojiga pogubljenja, ampak de se spokorifsh, in svelizhash: sato te bo on uflifhal.

169.

Moliti in vbogajme dajati ne opuisti. Sir. 7. 10.

Vfaki zhlovek je dolshan moliti in hvaliti Boga: dolshan si tedaj tudi ti, dokler shivifsh. Moli in profi Boga sa se in druge, sa shive in mertve, in tiga opuisti ne smefsh. Ravno tako ne jenjaj vbogajme dajati savoljo Boga, ker tudi to ti prosi veliko ufmi-

ljenje. Moli, prosi, hvali in povisuj Boga, de te s' svojimi darimi napolni: moli in prosi ga, ker si njegove pomozhi potreben: moli in ga prosi tudi sa svojiga blishniga, kateri je enako potreben. Pomagaj tudi rad svojimu potrebnimu blishnimu is svojiga premo-shenja, ker mogozhna proshnja per Bogu je usmiljenje. Usmiljen bodi svojimu blishnimu, sosebno ko je v' dushnih potrebah, to pa s' molitvijo, dobrim sgledam, in ukam, ker bosh tudi ti usmiljenje nashel per Bogu.

170.

Nizh ti naj ne brani vselej moliti, in do smerti ne jenjaj v' pravizhnosti rasti; ker boshje plazhilo ostane vekomaj. Sir. 18. 22.

Dua potrebna nauka ti Modri tukaj da, de nizh naj te ne brani vselej moliti, in de smiraj skerbi v' pravizhnosti rasti. Vprashash: Kako bom vselej molil, ki imam veliko drugih opravkov? Vselej molish, zhe molish, in imash stanovitno voljo v' vsem dopasti Bogu, in si smiraj persadevash mu flushiti. Nar potrebnishi je to; savoljo tiga svesto vsaki dan opravljaj svoje molitve in proshnje, kakor si se v' katolski zerkvi navadil; med svojimi opravki sdihuj k' Bogu, ali shaluj nad grehi, ali prosi gnade, ali druge svete misli imej, in daruj Bogu, kar terpish: tako vselej molish. Zhe sbolish, moli v' svojim serzu, premisli terpezhiga Jesusa, shaluj nad svojimi grehi, daruj svoje terpljenje in shivljenje Bogu; tako bosh tudi v' bolesni vselej molil. Skerbi tudi vselej rasti v'

pravizhnosti; in, zhe ne fkerbifh, bofh flabil in oflabil savoljo posvetnih opravkov, mnogih sadershkov, in veliko drugiga. De vselej rafesh v' pravizhnosti, pogosto profi Boga po Jesusu Kristusu ti dajati svojo usmiljeno pomozh: pogosto premifhljuy kar tvojo dusho obilnifhi vnema Bogu v' zhaft shiveti: vedno zhuj nad feboj, de premagujesh fku fh njave, fofebno tiste, ktere so tebi nar bolj nadleshne in nevarne: fkerbi, de zhedalje svesteje opravljash svoje kerfhanske dolshnosti, vse to pa is ljubesni do Boga. Ako svesto delash, kar ti je bilo sdaj rezhen o, rafel bofh v' pravizhnosti: zhe pa tiga ftoriti nozhesh, rafel bofh v' lenobi in hudobii.

171.

Pred molitvijo perpravi svojo dusho, in ne bodi ko zhlovek, kteri Boga fku sha. Sir. 18. 23.

Gotova refniza je, de ne morefh Boga vfhez hno moliti, zhe ti on ne da, in ne pomaga prav moliti: refnizhno je pa tudi, de Bog rad pomaga, ker je usmiljen. Zhe ne molifh Boga, fi hudoben; in, zhe ga flabo molifh, fi nevreden kristjan. Moli tedaj vfigamogozhniga in usmiljeniga Boga, de ga hvalifh, de fi potrebne gnade fprofifh, in de ga sahvalifh. De pa prav molifh, perpravi svojo dusho s' velikim fposhtovanjem do njegoviga velizhaftva, s' preprizhenjem svoje nevrednosti in nesmoshnosti, in s' veliko sheljo do kerfhanske pravizhnosti. Zhe preprizhan nifi svoje fpazhnosti, zhe te ne fkerbi savoljo nevarnosti

tolikanj sepeljivih skufhnjav; fosebno pa, zhe ljubifh greh, nemogozhe ti je prav moliti. Perpravi tedaj svojo dusho pred molitvijo, de prav is ferza molifh Boga, in fi uflifhan.

172.

Hudodelnikov darovi Narvifhimu ne dopadejo: tudi fe on ne osré na daritve hudobneshev: ne bo jim grehov odpuftil savoljo veliko njih darov. Sir. 34. 23.

Kar koli dajefh Bogu v' dar, namrezh molitve, vidno zhefhenje, pomozh zerkvam, ali drugo, Bog ne zhifla, zhe je tvoja dusha delezh od njega, in mu flushiti nozhesh. Kakor je Bog daritev hudobniga Kajna overgel, tako se mu tvoje daritve studijo, zhe mu flushiti nozhesh. Bog hozhe imeti tebe; in zhe fi njegov prijatel, ali vsaj is ferza shelifh se fprijasniti s' njim, dopadljivo fprejema, kar mu darujefh. Vse rezhi lashje dajefh Bogu v' dar, ko sebe, on pa ne mora sa vse tvoje, zhe se mu v' dar ne dafh. Moli in profi Boga ti dati gnado prave pokore, vdaj se mu is vfiga ferza, in shivi mu v' zhast, tako bosh ti, in bodo tvoje dela in darovi Bogu ufhezheni.

173.

Molitve tiga, kteri se ponishuje, bo oblake prederla. Sir. 35. 21.

Vefh fam, de profhnjaviz mora biti ponishen. Zhe je zhlovek zhloveka potreben, ga ponishno profi; koliko se pa mora ponishati vsak, ko profi Boga?

Ali bi ti komu rad dal, ako bi te predersno profil? Vlaki zhlovek je berazh, in nizh nima, zhe mu Bog ne da; in tudi ni vreden, de bi mu dal. Profi tedaj ponishno, in zhe ponishno profish Boga, tvoja molitev bo oblake prederla, prishla pred sedesh njegove milosti, in bo uflishana. De ponishno molish, premisli velizhastvo boshje, svojo nevarnost, grehe, skufhnjave, nevarnost svoje dushe, in kar koli te ponishuje: po tim preprizhanji moli ponishno, in bosh uflishan, ker je Bog po svoji milosti obljudil.

174.

Profi Narvisihiga, de bo tvojo pot po refnizi vodil.
Sir. 37. 19.

Namen tvoje ponishne molitve bodi to, de Narvishi Gospod s' gnado svetiga Duha vodi tvojo pot, namrezh tvoje shivljenje po refnizi, de so tvoje misli, besede in dela po njegovi sveti volji, de te tvoja popazhena natora, sapeljivi svet, in nevoshljivi hudizh ne sapeljejo. Um zhlovekov je temen, volja njegova k' hudimu nagnjena, hudih perloshnost je veliko, in med sadergami bodi: kako samore tedaj Bogu dopadljivo shiveti, zhe pomozhi boshje nima? Profi tedaj gorezhe in stanovitno, de ti usmiljen Bog pomaga vediti in delati, kar mu dopade: ti pa zhuj nad seboj, in si persadeni po pravi poti hoditi, de po nji pridezh v' nebeshko kraljestvo, sa ktero si stvarjen.

175.

(Moder zhlovek) nagnje svoje serze v' to, de prav sgo-
daj zhuje per Gospodu, kateri ga je stvaril. Sir. 39. 6.

Moder in poboshen kristjan si ti, zhe, ko se
sbudish, obernefh svoje prave misli k' Bogu, in ga
ponishno molish. Vsako uro samorefh moliti in pro-
fiti Boga, nar perloshnisfhi zhas je pa sjutraj, dokler
imash bolj zhisfite misli, in preden delati perzhnefh.
Sahvali Boga sa vse prejete dobre, in tubi sato,
ker te je dobrotljivo ohranil zhes nozh: profi ga od-
pusfhenja grehov, in ti dajati gnade tistf dan, in
ves zhas sfvojiga shivljenja varovati se greha, sfsebfno
velikiga, in navadniga. Zhes dan misli rad kaj bo-
shjiga, Bogu daruj svoje terpljenje, sfkleni dan s'
molitvijo, in Bog bo s' teboj.

Nadloge. Poterpljenje.

176.

Moj fin! ne saversi Gospodoviga sfvarjenja; in ne obu-
paj, kader si od njega sfvarjen: sakaj kteriga Gospod ljubi,
tiga on tepe. Prip. 3. 11. 12.

Modri te uzhi, de pokoren in sfvest bodi Bogu, ka-
der te on sfvari, to je, kader te pokori, ali ti nadloge
poshilja, ker tepenje je to dobriga ozheta, s' kterim
te boljishati hozhe. Ne obupaj tedaj v' nadlogah,

ampak voljno jih preterpi, ker jih ne bosh s' nepoterpeshljivostjo odpravil, ampak bosh saflushenje sgubil, in se vezhih krishev vredniga storil. Podversi se tedaj shibi svojiga pravizhniga in usmiljeniga Gospoda, ker tepenje njegovo ni snamnje serda, temuzh milosti njegove. Modri pravi, de kteriga Gospod ljubi, tiga on tepe, de se namrezh boljisha, se obilnishti zhi-shuje, in hodi sa krishanim Jesusam v' nebeshko kraljestvo. Ne saversi tedaj Gospodoviga pokorjenja, temuzh kushuj shibo, s' ktero te tepé, fkerbneje mu flushi, in terdno upaj v' njegovo milost, in bo tvoje terpljenje v' veselje prevernjeno.

177.

Poterpeshljiviga velika modorst vodi: nepoterpeshljiv pa rasglasuje svojo nespamet. Prip. 14. 29.

Poterpeshljiv bodi v' nadlogah, ktere si s' svojimi grehi saflushil, ker te oné varujejo v' grehe, in ti dajejo perloshnost sadoftovati Bogu. Zhe si poterpeshljiv v' nadlogah savoljo Boga, velika modrost te vodi, ker je to is shive vere, in 'ponishniga sposnaja svojiga sadolshenja per Bogu. Zhe si poterpeshljiv v' nadlogah, veliko lashje jih preterpish, in dobro saflushenje imash per Bogu; zhe si pa nepoterpeshljiv, savoljo krishev, ktere ti Bog is pravize in milosti poshilja, rasodevash svojo nespamet, nepokorshino in merslo vero. Ne vstavi se tedaj Bogu, temuzh poterpeshljivo preterpi nadloge.

178.

Kader naf pokorish, ... (storish sato,) de, kader tvojo pravizo obzhutimo, premishlijozh tvojo dobroto, upamo v' tvojo milost. Modr. 12. 22.

Po veri mislish, zhe po nauku, kteriga ti Modri daje, mislish. Preprizhan bodi de Bog te ne tepe, de bi veselje imel nad tvojim terpljenjem, temuzh te tepe kakor dober ozhe, de, ko zhutish tesho njegove shibe, sposnash, de si pravizhno, pa is milosti tepen. Vdaj se tedaj volji boshji, ne bodi nespameten, in ne godernjaj, ker godernjanje ni tebi pomagljivo, ampak ti je shkodljivo. Nosi voljno svoje krishe po sgledo svesnikov, in poglavarja svetnikov Jesusa Kristusa, de dobro saflushenje imash per Bogu.

179.

Vse, kar se tebi pergodi, sprejemaj: preterpi bolezhine, in v' vsem ponishevanji poterpljenje imej. Sir. 2. 4.

Ne brani se krishev, in ne sberaj se jih, ampak voljno preterpi, kar se tebi bolezhiga pergodi. Zhe sbolish voljno terpi svoje bolezhine, ker si veliko krat savoljo svojiga telefa greshil, in daruj jih Bogu, de ti milostiv bodi. Zhe se tebi kaj drugiga teshavniniga pergodi, ravno tako bodi poterpeshljiv savoljo Boga. Preprizhan bodi, de krishi niso tebi v' saflushenje, zhe poterpeshljiv nisi: poterpeshljivoost le saflushi, zhe je savoljo Boga. Zhe tedaj godernjash v' nadlogah, nepridama jih terpish. Jesusa, Marijo,

svete marternike, in druge svete imej pred ozhmi; in svojih grehov ne posabi, de voljno terpišh, in sa-
flushišh per Bogu.

180.

Slató in frebró se v' ognji poskušeta, ljudje pa, kte-
ri bodo gori vseti, v' pezhì ponishevanja. Sir. 2. 5.

Bog skušha svoje prijatle s' nadlogami, de, ka-
kor se slató in frebró v' ogenji lozhita od vfiga nevred-
niga blagá, tako se lozhijo oni od ljubesni do stvari,
se obilnišhi zhišhujejo, rasodevajo svojo svestobo do
Boga, in gorkeje hrepené po nebeskim kraljestvu.
Kristjan! zhe si persadenesh flushiti Bogu, in ti on
poshilja nadloge, verjemi, de je to is milosti; in je
snamnje, de te hozhe vseti v' svoje kraljestvo. Zhe
si ti v' velikim grehu, in ti Bog poshila nadloge, tu-
di to je is milosti, ker te s' njimi klizhe k' pokori,
de savershen ne bošh. Kader te Bog tepe, umeti
morash njegov milostiv namen: hiti tedaj k' njemu s'
pravo pokoro, daruj mu svoje terpljenje, opusti svoje
grehe, savoljo katerih si tepen, in dobro ti bo.

181.

Nar hujishi rana je ferza shaloft. Sir, 25. 17.

Refnizhno je, kar Modri pravi, de ferzhna rana
ali ferzhna shaloft je nar hujishi, ker šta dušha in
teló savoljo nje tako rekozh bolezh in pobita. Kri-
stjan! zhe shalujesh savoljo kake nadloge, si she eno

nadlogo nakoplješh, si teshavo povislašh, in huje terpišh. Pravišh: Kamen ali les nifim, de bi meni hudo in dobro enako bilo. Ref je, kar pravišh, in Bog ne terja od tebe, de bi nezhuten bil, hozhe pa, de si poterpeshljiv. Glej Jesufa, kateri je zhutil tesho velikiga krisha, kteriga so mu dali nositi na hrib, voljno ga je pa nosil is ljubesni do tebe, in do vsih. Tako delaj ti, de sa njim, in savoljo njega voljno nifish svoje krishe. Zhe pa tiga striti nozhesh, si Bogu nepokoren, bres dobriga saflushenja nifish svoje krishe, in jih vender nositi morash, ker jih ne odpravish s' svojo nepokorfhino, ampak jim tesho perdevasfh. Nad svojimi grehi pa si persadeni neisrezhe-no shalovati, in tudi terdno upanje imeti v' boshjo milost. Shalost savoljo nadlog odganjaj; shalost pa savoljo grehov polmozhi povishuj. Shalost nad grehi, defi je velika in stanovitna, ti je v' podporo, ako je s' upanjem sdrushjena: in, zhe bolj shalujesh, obilnifhi upanje imash, de ti je Bog odpustil.

Napuh. Ponishnost.

182.

Napuh je fleherniga greha sazhetik. Sir. 10. 15.

Napuhnjen hudizh je is nevosfhljivosti sapeljal Evo, po nji pa Adama, rekozh, de bota kakor bogova, ako jesta sadu drevesa snanja dobriga in hudiga, kte-

riga jesti je bil jima Bog ojštro prepovedal. Grefhila sta is napuha, napuhnjena bila, in to hudobo sapustila vsimu svojimu sarodu. Vsi grehi so is napuha, in is napuha so isgovori sa grehe. Napuhnjenz je pijan v' duhu, veliko napzhniga dela, in se rad nedolshniga meni. Druge on napuha obdoshi, ker ga po njegovih mislih premalo zhašté; odpusti le njemu, kateri so mu pod nogé vershe; neusmiljeno gospoduje, in bogati nozhe; prepira se, lashe, vpije, rotí se in kolne, de njegova oveljá: sa vse to pa ima smiraj perpravljene isgovore, de se pravizhniga dela. Kristjan! gorezhe in stanovitno prosi Boga te napolniti s' ponishnostjo; in, desi to storish, smiraj se boj, de si premalo ponishen, ker napuh tizhi v' popazheni natori: svita in prijetna strupena hudoba je to.

183.

Pravizhnik je prvi svoj toshnik: pride potlje njegov prijatel, in ga natanko sprasha. Prip. 18. 17.

Pravizhnik je vselej ponishen, ker bres ponishnosti ni pravizhnosti. Zhe pravizhnik is slabosti ali naglosti prestopi voljo boshjo, ga bersh pezhe, in se ponishuje: napuhnjenz pa tiga ne stori, ker ima perpravljene isgovore sa svoje grehe. Pravizhnik se rad potoshi svojimu prijatlu, v' kteriga modrost se sanafha, de pomozh dobi. Prijatel ga natanko sprasfa po vsih okolishinah, in ga uzhi; on ga pa ponishno poslusfa, in se resnizi podvershe. Tiga ni per napuhnjenim, ampak terdovratno terdi, de je prav sto-

ril, defi mordé v' serzu drugazh vé. Kristjan! premi-sli, po katerim se ravnash? Varuj se hudiga in shkodljiviga napuha, in vedno hrepeni po ponishnosti, ker napuh je isvir vsih grehov, ponishnost pa je isvir vsih zhednost.

181.

Kdo samore rezhi: Moje serze je zhisto; jest sim bres madesha? Prip. 20. 9.

Nihzhe ne smé rezhi, in toraj tudi ti ne smesh, de je tvoje serze zhisto, in bres madesha in svijazhe. Kakor svitlo sonze, v' ktero gledati ne moresh, ima svoje madeshe, tako imash ti kaj napzhniga pred Bogam, defi ravno si persadenesh pravizhno shiveti. Ne le tvoji grehi, temuzh tudi tvoje dobre dela so milosti boshje potrebne, ker so pomanjkljivo opravljene. Bodi tedaj smiraj ponishen, in vedno prosi Boga ti pomagati, de rasesh v' ponishnosti: sakaj, zhe rasesh v' ponishnosti, rasesh tudi v' sposnjanji svojih slabost, in tudi v' skerbi se zhedalje boljishati, to pa v' svojo vezhno frezho.

185.

Drugi naj te hvalijo, ne pa tvoje usta. Prip. 27. 2.

Shivi po vsih sapovedih, de svesto opravljash svoje dolshnosti do Boga, do sebe in blishniga. Zhe si s' ljudmi pravizhen in usmiljen, hvalili te bodo; ne delaj pa tiga, ali drugiga savoljo njih hvale, in sam sebe ne hvali, temuzh de imash hvalo per Bogu:

sakaj, ako bi delal dobro savoljo ljudi, de bi te hvalili, njih hvala bi bila tvoje plazhilo, per Bogu pa bi bil pokorjenja vreden. Kader flifbih ali svesh, de te ljudje hvalijo, ne imej dopadajenja nad njih hvalo, in ponishuj se, ker prav ne vesh kakofhin si per Bogu.

186.

Ne bodi prevezh pravizhen: tudi ne bodi bolj moder, kakor je treba, de neumen ne bosh. Prid. 7. 17.

Prevezh pravizhen nifi, in ne bosh, ker pravinofti ali svetofti ni nikoli prevezh. Modri te s' timi besedami opominja, de se ne pustish po napuhu sapeljati, in menil, de si obilno pravizhen, ker snamnje bi bilo, de si premalo ponishen, in toraj premalo pravizhen. Pridno delaj, kar koli ti Bog sapoveduje, in si vedno persadeni rasti v' pravizhnosti; ko pa vse to opravljas, misli: Nevreden hlapez boshji sim. Kar Modri dalje pravi, de ne bodi bolj moder, kakor je treba, de neumen ne bosh, pomeni, de uzhi se in vedi, kar ti flushi v' dobro, in de pufhaj vnemar, ki ti ni v' prid. Vfiga vediti ti ni treba, in ne moresh: uzhi se tedaj, kar potrebuješ, de vesh spolnovati dolshnosti kerfhanstva, in svojiga stanu, in ne ishi, kar ti fhkodvati samore.

187.

Zhlovek ne vé, zhe je ljubesni ali serda vreden. Prid. 9. 1.

Modriga besede te permorajo v' vedni ponishnosti shiveti. Zhe hudobno, ali rasedano, ali krivizhno

shivish, tvoje hude dela te preprizhajo, de si boshji-ga serda vreden: zhe pa vidnih pregreh nimash, ne bodi savoljo tiga bres skerbi; in ponishen bodi, defi vidne dobre dela opravljash, ker gotovo ne vesh kakoshne so per Bogu. Tvoje serze je nesapopadljivo; skrit napuh lohka spridi tvoje vidne dobre dela; menish savoljo Boga kaj dobriga storiti, kar mordé is spazhene ljubeshni do sebe, ali do ljudi storish. Bog sam ve, zhe je tvoje serze ravno in zhisto, in tudi vé njegove skrivne ovinke, ti pa malo vesh. Kakoshna bo tedaj? ali bosh savoljo tiga obupal, in svoje dobre dela opustil? Tiga ne, ampak ponishuj se, prosi Boga te rasvetliti, zhuj nad seboj, in skerbno premisli namen svojih dobrih del. Zhe to delash, upaj terdno v' Boga neskonzhno usmiljeniga, kateri te sapustil ne bo.

188.

Bog in ljudje sovrashijo napuh. Sir. 10. 7.

Napuh je vsakimu zhloveku perrojen; in sleden se mora bati, de je premalo ponishen, defi se vedno vojskuje soper napuh. Bog silno sovrashi napuh, kakor sveto pismo prizhuje; ga pa tudi ljudje sovrashijo: in, kdor je bolj s' tim strupam napoljen, huje sovrashi napuhnjeniga, ker se njegovimu napuhu vstavlja. Kristjan! ne meni, de si vsiga napuha prost; in, zhe to menish, si gotovo oslepljen po njem. Prav skerbno se premisli, de se sposnash, napuh isshelesh, in si ponishen: tiga pa ne storish, zhe ti Bog ne poma-

ga; in toraj profi ga gnade, s' ktero vse samorefli. De resnizhno fkerbifh napuh isgnati, in ponishnost imeti, premifli, de napuh ne more priti v' nebefa, ampak le ponishnost pride. Angeli so bili is neba v' pekel versheni savoljo napuha, kako bo napuhujen zhlovek prifhel v' nebefa?

189.

Ne hvali zhloveka savoljo njegove lepote; tudi ne sanizhuj zhloveka savoljo njegoviga obrasa. Sir. 11. 2.

Nespameten ne bodi, de bi zhloveka vprizho hvalil savoljo njegove lepote, in s' svojimi besedami povifhal njegov napuh; in nikogar ne sanizhuj savoljo njegoviga neperljudniga obrasa. Nekteri je lepiga in perljudniga obrasa, je pa strupeni kazhi podoben v' svojim djanji: nekteri ni perljudniga obrasa, je pa dobriga fserza. Sato prenaglo ne hvali, in ne sanizhuj zhloveka; ampak pozhakaj, de se s' delmi fkasuje. Ker so ljudje navajeni le po mesenih ozheh zhloveka soditi, jih je vezh sakonskih ljudi nesrezh-nih, in preposno sposnajo svojo nespamet.

190.

Savoljo svojiga oblazhila ne hvali se. Sir. 11. 4.

Ne hvali se, in ne napihuj se savoljo svojiga lepi-ga ali dragiga oblazhila. Enak ne bodi enim, kateri zhe so lepó, ali po novi fhegi oblezheni, menijo de vfi vanje gledajo, zhudijo se nad njimi, in jih hvali-

jo; pametni ljudje pa kashejo s' perftam sa njimi, in se jim posmejujejo. Vedi: de oblazhilo je prizhevanje, de smo nedolshnost sgubili; nofi ga tedaj sato, de poshteno hodish med ljudi, in de si pred hudim vremenam ovarovan. Imej ti svoje oblazhila po stanu, v' katerim si: bodi zhedno, pa vselej framoshljivo in spodobno oblezhen.

191.

O nar hujifhi predersnost! od kod si prifhla, de semljo s' svojo hudobo in svijazhnostjo pokrivaish? Sir. 37. 3.

Modri vé, de predersnost, napuh, bahanje, in kar je takiga, je is perviga greha; zhudi se pa, de tudi verno ljudstvo je te hudobe polno. Judje so po boshjih ukih vedili, de se ponishevati morajo, malo je pa bilo prave ponishnosti v' njih. Veliko vezh naukov smo mi kristjani prejeli po Jesusu Kristusu, ni jih vender malo napuhnjenih, hinavskih in svijazhnih. Kristjan! vesh, de natora je popazhena, sam is sebe nizh dobriga nimash, hudiga pa dosti, v' fredi skufhnjav si, ti si pa slab, ne vesh, zhe si per Gospodu serda ali ljubesni vreden, in se vender napihujesh? Pravi uzheniz bodi tedaj ponishniga uzhenika Jesusa, in varuj se napuha, kateri je Bogu filno oftuden, tebi pa filno shkodljiv.

Oblastniki. Podloshni.

192.

Boj se Gospoda in kralja; in ne perdrushi se k' njih sanizhevavzam. Prip. 24. 21.

Zhe se Boga bojish, se tudi kralja, in vsakiga oblastnika bojish, in ga sposhtujesh, ker volja boshja je to. Deshelski oblastniki so namestniki boshji, in od Boga imajo oblast, de hudodelnike strahujejo, in dobre varujejo. Gorjé svetu, ako bi oblastnikov ne bilo, in bi toraj vsak storil, kar hozhe. Deshelni poglavar ne more sam vladati deshele; sato ima namestnike po desheli: imeti tudi mora, in ima vojshake, de deshelo in deshelane branijo soper krivizhne sovrashnike: so tudi druge mnoge potrebe; in savoljo vsiga tiga podloshni davke dajejo deshelnimu poglavarju, de je smoshen sa njih pokoj in frezho skerbeti. Boj se, in sposhtuj oblastnike, in pa tudi jim bodi hvaljeshen, ker oni sa te, in sa druge skerbé, in svari njih sanizhevavze. Skerbi sa zhast svojih oblastnikov, bodi jim pokoren, moli sa nje, in tako le kasheh, de si dober kristjan.

193.

Ljubite pravizo, kteri ste sodniki na semlji. Modr. 1. 1.

Bog daje oblastnike, de podloshni v' miru shivé, sapove pa jim, de naj ljubijo pravizo, in pravizhno

sodijo. Per sodbi ne ſmejo oni gledati veljave ali imenitnoſti zhloveka, temuzh bogatim in vbogim pravizhno soditi morajo po poſtavah. Podloſhni ſo frezhni, zhe pravizhne in modre oblaſtnike imajo: je pa tudi reſ, de nar pravizhniſhi oblaſtniki ne morejo vſi-ga vediti, ker ſo zhloveki, in de morajo pregledati hudodelniku, ſoper kteriga ni ſadoſti ſkaſano. Kriſtjan! proſi Boga dajati deſheli pravizhne, modre in pobošne oblaſtnike, ker je to v' veliko frezho: in, zhe ti oblaſt imaſh, boj ſe Boga, in pravizhno ſodi; nikomur ne glej v' obras, ker praviza oveljati mora,

194.

Oblaſt vam je dana od Goſpoda, in mozh od Narviſhiga, kteri bo ſpraſhal po vaſhih delih in miſlih ... Tim, kteri podloſhne imajo, bo ojſtrejſhi ſodba. Modr. 6. 4. 6.

Modriga beſede prizhujejo, de zerkveni in deſhelſki oblaſtniki morajo natanko ſkerbeti vſe ſvoje dolſhnoſti ſpolnovati, po ſapovedih in dobri veſti vſe ravnati in ſoditi, ker oblaſt in mozh imajo od Boga de pravizhno ravnajo, ne pa kar hozhejo: ſakaj, kakor ſo oni viſoko poviſhani, tako bodo ojſtreje ſhtrafani, ako ſo neſveſti. Kriſtjan! ne ſheli viſokofſti in oblaſti ne ſvetu, ker je nevarno; in veliko laſhje ſhiviſh pravizhno v' pokorſhini, ker veliko manj dolſhnoſt imaſh.

195.

Zhaſti Boga is vſe ſvoje duſhe: tudi ſpoſhtuj duhovne. Sir. 7. 33.

Nar viſhi goſpod in oblaſtnik je Bog, ker on je ſtvaril vſe, in goſpoduje nad vſimi. Goſpod goſpodov, kralj kraljev, in goſpodovaviz goſpodovavzov je on. Zhaſti in povſihuj tedaj vſigamogozhniga, ſvetiga, modriga, uſmiljeniga, pravizhniga in vezhniga Boga. De ga prav zhaſtiſh, ljubi ga is vſe duſhe, in mu pokoren bodi v' vſim: zhe pa tiga ne ſtoriſh, ga ne moreſh dopadljivo zhaſtiti, ker hvala ni reſnizhna, in toraj ni lepa v' uſtih greſhnika. Savoljo Boga ſpoſhtuj in zhaſti duhovne. Duhovni ſo nameſtniki Jeſusove oblaſti in miłoſti v' tvoje poſvezhenje in ſvelizhanje. Duhovni tebi delé ſvete ſakramente, te redé s' beſedo boſhjo, in te vodijo po pravi poti v' ſvelizhanje. Duhovni ſo tebi potrebni, ko ſi sdrav, in ko ſi bolan, tudi po tvoji ſmerti molijo ſa tvojo duſho. Duhovni ſo zhloveki, in lohka de imajo kako ſlaboſt: kakor pa otrok ſanizhevati ne ſme ſvojiga ozheta ſavoljo njegove ſlaboſti, veliko manj ti ſmeſh duhovna ſanizhevati, ako ſe tebi ſdi ga pomanjkljiviga viditi. Spofhtuj duhovne nameſtnike boſhje v' tvoje ſvelizhanje. Zhe ſkerbiſh ſa ſvoje ſvelizhanje, ſpoſnaſh, de ſo duhovni tvoji narvezhi prijatli in dobrotniki: zhe pa ſa ſvoje ſvelizhanje ne ſkerbiſh, jih ne zhiſlaſh, in Jeſuſa ſhaliſh.

Perfega.

196.

Ne navadi se perlegati; sakaj v' tim jih je veliko padlo. Ne imej vedno boshjiga imena v' svojih ustih, in ne perstavlaj med svoje govorjenje imen svetnikov, ker ne bošh v' tim bres sadolshenja. Sir. 23. 9. 10.

Perfega je vzhafi potrebna, ne navadi se pa perfega ti, ker to je gresfhno, defi resfnizo govorish. Varuj se tudi nepridama imenovati Boga, ali svetih sakramentov, ali svetnikov, ali drugiga svetiga, ker to bi ne bilo bres tvojiga sadolshenja; in veliko huje bi gresfhil, ako s' tim svoje lashje poterjeval. Zhe s' perfego, ali s' boshjim imenam hozhesfh poterjevati svoje besede, de ti ljudje verjamejo, ravno sato ti ne bodo verjeli, ker navadno ti je tako govoriti. Poshten, pravizhen in resfnizhen bodi, in ljudje ti bodo radi verjeli, defi ne perfeshesfh.

197.

Hdor ne bo dopolnil, kar je persegel, bo njegov greh na njem ostal: in, zhe tiga ne bo zhiflal, bo dvakrat toliko gresfhil. Sir. 23. 13.

Vera te uzhi, de perfega je strashna, defi je potrebna in resfnizhna, ker Bog, kteriga klizhesfh v' poterjenje, je vsiga sposhtovanja vreden. Gresfhish tedaj, zhe nepotrebno perfeshesfh, defi je ref, kar

govorish. Silno hudo gresfish, zhe s' perfego poterdish lash. Hudo tudi gresfish, zhe s' perfego obljudish storiti kar ne smesh; ali ne storiti, kar si storiti dolshan. Zhe si pa kaj perpushteniga in mogozhiga s' perfego obljudil, storiti si dolshan; zhe ne, gresfish; in she huje gresfish, ako svojo perfego predersno sanizhujesh. Varuj se obljuditi, kar ne smesh storiti; veliko hujishi je pa tvoja gresna obljudba, zhe je s' perfego poterjena; in greh na greh nakladash, zhe storish, kar si hudobno obljudil. Pravizhne vesti bodi tedaj, de Boga ne rasshalish s' nepotrebno, ali predersno, ali lashnivo perfego.

Pohujshenje. Dobri sgled.

198.

Ne brani timu, kateri samore dobro storiti: ako premoreh, tudi ti dobro storiti. Prip. 3. 27.

Pohujshenja bi bil kriv, ako bi branil komu dobro storiti: sovrashnika boshjiga, in blishniga bi se skasal, ako bi koga odvern timeri delati dobro. Pomagaj svojimu blishnimu Bogu v' zhaft shiveti, in tudi ti mu v' zhaft shivi, de s' dobrim sgledam blishnimu svetish, in mu serzhnost dajesh po kerfshansko shiveti. Zhe to delash, si deleshen saflushenja dobrih del svojiga blishniga, in bosh tudi sa svoje dobre dela plazhilo prejel, ker sa Boga nizh sahtonj ne storish.

Gorjé pa tebi, zhe sapovedaniga dobriga ne delašh, in pa she blishnimu branišh dobro delati.

199.

Krivizhni zhlovek fladko vabi svojiga prijatla, in ga pelje po poti, ktera ni dobra. Prip. 16. 29.

Nevarnishiga zhloveka ni, ko je hudobnesh, kteri pod podobo prijasnosti koga napelje v' greh: volk je on v' ovzhjih oblazhilih. Kristjan! varuj se prav skerbnó koga napeljati v' greh: svojiga sovrashnika ne smesh, veliko manj svojiga prijatla. Vsakimu zhloveku je prepovedano napeljati koga v' greh, ojsstreje je pa tebi prepovedano, ker si kristjan. Varuj se pa tudi hudobnih pohujshlivzov poslushati, in se nikoli ne sprijasni s' njimi, de se njih hudobe ne vdeleshish. Varuj se jih, in jih serzhno odpravi, zhe te skushajo, dokler se Boga bojišh: zhe ne, se bosh njih hudobe nezhutno navsel, njih grehov se deleshniga storil, in potlje bosh tudi ti druge napeljeval v' grehe. Varuj se tedaj pohujshenja.

200.

Hudobnik je krivizhnimu jesiku pokoren: in svijazhnik je pokoren lashnivim shnablam. Prip. 17. 4.

Strah boshji imej, in bosh bersh posnal zhloveka krivizhniga in lashniviga jesika, kteri te hozhe s' svijazhami in lashmi sapeljati. Zhe strahu boshjiga nimash, tudi dobre vesti nimash; verjamesh tedaj rad hudobnim lashnikom, ko ti pravijo, de ni greh, kar

je reſ greh, in boſh ſabredil v' velike pregrehe, in ti mar ne bo, ker ſe boſh nedolſhniga menil, deſiravno greſhnik per pravizhnim Bogu. Zhiſti ſapopadik boſhjiga uka ohranuj v' ſerzu, ſtrah boſhji imej, in dobre veſti bodi, tako ne boſh ſleparjev poſluſhal.

201.

Ne predruſhi ſe mnoshizi raſuſdanih. Sir. 7. 17.

Ne perdruſhi ſe raſuſdanim nepotrebno, kateri predersno govoré ſoper vero, ali ſapovedi, ali obrekujejo ljudi, ali neſramno govoré, ali ſe flushabnikam boſhjim poſmehujejo, ali hvalijo hudobneſhe, in ſo toraj tudi oni hudobni. Zhe ſe takim ljudem nepotrebno perdruſhiſh, kaſheſh, de ſi njih hudobii nagnen, in jih boſh mordé v' hodobii preſegel. V' ſazhetku ti bo njih govorjenje in djanje nekoliko ſoperno, potlje ſe jim boſh iſ ſlaboſti ſmejaj, ſzhafama boſh ſtrah boſhji in ſramoſhljivoſt ſgubil, in tvoje narvezhi veſelje bo per njih biti, ker boſh jim enak, ali hudobniſhi. Sato varuj ſe prav ſkerbno mnoshizhè raſuſdanih, in vſakiga pohujſhliviga zhloveka. Zhe ſi permoran ſavoljo potrebna opravila per takih biti, zhuj nad ſeboj, in ſerzhen bodi, de ſe ne boſh njih hudobe vdeleſhil ne s' beſedo, ne s' ſmeham, ne s' djanjem, in tudi ne s' ſerzam; in kolikor hitro moreſh, pojdi od njih.

202.

Ne bodi s' predersnim, de ne bo mordé svojih hudih del na te vergel. Sir. 8. 18.

Ne perdrushi se nepotrebno s' perdernim zhlovekam, kateri po svoji hudi volji shiví; zhe ne, bofh njegove nespameti, ali krivize, ali drugiga hudiga deleshen. Zhe bofh s' hudobnim zhlovekam hodil, te bo on obdolshil hudiga, ktero je sam storil; ali te bodo ljudje obdolshili, ker je navadno soditi zhloveka po tovarshih, katerim se on perdrushuje. Ne perdrushi se nepotrebno hudobnim ljudem, sizer nedolshen nifi; sakaj, zhe tebi ravno ne povedo, kaj hudiga storiti mislijo, vsaj vesh, de dobriga storili ne bodo: beshi tedaj od hudobneshev.

203.

Ne imej sdrushbe s' plefavko tudi je ne poslušhaj, de po njeni sapeljivosti ne poginefh. Sir. 9. 4.

Ne imej nobene sdrushbe s' plefavko, ne per plefu, ne v' drugih perloshnostih, de ne bofh po njeni strupeni sapeljivosti savoljo svoje slabosti greshil. Mlada, lepa, in predersna shenska, ktera si persade ne rasodevati vso svojo sapeljivo perljudnost in lepoto, je filno nevarna, in njeni sadergi komaj bogabojezh odidejo. Bodi filno varen, in ogibaj se nesframoshljive shenske; sosebno pa se je varuj per plefu, kjer je vse, kar nezhistimu posheljenju mozh daje.

204.

Ne besedi se s' shensko per vinu, de se tvoje serze knji ne naklone, in' de v' svojim posheljenju ne padesh v' pogubo. Sir. 9. 13.

Kar Modri pravi, de ne besediti se s' shensko per vinu, pomeni, de ne piti per ptuji shenski, ako je drugazh mogozhe, in ne prepirati se s' njo v' smehu, ker se bo is tiga posheljenje obudilo, ktero bo perloshnost dalo v' grehe. Kakoshni so fantje, in mladi moshje, ki radi pijejo per ptujih shenskih, in radi plazhujejo sa nje? Kakoshne so mlade shenske, ktere se ne framujejo ozhitno sedeti in piti per moshkih? Svèt, defi je spazhen, jih slabo sodi, in pravizhno sodi. Kristjan! glej, poboshniga Davida, modriga Salomona in druge po shenskih pohujshane in sape-ljane, in varuj se, de ne padesh v' pogubo.

Pokora.

205.

Kteri fvoje grehe sakriva, ne bo frezhen: kdo jih pa sposna, in sapusti, bo dosegel ufmiljenje. Prip. 28. 13.

Kristjan! besede rassvetljeniga Modriga umej, kakor jih zerkveni uzheniki umejo, in jih na se oberni. Zhe svoje grehe vedozh sakrivash per spovedi, nifi frezhen, temuzh nefrezhen: in, zhe gresh k' svetimu

obhajilu v' grehu, si nefrezhnimu Judeshu podoben. Pravish: zhe se zhisto spovem, me ne bo mordé spovednik odvesal. Neumnesh! ali si, menish, odvesan, zhe se svojih grehov spovedati nozhesh? odvesan nifi, ampak huje savesan. Ne meni pa, de sama spoved je sadoftna v' odpushtenje grehov, ker sta tudi, in she bolj, sovrashtvo v' grehe, in poboljšhanje potrebna; in ravna sato Modri pravi: Kdor jih sposna in sapuhti, bo dosegel usmiljenje. Spoved je sizer Jesus sapovedal; storiti pa morash vse drugo, kar ti je sapovedano, in bosh milostljivo odpushtenje dosegel. Kteri bolnik je osdravil samo sato, ker je svojo bolesen sdravniku povedal? Iskati mora pomozhi per Bogu, in storiti, kar mu sdravnik ukashe. Tako ti stori; profi is serza Boga, ti pomagati k' resnizhni pokori, jemljaj grenke sdravila soper svoje grehe, sapuhti jih, odkrito in shaloftno se jih spovej, in bosh dosegel odpushtenje.

206.

Ne hitite v' smert s' svojim smote polnim shivljenjem, in ne versite se s' deli svojih rok v' pogubljenje. Bog pa ni smerti stvaril, tudi ga ne veseli shivih pogubljenje. Modr. 1. 12. 13.

O greschnik! premisli besede Modriga s' kterimi te profi, de bi ne hitel v' vezhno umiranje s' svojim hudim shivljenjem. Bog ni smerti stvaril, ampak greh jo je v' sim ljudem nakopal. Usmiljen je Bog, in ga ne veseli greschnika pogubiti; pogubi ga pa, zhe terdovraten oftane v' grehah, ker je pravizhen. Mo-

dri te profi, de naj ne hiti v' vezhno smert s' svojim hudim shivljenjem; in ravno tako te duhovni profijo: ne ostani tedaj terdovraten. Usmili se nad svojo duho; sbudi se, premisli svojo veliko nevarnost, opusti svoje grehe, sovrashi jih is serza, in hiti v' narozhje boshje milosti s' pravo pokoro, de dofeshefh usmiljenje.

207.

Bog je dober in usmiljen; in on bo v' dan britkoosti grehe odpustil. Sir. 2. 13.

Vera te uzhi, in verujesh, de Bog je neskonzhno usmiljen; in je toraj nagnen odpustiti grehe v' dan britkoosti, to je, kader jih v' britkoosti svoje dushe sovrashifh is ljubesni do njega. Ravno savoljo boshjiga usmiljenja hiti tedaj k' Bogu, svojimu dobrimu ozhetu. Ne boj se pokore, ampak hiti sapustiti vse, kar te gresfno veseli, ker je gotovo, de visfi veselje nafhel bosh v' boshji flushbi, kakor ga najdesfh v' spolnovanji svojih shelj. Podversi se [tedaj usmiljenimu Bogu, de mir vesti imash, serza veselje vshivash, in te sladko upanje podpira, de po tim revnim shivljenji pojdesfh v' vezhno veselje.

208.

Ako se ne bomo spreobrnili, bomo v' Gospodove roké padli. Kakor je on velik, tako veliko je tudi njegovo usmiljenje. Sir. 2. 22. 23.

Gresfhnike, ktere je usmiljeni Bog s' svojo gnado obiskal, bojé se njega, vfigamogozhniga Gospoda,

upajo pa v' njegovo milost, in se savoljo tiga spreob-
 berniti hozhejo. Ljubi gresnik, ravnaj se po njih,
 de se pravize boshje bojish, in upash savoljo boshje
 milosti: spokori se tedaj. Ne pogubi se s' obupanjem,
 de ti milosti ne bo; in tudi ne s' lashnivim upanjem,
 de ti bo Bog pregledal, defi v' grehah ostanesih. Ka-
 der zhutish v' serzu voljo ali shelj se Bogu podure-
 zhi, snamnje je to boshjiga obiskanja; in je tudi
 snamnje, de Bog hozhe tebi vse grehe odpustiti: sato
 pokoren bodi usmiljenim boshjimu poklizu, in svesto
 opravljaj vse, kar te poprijasni s' Bogam. Sosebno
 pa fkerbi s' gorezhimi proshnjami dobiti in ohraniti
 veliko shalost is ljubesni do Boga, ker velika shalost
 nad grehi bo obrodila veliko upanje, in ti dosegla od-
 pushtenje grehov. Ako bi se pa usmiljenimu Bogu
 terdovratno vstavljaj, bi v' peklu njegovi pravizi pla-
 zheval, in njeni dolshnik ostal vekomaj. Premisli to
 de nifi Bogu nehvaljeshen, in svoji dushi neusmiljen.

209.

Ne odlashaj se h' Gospodu spreoberniti, in ne odla-
 shaj od dneva do dneva: sakaj njegova jesa bo naglo pri-
 fhla, in ob zhafu mashevanja te bo rasdjaj. Sir. 5. 8. 9.

Gresnik, premisli besede Modriga, de ne shi-
 vish v' grehah is predersniga upanja: sakaj, zhe mi-
 lost boshjo obrazhash v' predersnost in nepokoro,
 bosh mordé prishel v' mesto, kjer ti ne bo ne upanja,
 ne milosti vekomaj. Bog je ref usmiljen in poter-
 peshljiv; vesh pa koliko te [bo on she zhakal? Milost
 boshja te vabi k' pokori; in, zhe se ti terdovratno

ro bo mordé nad te naglo prifhlo. Zhe odlashtash spreobernjenje, tvoje navade bodo zhedalje mozhnejshi, zhedalje huje se bosh sadolshil per Bogu, zhedalje manj bosh gnade boshje vreden, in vezhi nevarnost ti bo se pogubiti. Ne odlashtaj tedaj pokore, temuzh hitro in serzhno vstani, de gresh k' Bogu, kader te on klizhe, in saflushenimu pogubljenju odidesh.

210.

Preoberni se h' Gospodu, in sapusti svoje grehe: profi pred oblizhjem Gospodovim, in smanjshi spodtikleje. Sir. 17. 21. 22.

Glej! vsigamogozhni Gospod, kateri ni tebe potreben, temuzh si ti njega potreben, te klizhe, in ti pomaga k' pokori, in se branih? Ne takó, ampak ga jokajozh profi ti gnade dajati, s' ktero si pridno persadeni odpraviti vse svoje grehe is ljubeshni do njega. De se refnizhno spokorish, stori, kar ti Modri v' Gospodovim imenu sapove: Smanjshi spodtikleje. Varuj se namrezh, kar koli ti daje perloshnost v' grehe, in serzhno pretergaj vse greshne vesi, ktere te v' sushnosti hudizhevi dershe. Zhe to storish, je snamnje, de tvoje sovrashtvo v' grehe je refnizhno, in tvoja pokora dobra: zhe pa tiga storiti nozhesh, ni prave grevenge v' tvojim serzu, in tvoja pokora je lashniva.

211.

Verni se h' Gospodu, in odverni se od svoje krivize, in možno sovrashi, kar Bog sovrashi. Sir. 17. 23.

Modri te uzhi, kaj ti je storiti, de se refnizhno spreobernefh, in odpushtenje grehov doseshefh: zhuj pa, de se ne sapeljesfh s' lashnivo pokoro. Zhe ostanefh v' velikih grehih, in v' hudih perloshnostih, spreobernjen nifi; sakaj pravo spreobernjenje in hudobno shivljenje ne moreta vkupaj biti, kakor tudi ne sdravje in bolesen ob enim zhasu. Odverni se od svoje krivize, namrezh od grehov, sovrashi jih, ker jih Bog sovrashi, in opusti jih savoljo njega; tako se refnizhno k' njemu vernefh.

212.

Kako velika je Gospodova milost tim, kateri se k' njemu spreobernejo! Sir. 17. 28.

Zhe po veri premislih predersnost gresfnikovo, kateri rasshali vfigamogozhniga Boga, kateri ima oblast ga obsoditi v' vezhno terpljenje, lohka verujesfh, de je njegova milost nesapopadljivo velika, is ktere pomaga gresfniku k' pokori, in mu odpusti, ako se refnizhno spokori, de ne prejme, kar mu njegova hudobija saflushi. Veruj tedaj, de pokora je velik dar boshji, ker se gresfnik s' njo poprijasni s' Bogam, sapré si pekel, in odpré si nebefa. Hiti tedaj v' narozhje boshje milosti v' svojo vezhno srezho.

213.

Sin! si gresnil? ne stori vezh; ampak tudi odpustjenja poprejšnjih (grehov) prosi. Sir. 21. 1.

Ako enkrat pervoliš v' velik greh, velika hudo-
ba je to soper Boga, in velika nesrezha soper tvojo
dušo. Kaj ti je tedaj storiti? Jokaje prosi Boga ti
dati gnado prave pokore, de s' njo odpraviš greha hu-
dobo, in se poprijasniš s' njim. Varuj se grehov po-
navljati, is katerih bo huda navada, potlje predersnost,
šlepota, in mordé pogubljenje. Zhe se spokoriti no-
zheš, dokler te vešt pezhe, in Bog klizhe, bošh gre-
he ponavljal, si hude navade storil, in bošh mordé
svoje nesrezhe sadovoljen. Zhuj tedaj nad seboj, de
ne padeš: ako si gresnil, hiti k' Bogu s' pomozhjo
njegove gnade, in potlje ostani stanoviten v' njegovi
flushbi, in mu bošh ljub.

214.

Od hudobije odstopiti je Gospodu dopadljivo; in od
krivize odstopiti je prošnja v' odpustjenje grehov. Sir.
35. 5.

Srezhen si, zhe nifi nikoli rasshalil Boga s' ve-
likim graham; frezhen si tudi, zhe si po grehu vstal
s' pravo pokoro, ker prava pokora je dopadljiva Bogu.
Sakaj meniš, de je prava pokora njemu dopadljiva?
Sato ker je neskonzhno usmiljen. Kakoshna shkoda
bi bila Bogu, ako bi se gresnik pogubil? Nobene

fhkode bi mu ne bilo, gresfhniku le bi bila velika in vezhna nefrezha. Velika miloft boshja mora tedaj tvoje serze presfuniti, de hudobijo, krivizo, in vse grehe opustifh, to pa je Bogu ko mogozhna proshnja, ktera sadobi gotovo odpufhenje, in tudi svelizhanje.

Porodniki. Otrozi.

215.

Moder fin rasveseli ozheta: nespameten zhlovek pa sanizhuje svojo mater. Prip. 15. 20.

De majhni otrozi, ki fhe nimajo praviga rasuma, svoje porodnike nadlegajo, zhuditi se ni; nezhloveshko je pa, zhe jih odrasfheni otrozi is hudiga serza shalijo. Moder otrok, ki strah boshji ima, je svojimu ozhetu in svoji materi v' veselje, ker po kerfhanfko shivi, jih boga, in jim pomaga. Blagor otrokam, ki to delajo, ker Bog ima dopadajenje nad njimi: frezhni bodo na svetu, in v' vezhnosti. Otrok, kateri spolnuje svoje dolshnosti do svojih porodnikov, je moder imenovan; uni pa, kateri sanizhuje svojo mater, ali svojiga ozheta, ga Modri ne imenuje otroka, ampak zhloveka; in tudi tiga imena ni vreden, ker je filno hudoben, preklet je, in ga strasfšno mafhevanje boshje zhaka.

216.

Nespameten sin je ozhetu v' jeso, in materi v' shaloft.
Prip. 17. 25.

Ni le nespameten, ampak tudi nehvaljeshen in hudoben je otrok, kateri vedozh shali svojiga ozheta, ali svojo mater; sosebno pa, zhe se to vezhkrat godí. Isvir tiga je pa mordé to, de ni bil v' boshjim strahu srejen. Vezh jih je bilo, in jih je mladih ljudi porozhenih, ki kershanskiga duha nimajo: kako samorejo oni po kershansko rediti svoje otroke, ki sami kershanstva nimajo? Zhe porodniki hozhejo imeti veselje nad svojimi otrozi, in prejematí pomozh od njih, naj so oni dobri kristjani, in naj po kershansko redè svoje otroke: zhe se to godi, bodo oni, in otrozi frezhni.

217.

Svari svojiga sina, ne obupaj: varuj se pa mu k' smerti pomagati. Prip. 19. 18.

Porodniki morajo sgodaj skerbeti sa svoje otroke, de jih uzhé, svaré in tudi strahujejo, kader so vredni; sosebno kader vidijo nad njimi snamnje ali sazhetik hudobije. Porodniki, ki pus'hajo otroke v' oblasti svoje volje is isgovera, de bodo she pametni, ko bodo odrasli, se grosno motijo, in svojo samudo sposnajo, kader je preposno. Zhe porodniki vidijo svoje odraslene otroke napzhno shiveti, obupati ne smejo, ampak naj gorezhe profijo Boga sa nje, in naj si prid-

no persadenejo jih na pravo pot perpeljati. Zhe odrasleni otrozi so nepokorni, hudobni, in tudi preder-sno terdovratni, porodniki jih ne smejo neufmiljeno strahovati, de se otrozi ne rasferdijo, in se kaj nap-zhniga ne smislijo. S' pametno ojstorstjo naj se star-shi hudobii svojih odraslenih otrók vstavljajo, ako s' ljubesnjo nizh ne opravijo per njih: zhe pa ne s' lepo, ne s' ojstroftjo opraviti ne morejo, naj pernaslhajo, in naj ne jenjajo profiti Boga sa nje.

218.

Ne odtegni otroku strahovanja: sakaj, ako ga bofh tepel s' fhibo, ne bo umerel. Tepel ga bofh s' fhibo, in njegovo duslho od peklá refhil. Prip. 23. 13. 14.

Umeuno in potrebno je, kar Modri porodnikam ukashe, de namrezh oni svojim otrokam pregledati ne smejo, kader so strahovanja vredni. Ljubesen mora voditi porodnike v' svarjenji in strahovanji svojih otrók: ne tedaj serdito, ali neufmiljeno, ali s' klevino. Raslozhiti morajo po pravi modrofti pregreshke in natoro svojih otrók; zhe se namrezh pregreshé is posabljivosti, ali slabosti, ali nepokorshine, ali terdovratnosti: tudi, zhe je enkrat ali vezhkrat bilo. Po tim naj jih svaré in strahujejo, pa tudi po njih starosti, bojezhosti, ali predersnosti. Zhe porodniki modro ravnajo s' svojimi otrozi, in jih pametno strahujejo, nagnejo jih lohka v' dobro, in varujejo njih dushe v' pogubljenje.

219.

Kdor kaj svojimu ozhetu, ali materi odvsame, in pravi, de ni greh, je vbijavzov tovarfh. Prip. 23. 24.

Svest bodi svojimu ozhetu in svoji materi; in, namesti kaj jima soper njuno voljo vseti, vrazhuj jima dobro sa dobro, in s' pridnostjo plazhuj jima pre-jete dobrote. Vezh let so te tvoji porodniki presker-beli s' vsim, kader nifi bil jim v' noben prid, in, ko si odrasil, bosh jim, namesti pomagati, kradel? Zhe tebi hudobniki pravijo, de to ni greh, in jim verja-mesh, so oni, in si ti vbijavzov tovarfhi. Vezhi bi bil tvoj greh, aki bi svojim starfhem kradel, de bi s' tovarfhi pijanzheval, ali v' drugo hudo obrazhal, kar jim vsamesh. Sato varuj se te krivize, de nifi obi-javzov tovarfh.

220.

Okó tiga, kateri ozheta saframuje, in mater sanizhuje, naj krokarji iskljujejo, in mlade postojne snedo. Prip. 30. 17.

Greh soper natoro je to, zhe otrok sanizhuje ali saframuje svojiga ozheta ali svojo mater, ker ga she natora uzhi oba ponishno sposhtovati. Zhe otrok le bistro pogleda ozheta ali mater, je vreden, de mu krokarji iskljujejo ozhi, in jih postojne snedo: vre-den je, de sveri rastergajo in snedo njegovo gresfno teló. Kristjan! sposhtuj svoje starfhe, dokler shivé,

ker sapoved boshja je to, in vrazhuj jim dobro, ker veliko dobriga si prejel od njih. Sopshtovanje imej do njih, tudi zhe so mertvi, in moli sa nje.

221.

Sopshtuj ozheta svojiga s' djanjem, s' besedo, in s' vso poterpeshljivostjo. Sir. 3. 9.

Vfaki otrok pokoren bodi timu, kar mu Bog po Modrimu sapove, de svojiga ozheta, in ravno tako svojo mater sopshtuje. Sopshtovati mora oba s' djanjem, de obema streshe in pomaga s' vso poterpeshljivostjo, ne pa perfiljeno ali memraje. Dolshan je tudi oba sopshtovati s' besedo, de jima vselej spodobno in ponishno govori. Vse to spolnovati mora, desi ravno je odraslen ali gospodar, ker je smiraj otrok, dokler so njegovi starshi shivi. Kdor spolnuje té dolshnosti, shegen boshji je nad njim: zhe pa tiga ne stori, boshja kletev nad-nj pride.

222.

Ozhetov shegen otrokam hishe vterdi: materna kletev pa jih do tal podere. Sir. 3. 11.

Sveto pismo prizhuje, de v' starih zhafih so otrozi filno fkerbeli prejeti ozhetov shegen preden je umerl, ker so terdno upali, de to jim bo v' veliko pomozh. Ref je, de kar starshi svojim pokornim otrokam dobriga voshijo, je mozna proshnja sa nje per Bogu. Ref je tudi, de, zhe porodniki svojim nepokornim otrokam hudiga voshijo, (kar sizer ne smejo,)

lohka pride nad nje, ker so refnizhno vredni, de tudi nad tim svetu zhutijo in nosijo pokorjenje, ktero njih greschna nehvaljeshnost do staršhev saflushi.

223.

Persanašhaj ozhetu, ako mu v' umu smanjkuje; in ne sanizhuj ga per svoji mozhi: sakaj usmiljenje ozhetu skasano, ne bo posabljeno. Sir. 3. 15.

Pergodi se vzhasi, de ozhe ali mati ni prebrifane pameti, ali de jima v' visoki starosti v' rasumu smankuje; otrozi so pa dolshni poterpljenje imeti, in gorjé jim, ako bi savoljo tiga sanizhevali ozheta ali mater. Zhe se vzhasi pergodi, de ozhe ali mati v' rasumu slabi, godi se pa pogosto, de predersni otrozi hozhejo vezh vediti, kakor njih porodniki vedo, desiravno malo rasuma in skušnje imajo, in jih sanizhujejo, kar je filno veliko sadolshenje per Bogu. Starej sin, kateri po gospodarstvu hrepeni, in skoraj upa zhudeshe delati, kader bo gospodar, je nagnen misliti in rezhi, de ozhe ne sna prav gospodariti: kader pa on prevsame gospodarstvo in gospodari, mu narobe gre, in vsako léto pomanjšuje prijeto premošhenje. Vsaki otrok bodi po sapovedi boshji poln ljubeshni, sposhtovanja in usmiljenja do svojih staršhev, in tako bodo otrozi dopadlivi Bogu, in frezhni.

224.

Imašh sinove? poduzhi jih, in perpoguj njih vrat od mladosti. Sir. 7. 25.

Narvezhi dolshnost porodnikov do svojih otrók je to, de jih po kershanško sredé. De se to sgodi,

morata oba, ozhe in mati dobriga duha biti: enaka naj bota v' uku, svarjenji, in strahovanji, de nepokorni otrok per nobenimu perbeshalfsha ali potuhe ne najde. Oba morata biti bogabojezha, de otrokam dajeta dobri sgled s' poboshnostjo, s' miram, in s' vřim dobrim. Oba morata pogosto in gorezhe profiti Boga, de njuno persadjanje poshegna. Porodniki morajo sgudaj uzhiti in strahovati svoje otroke, to pa is svete ljubesni. Dokler so otrozi majhni, jih lohka nagnejo v' dobro; potlje prejemajo od njih veselje in pomozh, pa tudi veliko plazhilo od Boga. Zhe pa porodniki tih dolshnost ne spolnujejo, otrozi jim bodo v' shaloft in shkodo; in kakoshna jim bo per sodbi?

225.

Imash hzhere? varuj njih teló, in jim svojiga oblizhja veseliga ne skashi. Sir. 7. 26.

Sinove in hzhere morajo porodniki prav škerbno rediti v' boshjim strahu. Kar pa Modri pravi, de morajo varovati teló svojih hzheri, je potrebna opomba, de jih prav škerbno varujejo v' hude perloshnosti, kterih je filno veliko na svetu. Mlade shenske, sosebno, zhe so lepe podobe, imajo lohka dosti salasovavzov: potrebno je tedaj nad njimi zhuti. Matere, desiravno kerfhanfke, niso vse sodoftno modre: ene njih škerbe svoje hzhere napuhnjeno oblazhiti, pufhajo jih nepotrebno med derhali, de se skashejo,

to pa is skrivniga napuha, ali de se lashje omoshé: pergodi se pa lohka, de namesti hzhere oddati, imajo dva doma, namrezh neposhteno hzher s' sadam njene pregrehe. Porodniki morajo biti skerbni, de zhujajo nad svojimi hzhherami; in, kader vidijo nad njimi snamnja spazheniga serza, morajo obilnisthi skerbeti, in jih v' pametnim strahu dershati, ker ravno to pomenijo Modriga besede: Jim svojiga oblizhja veseliga ne skashi.

226.

Boljishi je bres otrók umreti, kakor hudobne otroke sapustiti. Sir. 16. 4.

Porozheni kristjani, kateri otrók nimajo, desiravno jih shelé, ali so jim pomerli, naj se volji boshji ponishno podvershejo. Kteri imajo otroke, skerbeti morajo, de so bogoflushni kristjani, in pridni zhloveki, ker so jih ravno is tiga namena prijeli od Boga. Kteri pa sa svoje otroke ne skerbé, in jih pushajo v' oblasti svoje volje, so neusmiljeni vbijavzi tih, ktere so rodili: ojstra sodba jih zhaka, in boljishi bi jim bilo, de bi otrók ne imeli.

227.

Umerl je ozhe njegov, je pa, kakor de bi ne bil umerl, ker je sebi enakiga fina sa seboj pustil. Sir. 30. 4.

Modriga besede pomenijo, de kakoshni so porodniki, taki so navadno njih otrozi: navadno je to, ni

pa vender vselej. Zhe sta oba, ozhe in mati bogabo-
 jezha, in redita svoje otroke v' strahu boshjim, se
 lohka sгоди, de sebi enake otroke imata, in sapusti-
 ta, kar je v' dušhno in posvetno frezho; sakaj prid-
 nost, mir in shegen boshji je v' tisti kershanski hišhi.
 Zhe pa starshi nimajo kershanskiga duha, ne morejo
 poboshno rediti svojih otrók, ker se radi ravnaja po
 njih, ali she hudobnišhi shivé, de so ljudem v' pohuj-
 shenje, sošedam v' nadlogo, in domazhimu premoshe-
 nju v' škodo. To preprizha, koliko de je potrebno
 bogabojezhe rediti otroke, de shegen boshji ostane v'
 hišhi v' zhašno in vezhno frezho.

228.

Gladi fina, in te bo strahoval: igray se s' njim, in te
 bo shalil. Sir. 30. 9.

Porodniki morajo svojim majhnim otrokam pre-
 gledovati, kar je nedolshniga; vediti pa morajo, kaj
 jim perpušhati, ali prepovedovati. Kader sazhenjajo
 otrozi rasumnost dobivati, jih morajo uzhiti, tudi
 svariti in strahovati, de se ne špridijo. Starshi mora-
 jo pravizhno ravnati s' svojimi otrozi, ne pa po slepi
 natorni ljubeshni. Per enih porodnikih je nespametna
 navada vse pregledovati otroku, ki je lepšhi podobe,
 ali je bolj perljuden; sošebno pa, zhe je edin otrok.
 Kaj bo pa is tiga? Veliko hudiga; sakaj otrok, kte-
 riga smiraj gladijo, in mu vse perpušhajo, bo hudo-
 ben, predersen, in bo svojimu ozhetu in svoji materi
 v' veliko britkost. Po zhišti ljubeshni, in modri pra-

vizi naj tedaj porodniki ravnajo s' svojimi otrozi, de jih bodo sredili po vsi volji boshji.

229.

Boljši je tebi, de te tvoji otrozi profijo, kakor de bi ti mogel v' roke svojih otrok gledati. Sir. 33. 22.

Modri opominja ozheta, de naj ne dado prehitro gospodarstva svojim otrokam. Dokler je ozhe gospodar, so otrozi v' pokorshini, in ga profiti morajo, ko kaj potrebujejo: zhe pa ozhe da gospodarstvo svojimu sinu, se njemu tako rekozh podvershe, in gleda, kaj bi is njegovih rok dobil. Ozhe de mu sina ne vsamejo v' sovdašhno, ga da prepisati na grunt, dokler she shivino pase, in je gospodar preden flushiti sna: sin vse dobro obeta svojimu ozhetu, in svoji materi, potlje terdo ravná s' njima: ima jih, ko ptuje ljudi, in, zhe jima kaj da, s' godernjanjem spremlje. O nezlovešhki otrok, kateri tako neusmiljeno ravna s' svojimi starshi! Prejel bo on od pravizhniga Boga povrazhilo sa svojo terdobo tudi na tim svetu, in she huje mashevanje ga zhaka po smerti.

Prijatli — dobri — fillabi.

230.

Kdor se s' modrimi sdrushi, bo moder: nespametnih prijatel bo jim podoben. Prip. 13. 20.

Bogabojezhe modre ljubi: tí naj so tvoji prijatli, sdrushi se s' njimi, in bodi rad per njih, sakaj njih dobri govori, in sgledi ti bodo nagnili serze, in bošh po njih veliko pomozh dobival. Varuj se nespametnih in rasusdanih ljudi sdrushbe in prijasnosti; zhe ne, bošh kmalo jim podoben. Tvoja popazhena natora sili k' njim, in, zhe se nepotrebno sdrushish s' njimi, si she nagnen ravnati po njih: sato se bošh hudobije nezhutno navsel, bošh predersen, po njih predersnosti, nesframoshljiv po njih nesframoshljivosti, sabredel bošh v' pregrehe, in mordé ostal v' njih. Varuj se tedaj hudobneshev sdrushbe, dokler se Boga bojish, de ga ne sgubish, in, de ne bošh mordé svoje nefrezhe sadovoljen.

231.

Bogaštvo perdrushuje veliko prijatlov: od vbogiga se pa tudi tí, ktere je imel odlozhijo. Prip. 19. 4.

Ref je, de bogatin ima veliko prijatlov; zhe pa vbosha, odstopijo, in ga skoraj posnati nozhejo. Vbog ima malo prijatlov; zhe pa szhafama obogati, se mu veliko prijatlov perdrushuje. Kaj to uzhi? To te uzhi, de ne sanesi se na tiste, kteri so le tvoje fre-

zhe prijatli, ker se tvoje prijatle skashejo savoljo svojiga dobizhka. Kdor je tvoj stanoviten prijatelj v' frezhi in nefrezhi, ta je tvoj pravi prijatelj, in se na-nj sanafhati smesh.

232.

Potoshi se svojimu prijatlu; ne rasodeni pa skrivnosti ptujizu, de te ne bo mordé, kader bo flifhal, safmehoval, in ti ne bo neprenehama ozhital. Prip. 25. 9. 10.

Zhe kàko teshavo imash v' serzu, rasodeni jo svojimu prijatlu, v' kteriga modrost in molzhezhnost se sanafhash, de bo tebi s' dobrim svetam pomagal. Zhe je gresfhno ali tvoji dushi nevarno, kar te teshí, odkrito rasodeni to svojimu spovedniku, ker bolj svetiga in molzhezhiga prijatla nimash. Varen pa bodi, de svojiga padza, ali svoje skrivnosti ne rasodenesh ptujizu, namrezh nesvestimu zhloveku, kteri te bo potlje rasnafhal; in zhe ga bosh v' kaki rezhi shalil, tibo v' svoji nevolji nadlesfhno ozhital. Ne imej tedaj svojiga serza na jesiku, ampak vedi komu saupash skrivnost, de te ne bo pèklo, de si govoril, in popravit ne bosh mogel.

233.

Zhlovek, kteri s' perlisnjenimi in svijazhnimi besedami svojimu prijatlu govori, njegovi hoji mresho rasgrinja. Prip. 29. 5.

Dobrih prijatlov je malo; vezhi del so prijatli savoljo svojiga dobizhka, ali posheljenja. Nekteri

smed njih so silno nevarni, ker so volkovi v' ovzhjih oblazhilih, ki medeno govoré, de preproste svijazhno sapeljejo. Kristjan! nikdar ne saupaj zhloveku, kteri ne flushi Bogu: sakaj, kako more on tebe prav ljubiti, zhe Boga ne ljubi? Po njegovih hudih delih lohka posnash, de s' svojimi prijasnimi besedami mresho rasgrinja tvoji dushi. Zhe tebi bersh ne rasode ne svojiga hudiga namena, de te namrezh napeljati hozhe v' svojo hudo sheljo, vsaj lohka vesh to po drugih snamnjah, de gotovo je sapeljiviz. Zhe pa takimu spridenimu zhloveku verjamesh, hozhesh biti prostovoljino sapeljan, in isgovora nimash.

234.

Nekteri je prijatel, dokler per misi sedi, in v' dan potrebe ne bo ostal. Sir. 6. 10.

Ne saupaj zhloveku, kteri se tvojiga prijatla skashe, dokler mu streshesh, ali ga nasitujush; sakaj, zhe mu jenjash dajati, te bo sapustil, in te skoraj posnati ne bo hotel. Ne saupaj tedaj zhloveku, kteri je prijatel tvoje mise, ali tvoje posvetne frezhe, ali tvojiga mesá, ne pa tvoje dushe; sakaj on ljubi tebe ali tvoje savoljo sebe, ne pa savoljo Boga: ravno sato ne bo stanoviten. Dokler samoresh in hozhesh svoje lashnive prijatle napajati in nasitovati, te visoko hvalijo, ko pa jenjash, te ne posnajo, in te sanizhujejo, ker ne ljubijo tebe, ampak tvoje: varuj se jih.

235.

Svest prijatel je mozna bramba: kdor ga je nashel, je bogato salogo nashel. Kdor se Boga boji, bo tudi dobriga prijatla imel. Sir. 6. 14. 17.

Zhe si modriga in svestiga prijatla nashel, kateri te varuje v' shkodo, v' smoto in v' greh, si bogato salogo nashel: velika shkoda in nesrezha bi pa tebi bila, ako bi te lashnivi prijatel vodil, na kteriga bi se sanashal. Bogabojezh bodi, in lohka vesh, kateri je pravi ali lashnivi prijatel. Ne verjemi de je tvoj pravi prijatel ta, kateri te vedno hvali, in te nikoli ne svari: ampak verjemi, de tvoj dobri prijatel je ta, kateri ti refnizhno govori, in te modro svari, kader koli ve, de si svarjenja vreden. Ne saupaj zhloveku, kateri ne flushi Bogu, ker nemore tebe prav ljubiti: ampak isvoli si prijatla smed bogabojezhih; in ga najdesh, zhe si tudi ti bogabojezh.

236.

Nekdo is bojezhosti obljudi prijatlu, in si ga nepotrebno sovrashniga stori. Sir. 20. 25.

Nikomur ne obljudi dati, ali storiti, ali perpuusti kar ne moresh, ali ne smesh. Zhe se hozhesh is mehkobe vsakimu perlisnjevati, in naglo obljudish prijatlu, kar koli te profi, storiti pa ne moresh, ali ne smesh po rezheni besedi, mu dash perloshnost te saviditi in sovrashiti; tiga pa si sam kriv. Premisli tedaj preden obljudish, in, kar si mogozhniga in perpusheniga obljudil, dopolni. Ne bodi tedaj po nava-

di bahazhov, kateri so obilni v' obetanji, defi spolniti ne mislijo, kar obetajo; ampak bodi moder in pozhasen v' obetenji, svest pa v' spolnovanji tiga, kar si pametno obljudil.

237.

Kdor skrivnost svojiga prijatla rasodene, vero sgubi, in ne bo svestiga prijatla imel. Sir. 27. 17.

Zhe tebi tvoj prijatelj kaj skrivniga pove, ali te v' kaki vestni nadlogi prasha sa svèt, odgovori mu po dobri vesti, tiga pa nikomur ne povej; in molzhi, defi ti molzhati ne ukashe, ker skrivnost sama ti molzhati sapove. Ako bi saupano skrivnost soper njegovo voljo rasodel, bi mordé shkodo storil prijatlu, bi ga rasshalil, ga svojiga sovrashnika storil, in kdo bi se potlje na te sanesil? Krotuj tedaj svoj nepokojni jesik, imej ga v' serzu, in ne govori, kar ni prav, ker bosh veliko manj grehov imel.

238.

Tovarsh shaluje s' prijatlam savoljo trebuha, in ga soper sovrashnika brani. Sir. 37. 5.

Isvolji si prijatla, kteriga bogabojezhiga posnash, de te ljubi, in ti pomaga savoljo Boga. Ne saupaj zhloveku, ki se tebi prijasniga skashe savoljo svojiga dobizhka ali hudiga posheljenja. Dokler ga bosh nasitoval, in mu stregel, ti bo svest; shalosten bo tvojih krishev in nadlog, pa sato, ker mu dajati ne bosh mogel. Dokler prejema od tebe, je sa te

filno vnet, in brani te soper tvoje sopernike s' vso mogozhnostjo, bodi pa to pravizhno ali krivizhno: zhe mu dajati nehašh, sapušttil te bo, in se tebi mordé posmehoval. Varuj se takih slabovestnih ljudi, zhe ne, bošh sapeljan in poshkodvan. Vidil si mordé vezh krat shumezho mnoshizho pijanzov, ki so zhašttili in hvalili mosha, ker jih je napajal. Ni ga v' fari, so mu rekli, tako pridniga gospodarja, in modriga mosha, kakor je on. Tako in drugazh so ga oni povishevali, dokler so per njem pili; potlje so se mu posmehovali. Varuj se takih poshreshnih pijavk, in imej bogabojezhe prijatle, ki te ljubijo savoljo Boga.

239.

Prijatlam ne ozhitaj s' besedo; in kader si kaj dal, ne oponofi. Sir. 41. 28.

Nespametno je, de bi ti svojimu prijatlu s' besedo ozhital ali oponofil, ne njemu vprizho, ne proti drugim, ne takrat, ne potlje, zhe si mu kaj dobriga dal ali storil, defi ravno menišh, de ti je on nehvaljeshen. Ne meni pa, de je tebi tvoj prijatelj nehvaljeshen, ker povšod ne rasonani tvojih dobrot; ker to bi prizhevalo, defi mu savoljo svoje hvale dobro storil, in bi bil tvoj dar sgubljen per Bogu. Zhe tvoj prijatelj dvomi nad tvojo ljubesnio do njega, ga smesh prijasno opomniti njemu skasanih dobrot; ne sato, de bi mu ozhital, ali ga shalil, temuzh de bi ga v' ljubesni vterdil. Ne bodi enim podoben, de, zhe pri-

jatla imajo, bi mu sdali vse; in, ko so od njega v' kakih rezhi rasshaljeni, ga obrekujejo, in bi ga posherli. Ljubi svojiga prijatla, in mu dobro stori, poterpi pa njegove slabosti, ker tudi ti svoje imash.

Radovednost in radovidnost nepotrebniga.

240.

Ne ishi, kar je tebi previfoko, in ne premishljuj, kar tvojo mozh preseshe: ampak vedno misli to, kar ti je Bog rasodel; in v' njegovih mnogih delih ne bodi prevezh radoveden. Sir. 3. 22.

Opominjanju Modriga bodi pokoren, de ne ishesh, in ne bosh dognati hotel, kar je tebi previfoko. Ne skerbi svediti, ali se uzhiti, kar je tebi nepridno, in veliko manj, kar ti je shkodljivo. Potrebnih nauk je veliko, in tvoje shivljenje kratko: sakaj bi tedaj zhas sapravljal v' preiskanji nepotrebniga, in sato vnemar pushal, kar si vediti dolshan? Vediti ti je treba, kaj Bog terja od tebe, in kako bi po njegovih sapovedih po vsih okolishinah shivel. Potrebno ti je posnati svojo spazhnost, kaj tvoja natora is potrebe, ali nepotrebe, ali hudiga posheljenja imeti hozhe, de ne sajdesh. Premisli stvarjenje rezhi, de boshjo vfigamogozhnost, modrost in milost sposnash; ne pra-

fhaj pa, sakaj je Bog stvaril, kar te nadlega, ker ti-
ga svediti ne morešh. Uzhi se skerbno, kaj si svoji-
mu blishnimu dolshan; tudi, kar je treba, de dolsh-
nosti svojiga stanu sposnuješh, in vse nepotrebno vne-
mar pufhaj, de ne bošh uzhen norez, in nepriden
modrijan.

241.

Ne sijaj okoli po ulizah mesta: tudi ne tekaj okoli po
njegovih kotih. Sir. 9. 7.

Modri ti prepove nepotrebno hoditi po ulizah in
kotih mesta, kakor je postopazhem navadno, kateri
okoli tekajo ko metuli, in hozhejo vse viditi in svedi-
ti. Kakofhin dobizhik imašh is nepotrebniga okoli
vlazhenja? Dobizhka nizh nimash is tiga, shkode pa
dosti, ker veliko nepotrebniga, in tudi shkodljiviga
vidišh in flishish; to pa slabí, in pohujsha tvoje serze.
Lastovke ves dan okoli letajo, de muhe in komarje
lové, flabej bošh ti od njih, ako nepotrebno okoli te-
kash, ker bošh smote in skushnjave poberal. Bodi
tedaj rad doma per svojih poshtenih opravkih, in le
is dobriga namena, ali is potrebe hodi med ljudi; zhe
ne, bošh veliko svedil, sebe pa posabil, in nepriden
zhlovek bošh.

Sakon — sakonfki.

242.

Lepa pa nespametna shenfska je kakor slat obrozhič v' rivzu prefize. Prip. 11. 22.

Kdor je namenjen v' sakon, naj vsame tovarfhizo ali tovarfha po sdravi pameti, ne pa le po telefnihi ozheh. Telefna lepota je prasna, zhe serze je spri-deno, in shivljenje hudobno. Telefna lepota je per neframnim zhloveku ko slat obrozhič v' rivzu prefize, ki se vala po blatu. Modroft, poboshnoft, krotkoft, pridnoft, sveftoba, poterpeshljivost in ljubesenftori frezhne sakonske ljudi; in po tim naj gleda, ne pa le po lepoti, kateri fi hozhe polajfhati sakonske teshave,

243.

Kdor je dobro sheno nafhel, je (veliko) dobro nafhel, in je od Gospoda rasvetljenje prejel. Prip. 18. 22.

Kdor se osheniti hozhe, naj ne gleda le po lepoti, ali bogastvu, ampak po modrofti in poboshnofti: sakaj, zhe tiga ni, kaj samoreta lepota ali bogastvo pomagati? Nekteri gleda le po lepoti, nima potlje miru s' tovarfhizo, po kateri je filno hrepenil. Nekteri gleda le po bogastvu, bogastvo pa hitro mine, zhe je shena bres modrofti in pridnofti. Srezhen mosh, ki je dobro sheno dobil, ako je tudi on dober, ker imata

lep mir, premoshenje se mnoshi, in otrozi so po kerfhanfko srejeni. Porozheni verniki, ki so taki, so ref rasvetljenje prejeli od Gospoda, ker so se po njegovi sveti volji sdrushili.

244.

Omoshi hzher, in si veliko delo opravil: daj jo pa rasumnimu zhloveku. Sir. 7. 27.

Zhe porodniki imajo perloshnost svojo odrashteno hzher omoshiti, naj fkerbno premislijo komu jo dado; sakaj, zhe jo dobrimu zhloveku dado, so veliko delo opravili: pomanjskali so si oni fkerb sanjo, ona je preskerbljena in ovarovana v' hude perloshnosti. Kerfhanfski porodniki morajo fkerbeti, de svojo hzher dado rasumnimu, dobrimu in pridnimu kristjanu: sakaj, zhe jo dado pijanzu, ali hudobnimu zhloveku, bo ona, in bodo oni v' vedni fkerbi in shalosti, ker popraviti ne bodo mogli.

245.

Ne daj sheni oblasti zhes sebe, de ti ne prevsame tvoje oblasti, in v' saframovanje ne pridefh. Sir. 9. 2.

Boshji ukas je, de mosh je glava shene, in hifhni gospodar; ne, de bi delal, kar hozhe, ampak kar je prav. Shena je moshova tovarfhiza, njemu podvershena v' poshtenih rezheh, ni pa dekla ali fushna. Mosh grefhi, zhe rasdeva premoshenje, ali svoje shene ne preskerbi, ali neufmiljeno gosgoduje nad njo. Vse to je refnizhno, je pa nespameten, zhe

fvoji sheni vso oblast pushta, de je skoraj njeni hla-
pez, zhe smoshnost ima prav gospodariti. Ako se
sheni sdi, de mosh prav ne gospodar, naj ga s' lepo
opominja, kader je voljan poslushati, in drugi ne sli-
shijo, zhe mu pa hozhe oblastno sapovedvati, se bota
prepirala, nizh prida ne bo, in bo velike britkosti ter-
pela. Mosh in shena naj eden sa drugiga skerbita,
naj shivita v' lepim miru, de otroke srediti v' bosh-
jim strahu, in si teshave sakona polajshata. Zhe
med moshem in sheno ni edinstva, tudi ni miru; am-
pak je prepir in nepokoj, otrozi so pohujshani, in
hudojima je v' vsm, kakor skufshnja ozhitno preprizha.

Sapovedi boshje, in njih spolno- vanje.

246.

Zhlovek Bogu nesvest, je zhlovek k' nobenimu pridu:
on hodi s' sapeljivimu ustmi. Prip. 6. 12.

Zhlovek, ki boshjih sapoved ne zhifla, je sebi, in
drugim krivizhen: sakaj, zhe je on nesvest Bogu,
komu bo svest? K' nobenimu pridu ni, ampak v' nad-
leshnost, v' pohujshenje in shkodo je zhlovek, kateri
se Boga ne boji. Kdor je Bogu nesvest, ne skerbi
sa njegovo zhaft, je nepokoren hlapez, neusmiljen
gospodar, sapeljiviz, svijazhnik, krivizhen, lashnik.

Modri tudi pravi, de on hodi s' sapeljivimi uftmi; govori namrezh medeno, de sapeljuje ljudi, grehe isgo-varja, sdrashbe napravi, de svoje krivizhne shelje ispelje. Kristjan! spolnuj sapovedi boshje, tako bosh sebi, in drugim v' prid, in te zhaka vezhno plazhilo.

147.

Premisljui boshje sapovedi, in svoje misli imej neprenehama v' boshjih ukasah. Sir. 6. 37.

Bog, vezhna modrost, praviza in svetost je nam zhlovekam osnanil svojo voljo, de po nji shivimo, mu dopademo, in ga vshivamo v' nebesih vekomaj. Sapovedi, ktere smo prejeli, so rasodevanje volje boshje, in Bog, kateri je nash Gospod, je ojstro sapovedal po njih shiveti: spolnovavzam sapoved daje nebeshko kraljestvo, prestopavze pa poshilja v' vezhno pogubljenje. Kristjan! pogosto premislhui boshje sapovedi, sheljno poslus haj osnanjeno besedo boshjo, in skerbno shivi po volji vsigamogozhniga Boga. Sodi svoje misli, besede in dela po sapovedih: ne sodi sapoved po svoji spazhnosti, ali po navadah neumniga svetá; ampak svoje napzhnosti in flabe navade svetá obsodi po sapovedih, ker verujesh, de bosh po njih sojen.

248.

Ako spolnujesh sapovedi; in to, kar Bogu dopade, vselej svesto storil, to te bo ovarovalo. Sir. 15. 16.

Vse dni svojiga shivljenja imej sapovedi boshje pred ozhmi, in skerbno shivi po njih, tako bosh

ovarovan v' pogubljenje, in vset v' nebeshko kraljestvo. Ne upaj v' svijazhe svojiga serza, ne isgovori se s' navadami spazheniga svetá, in prekanjano ne raslagaj sapoved po svojih sheljah, ker to te ne bo sodni dan ovarovalo v' pogubljenje. Spolnuj sapovedi po naukih katolske zerkve, in sanizhuj sanizhevanje hudobneshev, kateri se tebi posmehujejo, ker sodni dan ti ne bodo nadlesni; sakaj Jesus pravizhen sodnik bo s' teboj. Zhe pa slepo hodish sa sprideno mnoshizo, ali polajshash pezhenje svoje vesti s' velikim shtevilam gresnikov, ne bosh sodni dan po njih ovarovan, ker vsigamogozhni sodnik bo vse gresnike pogubil.

249.

Nizh ni boljshiga, ko Boga se bati; in nizh ni slajshiga, ko v' sapovedi Gospodove gledati. Sir. 23. 37.

Verjamesh, de ni boljshiga, ko Boga se bati, in v' njegovim strahu shiveti: komaj pa mordé verjamesh, de nizh slajshiga ni, ko v' sapovedi gledati, in po njih shiveti, ker sapovedi so popazheni natori nasproti, in krishajo njeno hudo posheljenje. Zhe to menish, je snamnje, de nifi nikoli flushil Bogu, in, de nifi skusil, koliko de je on sladak. Vedi tedaj, de jarm Gospodovih sapoved je lohak, in tudi sladak s' pomozhjo gnade boshje, ktera vlije ljubesen v' serze, ljubeshni pa je vse lohka, in tudi sladko. Mirna vest, serzhno veselje, in sladko upanje vezhniga svelizhanja, ktero je is svestiga spolnovanja boshjih sa-

poved je zhloveku dopadljivishi, ko vse veselja svetá. Zhe pa ravno menish, de flushiti Bogu je teshavno, premisli vezhno plazhilo, ktero bosh prejel, ako mu svesto flushish. Kaj menish, de ne bosh teshav nashel v' flushbi hudizhevi? Kakoshno plazhilo bosh pa prejel? Vezhno pogubljenje. Slushi tedaj Bogu svojimu usmiljenimu Gospodu, de bosh frezhen vekomaj.

250.

Kdor sapoved ishe, bo s' njimi napolnen: kateri pa svijazhno dela, bo po njih pohujshan. Sir. 32. 19.

Zhe snanja sapoved boshjih resnizhno ishesh, bosh s' sveto modrostjo napolnjen; zhe si pa svijazhen, bosh smiraj imel dosti isgovorov soper sapovedi, in malo ktera rezh bo tvoji slepi vesti greslna. Zhe si svojim hudim sheljem rad pokoren, shelish, de bi greslna ne bilo, kar hodobno ljubish, in is hudiga posheljenja delash: sato raslagash sapovedi po svoji spazheni in slepi vesti, in jih obrazhash v' svoje pohujshenje. De tako delezh ne sabredezh, krotuj svoje hude shelje s' pomozhjo gnade svetiga Duha; tako le si dobre vesti in pravizhne dushe,

Shertje, ali nesmera v' jedi, ali pijazhi.

251.

Kdor rad poseda per vinfki pijazhi, bo v' svoji terdni hifhi nezhaft sapustil. Prip. 12. 11

Varuj se obilnosti vina, in drugiga mozhniga pitja, in ne bodi rad v' sdrushbi pijanzov, kateri so dolgo per vinu; zhe ne, bosh pijaniz, in pa tudi sapravljenz. Zhe rad posedash per vinfki pijazhi, ti ne bo svojiga dela mar, in tudi ne flushbe boshje: ko si vina obilno sit, si tudi nepokojn in prepirliv, in vezh drugiga napzhniga govorish, in delash. Kaj bosh svojim naslednikom sapustil, zhe si pijaniz? Sapustil bosh jim rasderto pohishtvo in dolgove. Tvoji otrozi, in tvojih otrók otrozi bodo rekli: Hudo je nam, ker pijaniz je hifho rasdeval. Varuj se tedaj nesmere, in se bosh veliko grehov varoval.

252.

Is vina is-haja nazhistoft, in is pijanosti hrup: kdor koli ima veselje nad njim, ni moder. Prip. 20. 1.

Is obilnosti mozhne pijazhe is-haja nezhistoft, ker obilnost mozhne pijazhe povisha nezhisti ogenj, kateri v' slabi natori tizhi, in omami um, de nespremisljeno pervoli v' skušnjava. Is pijanosti je tudi hrup, prepir in pobj, kakor skušnja prizhuje.

Kristjan! velik dar boshji je vino, puflushaj se ga pa smerno svojimu trudnimu in slabimu telesu v' pomozh: zhe ga pa prevezh pijesh, nisi moder, temuzh si nespameten, in si bosh veliko hudiga nakopal. Vesh sam, de pijaniz je ostuden Bogu, ljudem sanizhljiv, domazhim in drugim nadleshen, svojimu domu shkodljiv, she bolj pa svoji dushi: sato varuj se tiga.

253.

Nikar se per gostarijah pijanzov ne snajdi: tudi ne v' pojednah tih, kateri mesó vkup nosijo, de bi sherli, sakaj tí, kateri pijanzhujejo, in dajavzi, se bodo sprasnili, in saspanež bo s' zunjami oblezhen. Prip. 23. 20. 21.

Modri te opominja varovati se gostarije pijanzov in poshreshnikov, ker bosh per njih vezh jedel in pil, kakor potrebuješ, in ker se bosh s' njimi vred sprasnil. Ni samo to, ampak tudi bosh per njih slishal in vidil, kar te bo pohujshalo in oflabelo, ker lohka vesh koliko nespametniga govori in dela shumezha mnoshiza pijanzov. Zhe si pa kakor Modri govori, saspaniz, de, tako rekozh dremlješ, in svoje shkode viditi nozhesh, bosh s' zunjami oblezhen; vboshal bosh, in bo tudi tvoja dusha vboga.

254.

Komu gorjé? ... Kaj ne tim, kateri so vedno per vinu, in si persadenejo kosarze sprasniti? ... Vino gladko tezhe, k' poslednimu pa bo ko kazha grislo. Prip. 23. 29. — 32.

Gorjé dushi, telesu in premoshenju gerdobniga pijanza! Gorjé tudi njegovi sheni, in njegovim otro-

kam. Pijaniz ni skoraj zhloveku podoben v' njegovim sadeshanji, in ni nobene veljave per ljudeh; in ko hozhejo vse njegove napzhnosti kratko povedati, pravijo: Pijaniz je. Kjer je pijaniz doma, je vse slabo; otrozi so sapusheni, pohishtvo je rasderto, in vse osnanuje, kaj hudiga stori pijanzhevanje: ko pa pijaniz umerje, trije pridni rodovi komaj popravijo, kar je on rasdjat. Kristjan! kratko je tukaj ostuden pijaniz popisan, sadoftno je pa, de se te hude strasti varujesh.

255.

Tepli so me, (pijaniz pravi,) me ni pa bolelo: vlazhili so me, in nisim zhutil: kadaj se bom sbudil, in spet vino nafhal? Prip. 23. 35.

Modriga besede kratko, pa vshivo popishejo kaj je pijaniz, in kakoshna se mu godi. Tepli so ga in vlazhili, ker je bil v' pijanosti ljudem nadleshen, ni pa on zhutil, in se ni boljshal; temuzh, ko se je svedil, je sopet hrepenil po vinu, de bi se ga po navadi prevezh napil. Bolj nespameten je pijaniz, ko shivina, ker bolj vé permore, kakor on, in vezh uma ima, kakor ga on ima v' pijanosti. Kristjan! varuj se te pregreshne navade, is ktere neisrezhen napzhnost in grehov is-haja. Zhuj nad seboj, de se nikoli vpijanil ne bosh; in, de se tiga varujesh, ogibaj se sdrushbe pijanzov, de po njih smoten ne bosh.

256.

Sit zhlovek satovje pod nogami valja: lazhnimu pa je tudi grènko fladko. Prip. 27. 7.

Zhe si v' obilnosti, ne napihuj se, in ne sbiraj si jedi, de bi svojimu shertju stregel, ker ni prav, in ne vesh, kaj te zhaka. Nekteri si je vedno persadjal s' dobrimi jedmi strezhi svojimu shelodzu, in je rad v' pojednah bil, potlje pa ni skoraj imel potrebnih jedi, in mu je bilo fladko, kar bi ne bil prej pokufil. Zhe si vbog, ti vsaka jed dobro dishi, in bolj ko bogatinu drage jedi. De le sadoftno imash sa svoje ohranjenje, sadovoljen bodi, in premaguj shertje.

257.

V' svojim serzu sim mislil se vina sdershati, de bi svojo dusho k' modrosti nagnil, in de bi se nespameti odtegnil. Prid. 2. 3.

Hvali usmiljeniga Stvarnika, kteri daja vino zhloveshkimu telesu v' pomozh: zhe se ga lohka sder-shish, prav storish; zhe ga pa potrebuješh in premoresh, poslushi se ga, pa smerno. Kakor je vino, ako je smerno pito, tvojimu telesu v' pomozh, tako je dishi in telesu v' fhkodo, zhe ga obilno pijesh. Ne le takrat, kader je zhlovek pijan, je smeshane pameti, ampak je pijaniz temniga uma, tudi kader ni pijan: sato slepo sapravlja svoje premoshenje, domazhim grení shivljenje, si bolesni in presgodno smert nakoplje. De si zhistiga uma, in se modrosti uzhis, varuj se obilnosti vina, in druge mozhne pijazhe; tako se nespameti in grehu odtegnesh.

258.

Delaviz, kateri pijanzhuje, ne bo obogatil. Sir. 19. 1.

Ako bi ti bogatin bil, bi pijanzhevati ne smel, in tudi ne vpijaniti se, ker proftovoljna pijanost je greh. Zhe pa majhno premoshenje imash, in se to-raj morash s' teshkim delam shiviti, bi nespametnisthi bil, ako bi s' pijanzhevanjem proti sapravljjal, kar s' teshavo saflushish. Zhe pa imash sheno in otroke, kako jih preskerbeti samoresht, ker tebi ves saflushik po gerlu gre? Zhe proti sapravljash, kar saflushish, kaj bosht v' starosti in bolesni imel, ko delati ne bosht mogel? Shelel bosht imeti v' svoji potrebi, kar si bres potrebe sapravljjal, in ne bosht imel; pravizhno bi se pa tebi godilo.

259.

Shena pijanka je v' veliko jeso: njeno saframovanje in oftudnost na bo sakrita. Sir. 26. 11.

Gerdo in greshno je, zhe mosh pijanzhuje, oftudnisthi je pa, zhe je shena pijanka. Shena k' obilnosti vina podverfhena je saframovanja vredna, in shenskimu spolu v' nezhaft. Gorjé moshu, ki ima sheno pijanko; in tudi gorjé otrokam, ki tako mater imajo. Shena pijanka nima samo te napzhnosti, ampak je lohka tudi nesframniga shivljenja; ali bo vsaj dala perloshnost ljudem hudo misliti in govoriti od nje.

260.

Poshreshnik ne spi, ampak ima shipanje in grisenje. Sdershljiv zhlovek ima sdravo spanje: on spi do jutra, in je vefe le dufhe. Sir. 31. 23. 24.

Shertje je greshno, in toraj prepovedano: ako bi pa ravno perpusheno bilo, bi se ga varovati mogel, ker je tvojimu telesu shkodljivo, kakor Modri pravi, in tudi skushnja preprizha. Pametna permera v' jedi in pijazhi je potrebna, in smeren bodi vef zhas svoji-ga shivljenja. Ni povedati mogozhe, koliko de sme vsak jesti in piti, ker eden vezh, eden manj potrebuje; in tudi ediniga zhloveka potreba ni vselej enaka. Vshivaj tedaj jedi in pijazhe toliko, de je tvoje telo pokrepzhano, ne pa obteshano. Po tim kratkim nauku se ravnaj, de nifi tistih eden, kateri imajo svoj trebuh namesti Boga, kateri nimajo sadofti, zhe prevezh nimajo.

261.

Ne ponujaj vina tim, kateri ga ljubijo. Sir. 31. 30.

Siliti smesh preframoshljiviga zhloveka jesti in piti, kolikor potrebuje, siliti ali perganjati pa ne smesh zhloveka k' nesmeri nagnjeniga. Ne ljubeshni, temuzh sovrashtvo bi ti v' blishniga imel, ako bi si persadjal ga vpijaniti, ali mu drugazh pomagati v' nesmero. Zhe si ti gostin ali ofhter, varuj se

koga filiti, de bi pil zhes potrebo, in tudi vina dati nikomur ne smesh, ko vidish, de ga ni potreben, de si bi te profil, ker bi se njegoviga greha vdeleshil.

.Skufhnjave — skufhnjavzi.

262.

Moj sin! ako te bodo gresniki perlisnjeno vabili, ne vdaj se jim. Prip. 1. 10.

Kristjan! boshji otrok si ti, in morash ostati svest Bogu svojimu Gospodu; sato poslušhaj Modriga, kteri te v' njegovim imenu uzhi, in hudobneshev ne zhisflaj, ko te perlisnjeno sapeljati hozhejo: sakaj, zhe bosh jim pokoren, Bogu pa ne pokoren, kakofhna bo s' tvojo dusho? Zhe skufhnjavzov ne poslushash, de bi Bogu svest ostal, te bodo sanizhevali, hvalo bosh pa prejel od Gospoda. Kader te skufhajo hudobneshi, vstavi se jim serzhno, de jih odpravish sa smiraj. Pokoren jim nikdar ne bodi, in ne ravnaj se po njih, ker vesh, de ne bodo per sodbi ne sebe, ne tebe isgovoriti mogli.

263.

Kdor nad seboj gospoduje, (je mozhnejshi,) ko ta, kteri mesta premaguje. Prip. 16. 32.

Vera te uzhi, de vsaki zhlovek ima popazhenonatoro sapeljivih skufhnjav rodovitno, ktere napeljujejo v' greh. Skufhnja te preprizha, de dobriga ni v' tebi, in, de se vedno vojskovati morash soper nadleshne skufhnjave, zhe hozhesht ostati svest Bogu. Prosi ga tedaj gorezhe in stanovitno ti pomagati s' gnado svetiga Duha, s' ktero se serzhno vojskuj soper vse sapeljivosti, de jih premagujesh: in, zhe to delash, si mozhnejshi, ko poglavar vojshtakov, ki mozhne mesta premaguje. Gotovo je tudi, de te vezhno plazhilo zhaka v' nebeskim kraljestvu, kjer boht vedno hvalil Boga, ker si s' njegovo pomozhjo frezhno premagoval sapeljive skufhnjave.

264.

Ne shivi po sheljah svojiga serza, defi premoresht. Sir. 5. 2.

Zhe si ti bogat, veliko lashje, ko vbog, shivish po sheljah svojiga spazheniga serza, ako strahu bo-shjiga nimash. Zhe si vbog, tolikanj pomozhkov nimash, perloshnost vender dobish ispeljati svoje hude shelje, zhe ne s' djanjem, vsaj v' serzu. Boga se boj is ljubesni do njega, in vstavljaj se vsaki hudi skufhnjavi, ktero zhutish v' svojim serzu. Bersht, ko skufhnjavo zhutish, spomni se na Boga, na smert ali

drugo, kar ti pomagati samore. Zhe to delafsh, obilniſhi gnado prejemaſh, zhedalje laſhje boſh ſkuſhnjave premagoval, in, zhe ſtanoviten oſtaneſh, blagor ti bo vekomaj.

265.

Nikar po ſvojim poſheljenji ne ſhivi, in odvrazhuj ſe od ſvoje (hude) volje. Sir. 18. 30.

Modri ponovi nauk, de uſtavljaj ſe ſvojim hudim ſheljem, ali ſvojimu hudimu poſheljenju, ker je ſilno potrebno. Slepi molikovavzi ſo menili, de vſako poſheljenje je dar njih bogov, in, de je toraj perpuſheno po vſih ſvojih ſheljah ſhiveti: ti pa po ſveti veri veſh, de hudo poſheljenje je iſ greha pervih porodnikov, in, de ni perpuſheno po ſheljah ſpazhene nature ſhiveti. Ni vſe greſhno, kar natora ſheli, nauk boſhji te pa uzhi, kaj je, ali ni perpuſheno. Vediti moraſh, de ni le teló ſpazheno, temuzh, de je tudi duſha ſpridena, in, de ona ſavoljo ſdruſhbe s' teleſam rada dovoli v' njegove hude ſhelje. To te preprizha, de nobene pomozhi v' ſebi nimaſh; in, de toraj moraſh sdihovati k' Bogu, de ti daje s' gnado ſvojo raſvetljenje, de ſpoſnaſh, in mozh, de premagujeſh ſapeljive ſkuſhnjave; in Bog ti bo rad pomagat, ker ſam ti je dal ſheljo in voljo ga proſiti. To gorezho proſhnjo pogofito ponavljaj, ſoſebno pa, ko te ſkuſhnjave nadlegajo. Zhe to delafsh, boſh ſkuſhnjave premagoval, in oné ti bodo v' ſafluſhenje, ne pa v' ſadolſhenje per Bogu.

.Smert. Perpravljanje.

266.

Boljšihi je iti v' hišho shalovanja (savoljo merlizha,) kakor v' hišho pojedne: sakaj v' uni smo opomnjeni na konez vſih ljudi. Prid. 7. 3.

Skušhafh ſam, de natora zhloveſhka je rada, kjer ſe pozhutki veſelé; de pa ne ſabredeſh v' hude perloſhnosti in grehe, pogosto premišljuj ſmert, in tudi kaj bo po ſmerti. Premaguj ſvoje natorno nagnjenje, in raji hodi v' hišho shalovanja ſavoljo merlizha, kakor v' hišho pojedne, de ſe na ſvojo ſmert ſpomniſh, ktera bo na vſe priſhla. Prepovedano ti ni per kaki pojedni biti v' ſdruſhbi dobrih ljudi, nikar pa v' ſdruſhbi pijanzov, ali drugih malo vrednih ljudi, ako ſe jih ogibati ſamoreſh. De ſe pa v' vſih perloſhnostiſh pametno in nedolſhno ſadershiſh, ſmerti ne poſabi.

267.

Delaj po mozhi, kar koli tvoja roka ſtoriti ſamore: sakaj v' grobu, kamor hiſiſh, ni dela, ne raſuma, ne modroſti, ne ſnanja. Prid. 9. 10.

Salomon te perganja ſdaj delati dobro, ker po ſmerti ne boſh mogel. Persadeni ſi ſmiraj delati dobro, de te ſmert bres ſapovedanih dobrih del ne najde. Po vſi ſvoji mozhi delaj dobro, in ne jenjaj, ker

Smert pride ko tat: zhe pa ravno dolgo shivish, smert ti bo prehitra, ako perpravljjen ne bošh. Ne odlashaj do sadniga, ker je filno nevarno: sakaj, zhe sdaj svojih grehov ne opustish, krivize ne popravisih, in sapovedaniga dobriga ne delash, lohka de nesfrezhno umerjesih, in tvoja nesfrezha bi bila vezhna, ker po smerti ni pokore v' odpushtenje velikiga greha. Varuj se tedaj smiraj, kar te bo sadnjo uro pèklo, in per sodbi shkodvalo: delaj pridno, kar te bo sadnjo uro veselilo, in per sodbi pomagalo, de pojdesih v' svelizhanje.

268.

Ti, o Gospod! imash oblast nad shivljenjem in smertjo; in peljesih k' smertim vratam, in odpeljesih. Modr. 16. 13.

Po hudizhevi nevoshljivosti je prvi greh bil, po prvim grehu je pa smert nad vse ljudi prishla, de vsak umreti mora: vsaki zhlovek je tedaj k' smerti obsojen. Kdo ima oblast nad tvojim, in vsih ljudi shivljenjem in smertjo? Vesh, kar vsi vedo, in tudi Modri pravi, de Gospod. On ima tedaj oblast shivljenje sdaljsfhati, kolikor hozhe, in tudi umoriti vsakiga, kader hozhe. Ker verujesh, de Gospod ima to oblast, in ne vesh kadaj te bo is tiga svetá poklizal, sakaj ga shalish, in ne perpravish se sfrezhno umreti? Prosi ga ti dati dolgo shivljenje, pa tudi gnado po kershanfko shiveti, de nesfrezhno ne umerjesih. Zhe nevarno sbolish, in si tako rekozh per smertnih uratih,

profi Boga te osdraviti, de bi sbe kaj dobriga storil na svetu njemu v' zhaft: zhe pa te uslishati nozhe, daruj mu svoje shivljenje, in voljno preterpi, de tvoja dusha dofeshe usmiljenje.

269.

Bogabojezhimu bo dobro, in v' dan njegove smerti bo shegnan. Sir. 1. 19.

Zhe se Boga is ljubesni bojish, dobro ti bo v' shivljenji, in dobro ti bo po smerti. Zhe se Boga is ljubesni bojish, si mu v' dobrim hvaljeshen, v' nadlogah savoljo njega poterpeshliv, se greha varujesh, in, zhe is slabosti greshish, sovrashish in opustish greh savoljo njega, in dobro ti bo. Zhe te strah boshji povsod spremlje, bosh v' dan svoje smerti shegnan, ker bosh frezhno umerl, in shegnan bosh od sodnika boshjiga. Boj se tedaj Boga is ljubesni, sakaj bo is tiga veliko veselje prishlo tvoji dushi; frezhen bosh vekomaj, ker te bo frezhna smert preselila v' vezhno veselje.

270.

Danf kralj, jutri merlizh. Kader zhlovek umerje, bo imel v' svoj delesh kazhe, shivali in zherve. Sir. 10. 12. 13.

De vse skushnjave in grehe odganjash, skerbno premisli, kar Modri govori: Danf kralj, jutri merlizh. Danf mogozhen, oblasten in bogat, jutri pa mertev, in vershen v' jamo, de shivih ne osmradi. Gospoduje, in sapoveduje zhlovek, dokler je shiv, potlje kazhe in zhervi gospodujejo nad njim, in se

jim vbriniti ne more. Taka je s' telesam, kakofhna je pa s' dusho? Uzhi se modrosti, de napuh, lakomnost, in mehko bo premagujesh, in refnizhno skerbish svojo dusho svelizhati, de bota oba, dusho in teló frezhna.

271.

Pozhitik sim nashel, in sdaj hozhem sgoli sam svoje blagó vshivati: ne vé pa, de zhaš prejde, in se smert blisha, in bo vse drugim sapustil, in bo umerl. Sir. 11. 19. 20.

Ne bodi zhloveku v' svet saljubljenimu podoben, od kteriga Modri govori, de bi svojo frezho stavil v' vshivanje posvetnih dobrot, ker ti bo smert, ktera ne mudi, vse to odvsele. Is lakomnosti hozhesh mordé bres vfiga nepokoja sam vshivati, kar imash; smert pa te bo permorala, kar kolj imash, drugim sapustiti. Ne ljubi posvetniga, ampak vshivaj ga sdershljivo, imej ga kakor bi ga ne imel, in pomagaj s' njim svojimu potrebnimu blishnimu: zhe pa tiga storiti nozhesh, bosh filno nerad sapustil, sapustil bosh pa svoje ljubo premoshenje, in vbog dobriga saflushenja shel pred sodbo boshjo.

272.

Naj shalost tvojiga serza ne prevsame (savoljo merli zha,) temuzh odganjaj jo od sebe, in spomni se na konez (svojiga shivljenja.) Sir. 38. 21.

Ne shaluj prevezh savoljo smerti ljubiga, ali potrebniga zhloveka. Nezhuten biti ne moresh, prevezh shalovati pa ne smesh. Zhimu bi bila tvoja ne-

ismerjena shaloſt po merlizhu? Tvoja prevelika shaloſt bi mordé tebi ſhkodvala, merlizhu pa nizh pomagala; oshivel bi ne, ako bi ravno ſavoljo velike shaloſti umerl. Nikar tedaj prevezh ne ſhaluj po merlizhu, ker bi s' tim pokasal, de ſi Bogu nepokoren, in bi ſe s' njo ſkoraj potoshil, de ni Bog prav ſtoril, ko ti je ljubiga zhloveka odvsel. Nameſti neismerjeno ſhalovati po merlizhu, obilno moli ſa duſho, in tako po kerſhanſki ljubezni ſtoriſh.

273.

Pomni moje ſodbe; ſakaj ravno taka bo tvoja: Uzheraj meni, danſ tebi. Sir. 38. 23.

Merlizh govoriti ne more, s' ſvojo ſhaloſtno podobost po tebi in vſim ſhivim pravi, de ne ſmerti poſabiti, in ſe ſkerbno perpraviti frezhno umreti. Merlizh pravi: Uzheraj meni, danſ tebi. Merlizhu je vſe minulo, zhlaſt, oblaſt, premoſhenje, veſelje in vſe drugo: kmalo bo ravno tako tebi: ſapuſtil boſh vſe, in ſe v' ſmerdljivo gnjuſobo prebernil. Smert ti bo odvſela vſe, dobre in hude dela le ti bo puſtila, ktere gredo s' tvojo duſho pred ſodbo boſhjo, de prejme, kar ſi je bila ſaſluſhila, vezhno terpljenje, ali vezhno veſelje. Ne poſabi ſmerti, jo pogosto premiſli, in tudi premiſli, kaj bo s' tvojo duſho po ſmerti, de ſe modroſti uzhifh, de ſi ponifhen, treſen in pridén. Spravljaj tedaj vkup bogaſtvo per Bogu, kteriga ti ne bo ſmert odvſela, in ga boſh vſhival vekomaj.

274.

O smert! kako grenjak je tvoj spomin zhloveku, kateri svoje premoshenje v' miru vshiva. Sir. 41. 1.

Zhe veliko ali majhno premoshenje imash, bodi, ko bi ga ne imel; bodi namrezh vbog v' duhu. Nespametno ne ljubi, ne svojiga telefa, ne svetá, ne svojiga premoshenja, in smertni spomin ti ni grenjak, ampak skoraj prejeten, ker svoje misli imash v' nebesih. Zhe pa sebe, in posvetno nespametno ljubish, in hitish se s' minljivimi dobrotami svetá nasitovati, ti bo ne le smert, ampak tudi njeni spomin grenjak; in si bosh tudi persadjal smertni spomin odganjati, de bi v' shkodljivim miru shivel: kaj pa to pomaga, ker vender umerti morash? Bodi tedaj vbog v' duhu, in perpravljaj se s' dobrimi deli, de ti ne bo smert pregrenka, in frezhno umerjesh.

Sodba boshja.

275.

Kteri krivizo seje, bo tudi hudo shel. Prip. 22. 8.

Zhe grefhish, krivizo sejesh, ker si nepokoren Bogu, in bosh hudo shel, ker greh oftati ne more bres pokorjenja. Ne rezhi v' svojim serzu: Grefhil sim, in kaj se mi je hudiga sgodilo? sakaj Bog je poterpe-

shljiv mashevaviz. Zhe si sdrav, in, zhe tebi tvoji posvetni opravki po volji gredo, ne bodi bres skerbi, ker verujesh, de bo pravizhna sodba boshja, per kteri bosh gotovo prejel, kar si sdaj saflushish. Kakor ne moresh pshenize sheti, zhe si ljuljko sejal, tako ne moresh dobriga perzhakati, zhe hudo delash, in se spokoriti nozhesh. Sejaj tedaj dobro, de bosh shel dobro; hudo bosh pa shel, zhe sejes hudo, ker Jesus te bo pravizhno sodil, in ti po saflushenji povernil.

276.

Vidil sim namesti (pravizhne) sodbe, hudobijo, in namesti pravize, krivizo; rekel sim pa v' svojim serzu: Bog bo pravizhnika in nepravizhnika sodil. Prid. 3. 16. 17.

Ne pohujshaj se, zhe tukaj vidish krivizo namesti pravize. Revesh je vzhafi, desiravno pravizhen, potlazhen; bogatin pa, desiravno krivizhen, zhaften. Godi se lohka na svetu, de hudobija nedolshnost premaga, in svijazhnost spodnese pravizo; ne zhudi se pa nad tim, ampak rezhi kar je. Salomon rekel: Bog bo pravizhnika in nepravizhnika sodil. Ne prashaj, rekozh: Sakaj Bog, ki je pravizhen, to perpusha? ker sodbé njegove so neisvedljive; ampak ohranuj v' serzu to verno resnizo, de on pravizhno sodi vsakiga, in slednimu povrazhuje po njegovim saflushenji. Pravizhne sodbe boshje ne posabi, per kteri bosh zhisto pravizo vidil, in takrat bosh tudi ti po zhisti resnizi sojen.

277.

Hudobniki bodo vsi prestrašeni prišli, ker se bodo svojih grehov spomnili; in njih hudobiye bodo soper nje, in jih preprizhale. Modr. 4. 20.

Hudobnim gresnikam se bo sodni dan strahno godilo. Dokler so bili oni na svetu, so neskerbno shivali, in eni njih so se tudi hvalili s' svojimi grehi: kader jih je pa Bog poklizal k' sodbi, so se spomnili svojih grehov, katerih is slepote porajtali niso. Odperle se bodo sodbi njih ozhi, vidili bodo svoje hude dela, in preprizhani bodo po njih, de so vezhniga pogubljenja vredni. Kristjan! preposno sposnanje, in preposna grimnost bo ta, ktero bodo nespokorni gresniki imeli: sato sdaj sposnaj, sovrashi in opuisti svoje grehe s' pomozhjo gnade svetiga Duha; oftani potlje stanoviten v' slushbi boshji, de ti bo per sodbi, in po sodbi dobro. Kader koli te hudo posheljenje, ali hudobni zhlovek sapeljivo skufha, ali vidish neframne gresnike bres vfiga strahu shiveti, spomni se pravizhne sodbe boshje, pred ktero gotovo pojdesh, per kateri bo le pravizhnost rezhila in svelizhala.

278.

Takrat bodo pravizhniki s' veliko serzhnostjo stali soper té, kateri so jih stiskali. Modr. 5. 1.

Kristjan! prijatel bodi s' Jesufam, vfigamogozhnim sodnikom shivih in mertvih, in se nikogar ne boj. Slushi Jesusu po njegovih svetih naukih, desiravno

te hudobneshi sanizhujejo, in ne maraj sa njih sanizhevanje, ker sodni dan bodo oframoteni in obsojeni. Angeli bodo lozhili hudobne smed pravizhnih: pravizhni bodo veseli in frezhni stali na desnizi boshjiga sodnika; gresfhniki pa bodo vsi prestrafsheni na levi. Pravizhniki bodo hvaljeni, in vsi v' nebefa; gresfhniki bodo prekleti, in versheni v' vezhno pogubljenje. Kaj si ti sberefh? Sberi si po veri, de stanovitno flushish svojimu Gospodu Jesusu Kristusu: sakaj, zhe njemu svesto flushish, bosh na njegovi desnizi v' sdrushbi angelov in svetnikov, in pojdesfh v' vezhno veselje. Zhe shivish Jesusu nasproti, bosh na njegovi levizi v' sdrushbi hudizhev, in hudodelnikov, in pojdesfh v' vezhno terpljenje. Sberi si po veri, shivi sveto, ne maraj sa hudobneshev sanizhevanje, ne pohujshaj se nad njimi, in bosh frezhen vekomaj.

279.

Mi nespametni smo njih shivljenje norost shteli, in njih konez bres zhahti: glejte, kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetnike! M o d r. 5. 4. 5.

Ne le neverniki so se kristjanam posmehovali, in jih norze shteli, ker so shiveli v' pokorjenji, in so raji dali svoje shivljenje, ko sapustiti Boga, ampak tudi nekteri kristjani sdaj ofhabno sanizhujejo druge kristjane savoljo njih bogabojezhiga shivljenja; bodo pa per sodbi sposnali svojo nespamet, kader jim ne bo vezh zhafa pokore. Kristjan! ne poslusfhaj norzov, ki te vabijo se njih hudobije vdeleshiti, in ne zeni

njih sanizhevanja; ampak serzno opravljaj svoje kerfhanfke dolshnosti, desiravno se tebi hudobneshi posmehujejo, sakaj prishel bo dan, dan pravizhne sodbe boshje, v' katerim bodo tvoji nasprotniki s' veliko, pa preposno shaloftjo sposnali svojo nespamet, ker vidili te bodo med svetniki, oni pa bodo med hudizhi. Sreznho in stanovitno flushi Jesusu, in kdo ti bo kaj shaliga storiti mogel, zhe je on s' teboj?

280.

Vtrudili smo se na poti krivize in pogubljenja, in smo po teshavnih potih hodili. Gospodove poti pa nismo vedili. Modr. 5. 7.

Ne bodi v' shtevilu hudobneshev, kateri sami sebe slepé, de bi shiveli po svojih hudih sheljah, ker prishel bo dan, dan sodbe boshje, per kateri bodo svojo hudo slepoto in nespamet sposnali. Zhe svojim hudim sheljem flushish, flushish hudizhu, kateri slepari ljudi, de bi bili njegoviga pogubljenja deleshni. Ponuja jim strupene veselja, in kdor se jim podverše, je po njih oflepljen, de Gospodove poti ne vé, ali vediti nozhe, in slepo gre v' pogubljenje. Kaj menish, de flushiti hudizhu je lashje, kakor flushiti Bogu? Ako bi bila flushba boshja ref teshavna, kakor slepi greshniki menijo, in flushba hudizheva lohka, mogel bi vender Bogu svojimu Gospodu flushiti; lashje ti je pa flushiti Bogu, ker v' njegovi flushbi najdesht mir vesti, in veselje duha; v' hudizhevi flushbi pa najdesht pezhenje vesti, in nepokoj. Premi-

Ali kaj grešniki terpe, in nasaduje morajo rezhi: Vtrudili smo se na poti krivize, in smo po teshavnih potih hodili. Moder bodi tedaj, de te greh ne oslepi, sakaj greh je sladak strup, kateri tvoji slabosti dopade, in te nefrezhniga stori. De se ga varujesh, in Bogu resnizho flushish, ne posabi pravizhne sodbe boshje, per kateri bodo vsi flushabniki hudizhevi obsojeni s' njim vred v' vezhno terpljenje: flushabniki boshji pa bodo vseti v' vezhno veselje. Kaj hozhesh, in si sberish? Kar hozhesh ti bo dano: sberi si po veri, de bosh frezhen vekomaj.

Stanovitnost. Nestanovitnost.

281.

Sa svoje dushe voljo potegni se s' vso mozhjo sa pravizo, in bojuj se sa pravizo do smerti. Sir. 4. 33.

Slab in nesvest kristjan bi bil ti, ako bi is mehko-be, ali framošljivosti, ali strahu, ali dobizhka per-volil hudobnemu zhloveku, ki te ravná kaj storiti ali perpuštiti soper voljo boshjo. Stanovitno svest osta-ni Bogu, ako ravno bi tebi sa shivljenje fhlo. Bojuj se soper skušhnjave in skušhnjavze do smerti: tako le si dopadljiv Bogu, in skerbish sa svelizhanje svoje dushe. Nar manjshiga zhloveka nepotrebno ne shali, in narvishiga zhloveka ne boj se, ako te hozhe nape-

ljati v' greh. Zhe to delash, bosh sodni dan vesel, ker si svoje dušhne sovrashnike s' pomozhjo boshjo premagal; in pojdesh v' vezhno plazhilo.

282.

Ne obrazhaj se po slednim vertu, in ne hodi po sledni poti, ker tako se poskusi vsaki grefhnik, kateri ima dvojni jesik. Sir. 5. 11.

Veliko napzhniga, in sapeljiviga slisish in vidish na tim spazhenim svetu, in, zhe stanoviten nisi v' dobrim is ljubeshni do Boga, si prasnemu terstu podoben, kteriga vsak veter maje. Zhe ljubeshni do Boga nimash, si perpravljen vsakimu zhloveku strezhi, zhe je, ali ni perpusheno, ako ti dobizhik ali veselje kashe. Dvojniga jesika bi tudi bil savoljo nestanovitnosti svojiga serza; govoril bi namrezh od dobriga s' bogabojezhim, od hudiga s' rasedanim; isgovor bi dobil hvaliti krivizhnika, in nashel isgovor sanizhevati pravizhnika. Ljubi tedaj Boga, in kar on ljubi; skerbi, de ta sveta ljubeshen zhedalje bolj rase v' tvojim serzu, in tako si stanoviten, de vselej mislish, govorish in delash po volji boshji.

283.

Bodi stanoviten na Gospodovi poti, in v' resnizhnosti svojih mesel in snanja. Sir. 5. 12.

Hvali is serza Boga, kateri ti je dal pravo vero, in te uzhil prav shiveti po Jesusu Kristusu, kateri je vezhna resniza, in se toraj smotiti ne more. V' veri,

in v' naukih, ktere je Jesusf uzhil, jih s' velikimi zhudeshi poterjeval, in jih srozhil svoji zerkvi, bodi stanoviten, in nikar ne odstopi. Ponishno podversi svoj um boshjimu rasodenju; ne poslushaj hudobneshev, ki predersno govore soper vero, ali sapovedi; ne ravnaj se po rasusdanih, kteri, desiravno kristjani, nekerfhanfko shive. Stanoviten bodi tedaj v' sveti katolfhki veri, svefsto spolnuj sapovedi, in zhe to delafh, si pravi flushabnik boshji, pokoren uzheniz Jesusfov, shivi ud njegove zerkev, in pojdesh v' vezhno svelizhanje.

284.

Hader se nekdo od pravizhnosti v' greh poda, Bog je tiga pod mezh obsodil. Sir. 26. 27.

Zhe si v' pravizhnosti ali v' prijasnosti s' Bogam, narvisfhi frezha je to; varuj se pa odstopiti s' velikim greham. De se te nesapopadljive nefrezhe prav fkerbno varujesh, in oftanesf stanoviten v' prijasnosti boshji, premisfli besede Modriga, de bi bil pod mezh, namrezh v' vezhno smert obfojen, ako bi od pravizhnosti odstopil. Beshi tedaj pred greham bolj ko pred fstrupeno poshaftjo, in raji terpi in sgubi vse, ko gresfhati. Zhe si pa v' grehu, si fizer vezhnimu pogubljenju podvershen, se pa resfhati samoresf s' pravo pokoro. Profi tedaj gorezhe usmiljeniga Boga ti pomagati k' pokori s' gnado svetiga Duha po nefkonzhnim saflushenji Jesusovim: fpokori se resfni-zhno, in mu potlje stanovitno flushi. Vedno zhuj, de ne odstopisf, ker nestanovitnost je filno nevarna.

285.

Serze nespametniga je kakor koló per vosu. Sir.
33. 5.

Zhe si bres shive vere, in bres ljubesni do Boga, si ref kakor koló per vosu, de nobene stanovitnosti nimash. Sveto vero, in svelizhavne nauke, ktere je Jesus svoji zerkvi sapustil, ohranuj in spolnuj stanovitno, in ne pohujshaj se nad hudobneshi. Ne ravnaj se po dopadljivosti sleherniga zhloveka, ampak bodi s' vsakim po ljubesni, resnizi in pravizi. Zhe kaj napzhniga storish, ne terdi svoje napzhnosti, ampak vdaj se sdravimu uku, in pravizhnimu svarjenju; ker morash biti stanoviten v' dobrim, ne pa terdovraten v' hudim. Stanoviten bodi v' veri, in sapovedih, in ne odstopi savoljo nadleshnih sanizhevavzov. Ne pervoli v' hudobijo savoljo mogozhniga zhloveka ne s' besedo, ne s' smeham, ne s' djanjem; ampak se serzhno in stanovitno skasuj praviga slushabnika boshjiga, in prejel bosh vezhno plazhilo.

286.

Kdor se umije, ker se je bil merlizha dotaknik, in se ga spet dotakne, kaj mu njegovo umivanje pomaga? Taka je zhloveku, hteri se savoljo svojih grehov posti, in spet tiste stori: kaj pomaga njegovo ponishevanje? Kdo bo njegovo molitev uflifhal? Sir. 34. 30. 31.

Navada je bila per Judih, kterih rodovine je Modri bil, de kdor se je bil merlizha dotaknil, umiti se je mogel. Zhe se je po umivanji spet dotaknil mer-

lizha, se je spet umiti mogel; in mu ni toraj prvo umivanje pomagalo. Modri pokashe s' to priliko, kar tudi sam pove, de se greslnik nepridama posti in pokori savoljo grehov, zhe jih spet ponavlja. Modri potlje perstavi: Kdo bo njegovo molitev uslišal? Hozhe rezhi, de greslnik, kateri po grehu sdi-huje, in se pokori, po tim pa sopet gresli, in vezh-krat grehe ponavlja, kashe svojo nestanovitnost, in je toraj verjetno, de is serza ne profi. Kristjan! de-siravno je zhlovek nestanoviten po natori, je lohka stanoviten s' pomozhjo gnade svetiga Duha: sato ne isgovori svoje greslne nestanovitnosti v' flushbi bo-shji. Zhe po grehu shalujesh, in se pokorish, kma-lo pa v' velike grehe padaesh, in se to pogosto godi, kasheesh, de nisi mordé prav spreobernjen bil. Kaj ti je tedaj storiti? Trepetaje in upljivo, pa gorezhe in pogosto profi usmiljeniga Boga ti pomagati. Pre-misli prav skerbno, kaj je dalo perloshnost v' tvojo greslno nestanovitnost, de se tiga s' vso mozhjo va-rujesh; in delaj vse, kar te ohranuje stanovitniga. Isvoli si spovednika, kateri te varno in modro vodi k' pravimu boljishanju, in resnizhnimu opravižhenju: dershi se ga, in vbogaj, de stanoviten ostanesh v' prijasnosti boshji. Zhe si tak, veliko upanje imej v' neskonzhno milost boshjo; ponishen in varen pa smi-raj bodi, de sadu svojiga truda, in pokore ne sgubish.

Strah. Upanje.

287.

Kdor se Gospoda boji, je mozhen v' upanji: tudi njegovim otrokam bo upanje. Pri p. 14. 26.

Ref je, de kdor se Gosoda boji, je mozhen v' upanji, ali ima veliko upanje, zhe strah njegov je is ljubesni. Strah, kateri je bres ljubesni do Boga, je sizer pomagljiv, ni pa sam sadoften v' opravizhenje. Kristjan! ljubi Boga is vsiga serza, is ljubesni se ga boj shaliti, in tako prav upash, de bofh frezhen, ker Bog ima dopadajenje nad teboj. Zhe se vsigamogozhniga Boga bojish, snamnje je to tvoje vere, vera pa bres ljubesni ne svelizha. Boj se Boga is ljubesni; varuj se greha, ker ljubish Boga, in delaj dobro is ljubesni do njega. V' tim svetim strahu sredi svoje otroke, tako bo tebi, in jim mozžno upanje.

288.

Gospodov strah preshene greh: sakaj, kdor je bres strahu, ne more biti opravizhen. Sir. 1. 27. 28.

Preprizhan bodi, de kdor je bres strahu, ne more biti opravizhen, ali odpushenje grehov dosezhi, ker je hudobnik, ali terdovraten, ali pa bres vere. Gospodov strah preshene greh, ker se pokora navadno perzhne s' straham. Strah Gospodov je potreben, ker pretresne gresnika, ga fili k' Bogu, ber-

sdá njegovo posheljenje do greha, in mu pomaga k' pokori. Grefhnik, ki se serda in mashevanja boshjiga boji, in veruje, de mu oditi ne more, zhe se ne spokori, perbeshi k' usmiljenimu Bogu, de mu savoljo Jesufa pomaga: in, ker upa, de bo uflifhan, sazhenja ljubiti Boga, kateri je voljan mu odpustiti, zhe se spokori, desiravno bi ga po vsi pravizi pustil umreti v' grehih. Is vfiga tiga se obuduje v' grefhniku pravo sovrashtvo v' grehe, in resnizhna volja jih opustiti; to pa s' pomozhjo gnade, in s' njegovim persadjanjem zhedalje bolj rase, ga popolna spreoberne, in opravizhi. Premisli se prav skerbno, zhe se vse to v' tebi godi, de se s' lashnjivo pokoro ne sapeljes.

289.

Kdor se zhloveka boji, bo hitro padel. Prip. 29. 25.

Spofhtljivi strah imej do svojih oblastnikov, kterim te je podvergel; bati se pa ne smesh zhloveka, de bi savoljo njega grefhil. Ni ga tako mogozhniga zhloveka na svetu, de bi oblast imel tebi sapovedati grefhiti, ker Bog je zhes vse: ako bi savoljo zhloveka grefhil, isgovora bi ne imel per Bogu, ker morash biti bolj njemu, ko ljudem pokoren. Zhe Boga rasshalish savoljo zhloveka, ali te bo, menish, zhlovek vbrasil per sodbi? Nespametniga strahu ne imej do zhloveka, kateri je danš, in kmalo ga ne bo; ampak boj se vezhniga Boga, kateri je, in bo tvoj gospodar vekomaj. Ne boj se zhloveka, de bi savoljo njega grefhil; ampak boj se Boga, kateri ima oblast tvojo dusho in teló pogubiti.

290.

Kteri se Gospoda bojte, ljubite ga, in vaše serza bodo rasveseljene. Sir. 2. 10.

Vidish, kteri je pravi strah boshji, ki te Bogu dopadljiviga stori, strah namrezh s' ljubesujo sdrushjen, ali strah is ljubesni. Zhe se bojish Boga, ga pa ne ljubish, si terdovratnim Judam podoben, ktere je le gromezha praviza boshja k' pokorshini nagnila. Zhe se bojish Boga is ljubesni do njega, pravi kristjan, si, in shivi ud nove savese. Zhe se bojish Boga is ljubesni, si dobrimu otroku podoben, kteri boga svojiga ozheta, in se boji ga shaliti, ker ga ljubi. Zhe to delash, bo tvoje serze rasveseljeno, ker dobival bosh obilnisthi gnade, in bosh imel sladko upanje priti v' svelizhanje, ktero bosh dosegel, zhe ostanesh stanoviten. Boj se tedaj Boga is ljubesni, de prideesh v' kraljestvo vezhne ljubesni.

291.

Gorjé tim, kteri so nesaupljiviga serza, kteri se ne sanashajo v' Boga; in sato ne bodo po njem ovarovani. Sir. 2. 15.

Shivo vero, in terdno upanje imej v' Boga, de bosh po njem ovarovan, ker on je usmiljeni, vsigavedni, vsigamogozhni in modri Ozhe: persadeni si pa tudi njegovo voljo spolnovati, in tako bo njegova pomozh s' teboj soper vse tvoje dushne sovrashnike. Zhe si pa nesaupljiviga serza, ne sanashash se v' obljube boshje, vso serzhnost sgubish, shkodljiva sha-

loft je v' tvojim serzu, in nifi k' nobenimu dobrimu delu perpraven. Issheni tedaj is svojiga serza grešno in škodljivo obupanje, premišljijozh, de, zhe so tvoji grehi veliki, she vezhi je milost boshja; in, zhe si poln možnih skušnjav, možnejshi je gnada boshja. Upaj terdno v' milost boshjo savoljo saflushenja Jesufova, gorezhe moli, pridno delaj dobro, in bosh dosegel milost.

292.

Savoljo odpusheniga greha ne bodi bres strahu. Sir. 5. 5.

Modriga besede ktere te uzhé, de savoljo odpusheniga greha biti ne smesh bres strahu, se ti mordé zhudne, in skoraj neverjetne sdé, so pa resnizhne. Ako bi ti gotovo vedil, kakor je bil David po preroku Natanu svedil, in kakor je bila ozhitna greslniza is uft Jesufovih slishala, de so ji grehi odpusheni, bi vender ne smel bres vsiga strahu biti, ker she ostanejo zhasne shtrafenge, in ker greh pusti sa seboj slabost, savoljo ktere je zhlovek she huje nagnen h' grehu. Ne bodi tedaj bres strahu savoljo odpusheniga greha, ampak pokori se, in zhuj, de spet ne padesh.

293.

Ne rezhi: Usmiljenje boshje je veliko, usmilil se bo nad obilnostjo mojih grehov. Sir. 5. 6.

Sapovedano ti je verovati, de Bog je usmiljen, in, zhe se spokorish, ti dobrotljivo odpusti: upati pa

ne smesh va-nj, de bi is tiga upanje ostal v' grehah, ali grehe ponavljal, ker Bogu soperno, in tebi shkodljivo bi to upanje bilo. Verujesh, de je Bog usmiljen; verujesh pa tudi, de je pravizhen, de rad odpušha savoljo pokore, in de pokori gresnika, ki grehov sapustiti nozhe: sakaj bi tedaj predersno upal? Usmiljenje boshje je neisrezhenno veliko, ktero te va bi in pomaga k' pokori, in ti odpušti vse grehe, zhe se spokorish; odpušhenja pa dosege ne bosh, zhe se spokoriti nozhesh. Veliko usmiljenje boshje more sladko presuniti tvoje serze, de hitish k' Bogu, svojimu dobrimu ozhetu, in tako le se bo usmilil nad teboj.

294.

Gorish je zhlovek, kteri malo modrosti in rasumnosti, ampak strah boshji ima, kakor on, kteri veliko rasumnosti ima, postavo narvishiga pa prestopa. Sir. 19. 21.

Kaj bi ti pomagalo veliko natorne modrosti in rasumnosti imeti, ako bi strahu boshjiga ne imel, in postavo Narvishiga prestopal? Gorish bi bil, ako bi malo natorne rasumnosti, pa strah boshji imel, ker bi lashje vedil in storil, kar dopade Bogu. Kaj pomaga zhloveku veliko rezhi vediti, zhe se Boga ne boji? Spriden modrijan ima veliko prekanjanih isgovorov sa svoje grehe in vse rezhi podobuje po svojih hudih sheljah, de bi bres strahu storil, kar mu dopade. Varuj se te hude modrosti, Boga se boj, in ta strah naj te smiraj spremlje; tako si gorish od vsih posvetnih modrijanov.

295.

Okoli mene je temný, stene me skrivajo, in nihzhe me ne ogleduje: koga se hozhem bati? Sir. 23. 26.

Befede so té hudobnesha, kateri se le ljudi boji, strahu boshjiga pa nima: sato ne misli, ne govori, in ne stori po njem. De se ljudi framujesh, in se varujesh vprizho njih govoriti ali storiti, kar jih pohujsha, je prav, in tudi potrebno; potrebnishi je pa, de se boshje vfigavednosti bojish, ker shalil ne bosh Boga, in ne ljudi pohujshal. Zhe je okoli tebe temný, ali te stene skrivajo, de te nihzhe nevidi; vsaj verujesh, de te Bog vidi, in to bodi tebi sadošti, de ne greshish. Vesh, de so mnoge telefne potrebe, ktere so per Bogu nedolshue, bi bile pa ljudem v' pohujshenje, ako bi te vidili: sato varen bodi in framoshljiv, de jih ne pohujshash. Kaj morash skrivati pred ljudmi, desi ni greh per Bogu, te tvoj natorni um uzhi, in po njem stori. De se framujesh pred ljudmi, je potrebno, hudoben bi pa bil, ako bi se le ljudi framoval, vprizho Boga pa greshil. Ne bodi tistim enak, kateri so predersni, dokler njih greh nihzhe ne vé, in potlje le so shalostni, ko je rasodet. Shalosten bodi svojiga greha, zhe ga ravno nihzhe ne vé, in obilnish shaluj, zhe si s' njim ljudi pohujshal. Strah boshji naj te povsod spremlje, ko si sam, ali ko si v' drushni: in, zhe strahu boshjiga ne posabis, ali ne isshenesh is svojiga serza, bo on tebi mozna bramba v' grehe: greshil ne bosh ne na skrivnim, ne ozhitno, in blagor ti bo.

Svarjenje.

296.

Kdor svarjenje ljubi, ljubi snanje: kdor pa svarjenje sovrashi, je nespameten. Prip. 12. 1.

Ljubi svarjenje, in hvaljeshen bodi zhloveku, po katerim si pravizhno svarjen; sakaj tako ljubish snanje, in hozhesht svoje prestopke popraviti, kar je dopadljivo Bogu. Lohka, de ne vidish svojih pomanjkljivost, ker te mordé skrit napuh slepi, drugi pa jih vidijo: sato sprejemaj saflusheno svarjenje, in boljishaj se. Ponishno sprejemaj ne le svojih prijatlov svarjenje, ampak tudi svojih sovrashnikov, kader reknizo govoré; zhe ne, bosht v' svojih smotah in grehish ostal, in bi pokasal, de si napuhnjeniga in neodsdraljiviga serza, in bi bil ref nespameten.

297.

Vezh sda svarjenje rasumnimu, kakor sto vdarzov norzu. Prip. 17. 10.

Ako bi ravno rasumen bil, si smoti podvershen: in, zhe si rasumen, se sposnati shelish, in rad sprejemash saflusheno svarjenje. Zhe si pa norez, namrezht terdovraten v' svojih smotah, ne uk, ne svarjenje, ne strahovanje te ne preuzhi. De se pravizhniemu svarjenju rad podvershesht, bodi ponishen: zhe pa ponishen nifi, si po svarjenji rasshaljen, togotish se

nad dobrotljivim zhlovekam, in ga svojiga nasprotnika menish. Preprizhan bodi de je nekoliko temé v slednim zhloveku: tudi, de drugi ljudje bolj posnajo tvoje slabosti, kakor jih ti posnash: sato, kader si svarjen, se ponishno premisli, pravizhno se sodi, in skerbno popravi, kar si napzhniga nashel; tako si ref rasumen, in svojiga boljishenja sheljan.

298.

Boljishi je ozhitno svarjenje, kakor skrita ljubesen. Prip. 27. 5.

Ljubi vsakiga zhloveka savoljo Boga, sosebno pa ljubi svoje prijatle; in persadeni si, de tudi drugi te be prav ljubijo. Zhe imash prijatla, de te odkrito svari, kader si svarjenja vreden, perferzhnishí ga ljubi, ker ravno po tim posnash, de te resnizhno ljubi savoljo Boga. Zhe se pa nekdo kashe tvojiga prijatla, in ne predersne se tebe svariti, defi si svarjenja vreden, kaj ti njegova skrita ljubesen pomaga? Imej tudi ti pravo ljubesen do blishniga, in ga svari, kader je svarjenja vreden. Zhe tvoj prijatel greshti, svari ga, kader ti bo perloshno. Ne rezhi: Svariti ga ne morem, ker je moj prijatel. Neumnesh! ravno sato ga svari, ker je tvoj prijatel. Kader kolj koga svarish, svari pravizhno, pa tudi usmiljeno is svete ljubeshi.

299.

Nad zhloveka, kateri svarjenje terdovratno sanizhuje, bo naglo pogubljenje prifhlo. Prip. 29. 1.

Saflushenimu svarjenju bodi pokoren, in hvale-shen zhloveku po katerim si pravizhno svarjen: zhe se pa togotish v' dobrotljiviga zhloveka, in se mu terdovratno vstavljash, si vreden v' svojih grehah umreti. Kaj bi ti rekel bolniku, kateri bi se jesil nad sdravnika, in tje metal sdravila, ktere mu daje? Rekel bi, de je vreden umreti. Nespametnisthi bi ti bil, ako bi savidil zhloveka, kateri te pravizhno svari, in bi se svarjenju terdovratno vstavljaj: vezhne smerti bi bil vreden. Vlakiga poslušhaj in bogaj, kateri te pravizhno svari, sosebno pa dohovna, namestnika Jesufo-viga, ker huje greshish, zhe se mu terdovraten vstavljash, in predersno sanizhujesh njegovo pravizhno svarjenje.

300.

Boljisthi je jesa, ko smeh: sakaj po shaloftnim obrasu bo greshnika serze boljisthano. Prid. 7. 4.

Imej vselej sveto jeso, in usmiljeno shaloft, in jo tudi rasodeni, ko vidish koga greshiti, is namena greshnika svariti in boljisthati. Ne smeaj se nikoli zhloveku, kateri shali Boga. Ljubi, kar Bog ljubi, in sovrashi, kar on sovrashi, in tako le si pravi kristjan. Zhe si tak, bosh vselej shaloften, in shaloft

skasal, ko vidish ali svesh, de je blishen shalil Boga; in smejal se ne bošh nikoli, kader je on rasshaljen. Shaloften obras prizhuje, de te boshje rasshaljenje pezhe, in to je gresfniku namesti svarjenja: smeh pa kashe, de tebi rasshaljenje boshje dopade, gresfniku das h predersnost, in se njegoviga greha vdeleshish. Zhe ne moresh, in ni ti perloshno gresfnika svariti, vsaj mu skashi shaloften obras, de ga s' tim svarish in boljishash.

301.

Boljishi je svarjen biti od modriga, kakor sapeljan biti od perlisnjevanja nespametnih. Prip. 7. 6.

Preprizhan si, de zhista refniza je to, kar Modri govori, zhuj pa nad seboj, de narobe ne storish savoljo skrite spazhnosti svojiga serza. Navadno je, de zhlovek rad poslusha, kar se njegovi slabosti perleshe: sato fheteje svoje prijatle tiste, kteri njegovim hudim sheljem streshejo, in meni neprijatle tiste, kteri se njegovim hudim sheljem vstavljajo. Varuj se te nevarne smote, ker samolastna ljubesen je svita kazha. Ozhisti svoje serze, ljubi refnizo, in bošh rad sprejemal dobri nauk, in se sapeljivosti varoval.

302.

Ne boj se svojiga blishniga (svariti) po njegovim padzu. Ne molzhi, kader tvoja beseda samore biti osdravljiva. Sir. 4. 27. 28.

Zhe nekdo sraven tebe pade, mu bersh roko podash, de vstane; enako stori svojimu blishnimu, ko

greshi, de mu pomagash k' boljishanju s' modrim in ufmiljenim svarjenjem. Zhe je prav, ali ni prav, de blishniga bersh svarish, ali svarjenja odloshish; zhe ga moresh prijasno, ali ojstro svariti, ali kakoshin bodi po vsih okolishinah, te modrost uzhi, ktera je is svete ljubeshni do blishniga. Namen imej svojiga blishniga boljishati, in gotovo vesh, kako ga svariti. Ne molzhi, temuzh svari blishniga, kader mu samore tvoja beseda pomagati. Modrost, ktera je is sve- te ljubeshni, te uzhi drugazh svariti mogozhniga, drugazh niskiga, drugazh nevedniga, drugazh preder- sniga, drugazh ponishniga, drugazh napuhnjeniga. Vse to vesh in delash, zhe rasvetljeno modrost imash.

303.

Svarjenje ni po refnizi, ktero se v' jesi sgodi. Sir. 19. 28.

Ne svari svojiga blishniga, kader te jesa lomi, ker mu bosh prevezh bodezhe govoril, in ne bo toraj tvoje svarjenje po refnizi, in veliko manj po ljubeshni: presegel bosh pa mejé sosebno takrat, kader si ti ras- shaljen. Kakoshna bo, zhe v' jesi koga svarish? Prevezh bodezhe mu bosh govoril, on bo tebi bode- zhe odgovarjal, prepirala se bota, in bosh vezh gre- hov napravil, kolikor jih odverniti hozhesh. Modro in pohlevno tedaj svari blishniga, in tako le samoresh dobro opraviti per njem.

304.

Kako dobro je po svarjenji pokasati spreobrnjenje! sakaj tako bošh radovoljno grehu vbeshal. Sir. 20. 4.

Nar bolj gotovo snamnje dobriga in ponishniga ferza imash, zhe se saflushenimu svarjenju podvershesh, in se boljishash: hudo snamnje je pa, zhe se togotish. Vdaj se pravizhnimu svarjenju, in tako bošh radovoljno grehu vbeshal. Zhe te ravno tvoj sovrashnik svari, vdaj se mu, zhe refnizo govori. Tvoj sovrashnik mordé bolj vidi tvoje slabosti in grehe, kakor tvoj prijatel. Ljubi refnizo, in vdaj se ji, naj bodi is uft sovrashnika ali prijatla, in tako bošh lohka nashel milost per Bogu.

305.

Ne svari blishniga per vinu, in ne shali ga v' njegovimu veselji. Ne ozhitaj mu, tudi ga s' terjanjem ne nadlegaj. Sir. 31. 41. 42.

Rasum te uzhi, de svariti zhloveka, ko je per vinu, ko je vesel, ali mordé vinjen in predersen, ni perloshno. Ako bi bilo potrebno svariti zhloveka per vinu savoljo kake napzhnosti, ktera se takrat sgodi, bi ga svariti mogel s' vso perljudnostjo. Moder tudi bodi, de ne ozhitash zhloveku, in ga ne terjash, dokler je per vinu, in mordé vprizho drugih; ker bi ga s' tim hudo shalil, in bi se lohka veliko napzhniga sgodilo. Ravno tako moder bodi v' drugih neper-

loshnih okolifhinah, ktere se vedno premenujejo, de nikogar nepotrebno ne shalish, in sebi nadleshnosti ne nakopljesfh. Zhe modrost imasfh, ktera is svete ljubesni isvira, bosfh mirno shivel med ljudmi, in pokojno shivljenje imel.

305.

Gresfhni zhlovek se svarjenju ogiba; in najde po svoji volji isgovor v' sadershanji drugih. Sir. 32. 21.

Gresfhnik, kteri si je hude navade storil, ljubi, kar streshe njegovimu posheljenju, rad shivi v' slepoti, svarjenje sovrashi, in se mu ogiba: ogiba se tudi spovedniku, kteri mu skashe, de njegov shivljenje, je hudo. De on v' slepim miru pokojno shivi, poslussha rasedane, in se s' njimi isgovarja. Kristijan! ne ogibaj se saflushenimu svarjenju, in ne isgovarjaj svojih grehov s' veliko mnoshizo drugih gresfhnikov kteri ne bodo ne sebe, ne tebe isgovorili per pravi-zhni sodbi. Jesufovo shivljenje in nauki; tudi shivljenje njegovih svetih so vedno svarjenje tvojimu slabimu shivljenju: po njih se ravnaj, ne pa po hudobneshih, de savershen ne bosfh.

Svelizhanje. Pogubljenje.

307.

Sposomal niso (hudobniki) fkrivnih sodbá boshjih in upali niso pravizhnosti plazhila: tudi niso pomislili plazhila svetim dúšham (namenjeniga.) Modr. 2. 22.

Bres vere so bili ti, od katerih Modri govori, sato verovali niso vezhniga plazhila dobrih in hudih del: zhuditi se ni tedaj, de so oni nesramno, hudobno in predersno shiveli. Kristjan! de bersdash svoje hude shelje, pogosto premisli kershanške resnize, sosebno pa de vezhno svelizhanje zhaka pravizhnike, vezhno pogubljenje pa hudobnike. Srezhno in nesrezhno vezhnoft premishljaj pogosto, in to bo tebi mozhna bramba soper vse grehe. Ako bi sa plazhilo svoje sveftobe do Boga eno lèto le vshival nesapopadljivo nebeshko veselje, bi si mogel persadjati mu flushiti: in, ako bi mogel eno lèto le prestati v' peklenškim terpljenju savoljo svoje nepokorshine, bi se mogel prav fkerbno greha varovati. Oshivi tedaj sveto vero, premishljaj neskonzhno vezhnoft, in svefto flushi Bogu, de frezhno dofeshesh.

308.

Malo hudiga so (pravizhniki) preterpeli, veliko dobri-ga pa bodo prejeli: sakaj Bog jih je fkušhal, in jih je se-be vredne nafhel. Modr. 3. 5.

Sakaj Modri pravi, de malo hudiga so preterpeli pravizhniki? Pravizhniki pred potopam so bili vezh-

sto let v' terpljenji: kar jih je bilo od potopa do Mojsefa, in od Mojsefa do Kristusa, so tudi veliko teshavniga preterpeli, fosebno pa preroki. V' novi saveši so veliko preterpeli aposteljni, marterniki in drugi sveti: sakaj tedaj Modri pravi, de malo hudiga so pravizhniki preterpeli? Sato, ker njih plazhilo je vezhno v' nebeshkim kraljestvu. Vse njih terpljenje je bilo tedaj majhno memo velikiga in vezhniga plazhila, ktero je Bog jim dal. Skufheni so bili s' nadlogami; skufhal jih je Bog is milosti, de bi jim venez al kro-no vezhne zhaſti v' nebesih dal. Kristjan! premisli, kaj so svetniki serzhno preterpeli savoljo Boga, de ſi tudi ti poterpeshljiv v' nadlogah savoljo njega. Svetniki so pravizhno shiveli, in voljno preterpeli nadloge, ti pa mordé hudo shiviſh, in vender godernjaſh soper krishe? Ne tako, ampak opuſti ſvoje grehe savoljo Boga, in voljno preterpi nadloge, de boſh v' vezhnim vefelji, kjer ſe svetniki ſnajdejo.

309.

(Obupno) govore v' peklu ti, kteri ſo greſhili. Pravizhni pa bodo vekomaj shiveli, in per Goſpodu je njih plazhilo. Modr. 5. 14. 16.

Kristjan! ohranuj v' ſvojim ſerzu, in premishljuj kaj miſlijo in govore v' peklu hudobniki, kteri ſo s' ſvojim greſhnim shivljenjem priſhli v' tiſto ſtraſhno ognjeno jezho. Silno jih pezhe, de ſo proſtovoljno priſhli v' vezhno pogubljenje med hudizhe in prekle-te duſhe, bres vſiga upanja ſo pa, in bodo vse vezhne zhaſe. Kar bodo terpeli vekomaj, je jim v' ſtra-

shno pezhenje; in neskonzhna vezhnost jih strahno stiska, ker upanja nimajo kake premenbe ali polajshanja. Pravizhniki pa so per Bogu, on je njih plazhilo, ker so njemu shiveli, in savoljo njega terpeli; per njem bodo v' vezhnim veseli. Hvalijo oni Boga, in ga bodo hvalili vekomaj, ker jim je usmiljeno pomagat v' svelizhanje. Veseli so oni, ker so refheni is sapeljiviga in nepokojniga svetá, in prishli so v' frezhno mesto miru in veselja, kjer ni skushnjav, ne nasprotvanja, ne strahu ne smerti. Kristjan! premisli vse to: sberi si; in kar hozhesh, ti bo dano, ker po tvojim sdajnim shivljenji prejel bosh vezhno veselost shivljenje, in vezhno strahno umiranje.

310.

Per vsih svojih delih spomni se svojih poslednjih rezhi, in ne bosh nikdar greshil. Sir. 7. 40.

Nobena rezh tako lohka ne bersdá tvojiga hudiga posheljenja, kakor pogosto premishljevanje poslednjih rezhi, namrezh smerti, sodbe, nebes in peklá. Premisli smert, ktera bo gotovo, ne vesh pa kadaj, ne kakoshna bo; ktera ti bo odvselá vse, kar ljubish na svetu; in bo tudi spemenila tvoje telo v' gnjusobo, savoljo kteriga veliko krat greshish: samo dobre in hude dela ti bo pustila, ktere pojdejo s' duho pred sodbo boshjo. Premisli pravizhno sodbo boshjo, per kateri ne pomaga ne bogastvo, ne sgovornost, ne drugo, temuzh le pravizhnost pomaga; hudobija bo pa

bres vfiga isgovora. Premisli lepe nebefa, njih nesapopadljivo veselje in zhaft, kjer v' vezhnim miru isvoljeni gledajo, ljubijo, vshivajo in hvalijo Boga. Premisli strashni pekel, kjer saversheni duhovi in preklete dushe nesapopadljivo terpé, ker so se vstavljale Bogu. Premisli tudi, de nebefa in pekel bodo vezhne. V' nebefih ni smerti, ampak vezhno veselo shivljenje, to pa nar bolj veseljuje isvoljene boshje: v' peklu ni smerti, ampak vezhno nesfrezhno shivljenje, to pa nar huje pezhe obsojene. Pogosto in globoko premishluj te verne refnize, de se odpoveš hudimu, delash dobro, slushish Bogu, in se svelizhash.

311.

Zhlovek ima pred seboj shivljenje in smert, dobro in hudo: kar mu bo dopadlo, mu bo dano. Sir. 15. 18.

Ref je, de tvoja volja, kákor tudi vsih ljudi, je v' Adamu popazhena, de je k' hudimu nagnjena, in de dobriga storiti ne more bres pomozhi gnade boshje; ref je pa tudi, de Bog je usmiljen, in de rad pomaga savoljo Jesusa, sosebno pa, zhe ga profish. Prosi ga tedaj gorezhe in pogosto, de te rasvetli, in ti pravo modrost daje, de ne bosh s' kratkim svojolnim shivljenjem hitel v' vezhno terpljenje; ampak de bosh s' pokorshino do Boga prishel v' vezhno veselje. Kaj si sberesh, dobro ali hudo, shivljenje ali smert, svelizhanje ali pogubljenje? Usmili se nad svojo edino in neumerjuzho dusho, in skerbi sanjo, de bo svelizhana: zhe pa nozhesh, prishla bo med

puntarje boshje oblasti v' vezhno terpljenje. Misli in delaj tedaj po veri, de bosh prishel v' frezhno vezhno shivljenje.

312.

Shtevilo zhlovekovih dni je k' vezhnimu sto let: ko kaplja voda morja, in serno pesika je to memo vezhnosti. Sir. 18. 8.

Redki so bili takrat, in she bolj redki so sdaj zhloveki, de bi sto let shiveli: ako bi pa nekteri toliko zhasa shivel, kaj je to memo neskonzhne vezhnosti? Zhlovekovo shivljenje hitro sgine ko memo letezhap tiza, ali prasna megliza pred mozhnim vetram, vezhnost pa je neskonzhna. Kristjan! premisli vezhnost, ktera smiraj sazhenja, in konza nima. Srezhno in nesrezhno vezhnost pogosto in globoko premisli, de si netrudama persadevalsh varovati se nesrezhne vezhnosti, in sadobiti srezhno: sakaj kamor gresh, ali v' nebefa, ali v' pekel bosh vekomaj; neisrezheno dobro, ali neisrezheno hudo bosh imel vekomaj: kar tvoje sdajno shivljenje saflushi, prejel bosh, vshival ali terpel vekomaj. Premaguj tedaj sapeljivosti svetá, in shivi po svetim evangelju, de gresh v' vezhno veselje.

Tatvina — kriviza — dolгови.

313.

Boljši je malo s' pravizo, kakor veliko blaga s' krivizo. Prip. 16. 8.

Kristjan! bodi vbog v' duhu, kakor uzhenik Jesuf sapoveduje; tako ne bošh nespametno ljubil posvetni-ga, bošh s' malim sadovoljen, in nikomur krivizhen. Hrepeni po nebeshkim kraljestvu, in rodoviten bodi dobrih del, ktere ti ga odprejo, in si s' majhnim posvetnim premoshenjem sadovoljen, ker poboshen kristjan malo potrebuje. Zhe pa po kershanfko ne shivish, svoje sapravljash, in lohka de blishnimu storish krivizo, ker grehi imajo shiroko shrelo. Varuj se lakomnosti, tudi nesmere, in sapravljivosti, in shivi po kershanfko: tako shivish sadovoljen, in krivize nikomur ne storish. Zhe si tak, bošh lohka sapustil svet, in dobro ti bo po smerti.

314.

Eni svoje delé, in bogatejši prihajajo: eni, kar njih ni grabijo, in so smiraj v' revshini. Prip. 11. 24.

Zhe si potrebnim ljudem usmiljen in radodaren savoljo Boga, in tudi druge lastnosti imash, si Bogu dopadljiv, in ti bo mnoshil premoshenje, de revnim obilnishi pomagash: zhe ti pa namnoshil ne bo posve-

tniga premoshenja, te bo s' dušhnimi darmi bogatejšiga storil. Zhe si pa neusmiljen in krivizhen, de rad grabišh, kar je drugih, bošh smiraj v' revšhini, ker shegna boshjiga imel ne bošh: ako bi pa kriviza namnoshila tvoje premoshenje, je gotovo, de bi bil v' veliki revšhini per Bogu, in gorjé bi ti bilo po smerti.

315.

Dvojna tehtniza, in dvojna mera, oboje je gnjusoba per Bogu. Prip. 20. 10.

Preprizhan si, de dvojna tehtniza ali vaga, in dvojna mera, ena namrezh obilna sa jemanje, ena pa pizhla sa dajanje, je krivizhno in ostudno per Bogu, dolshnost je tedaj poshkodvanim po mozh poverniti. Samoresh pa tudi v' drugih rezheh imeti, in imash dvojno tehtnizo, in mero, zhe namrezh svoje dela po samolastni ljubeshni sodišh, in opravizhish, dela pa drugih ljudi, in ravno take, po nevoshljivosti ali sovrashtvu obsodish. Pravizhen bodi v' vshim, in s' vshimi: sakaj, zhe si krivizhen, bošh pravizhno obfojen.

316.

Ne prestopi starih mejnikov, ktere so tvoji ozhetje postavili. Prip. 22. 28.

Varuj se prestopiti starih mejnikov, in veliko bolj varuj se jih samoblastno prestaviti s' shkodo svojiga soseda, ker bi se s' to krivizo hudo sadolshil per

Bogu. Zhe je kaka smota, ali kaki prepír med te-
boj in tvojim sošedam, vsemita enovoljno stare in pra-
vizhne moshe, de to rezh po dobri vesti rasfodijo in
poravnajo. Ker ne smesh svoje semlje postavljenih
mejnikov prestaviti s' shkodo svojiga blishniga; veli-
ko manj ti je perpušheno prestopiti mejnikov svete
vere, ktero je Jesus uzhil, in svoji zerkvi srozhil.
Ostani tedaj stanoviten v' resnizah, ktere sveta katol-
shka zerkev veruje in uzhi; sakaj ti sveti veri nizh
ne smesh ne odvseti, ne perdjati.

317.

Ne pošodi zhloveku mogozhnishimu od sebe: ako mu
pa pošodish, meni to sgubljeno. Sir. 8. 15.

Nekteri ima veliko premoshenje, ima vender
manj, kolikor njegov napuh, ali rasusdanje potrebu-
je, in je toraj per svojim velikim premoshenji revešh;
sato na pošodilo ishe per drugih, desi ravno ne vé,
zhe jim bo povernil; ali mordé voljo ima, de jim ne
bo nikoli povernil. Takimu imenitnimu potrebneshu
ne pošodi, in, zhe mu pošodish, bo mordé sgubljeno.
Kader bošh hotel pošojeno nasaj dobiti, se mu bošh
globoko vklanjal, ko bi ga vbogajme profil; prasne
obete, ali pa bodezhe besede prejel bošh od njega.
Zhe ga bošh nadlegal, sovrashil te bo, to pa bi bil
s' svojim denarjem vkupil. Ako si premoshen, po-
magaj pošhtenim vbogim, in pošodi bres svojiga do-
bizhka pravizhnim zhlovekam, kteri bodo tvojo do-
broto prav obrazhali, in bošh dobro saflushenje imel
per Bogu.

318.

Dokler prejemajo, dajavzu roke kufhujejo, in v' obetanju ponishno govoré: ob zhasu povrazhila pa profijo odloga suporno govoré in godernjajo. Sir. 29. 5. 6.

Modri tukaj vshivo popishe [profhujavzov perlisnjevanje, de s' njim sprofijo koga jim kaj posoditi: popishe tudi njih nesvestobo in nehvaleshnost, kader zhas povrazhila pride. De oni koga sprofijo jim posoditi, obilno obetajo hvaleshnost, svestobo, in pa she dobizhik; ko pa zhas pride povrazhila, isgovorov ishejo, profijo odloga, in superno govoré, zhe so terjani, ali poverniti morajo. Kristjan! priden bodi v' svojih delih, in varuj se nepotrebnih strofkov, de ne bofh potreben na posodilo jemati: zhe te pa resnizhna potreba v' to permora, svest bodi posojevavzu; poverni mu ob rezhenim zhasu, in mu tudi hvaljeshen bodi. Varuj se nepotrebno na posodo jemati; zhe ne, bofh teshko plazhal, svoje premoshenje rasdeval, in mórdé krivizo storil svojim posojevavzam.

319.

Zhe tudi poverniti samorejo, se branijo, in komaj polovizo posojeniga vernejo. Sir. 29. 7.

Kdor na posodo vsame, defi vé, de poverniti ne bo mogel, je svijazhen, krivizhen in tat. Ravno taki hudobnesh je uni, kateri poverniti samore, in se brani. Savoljo njegove nesvestobe je posojevaviz permoran per deshelfki oblasti pomozhi ifkati, de

svoje nasaj dobi, to pa s' svojo shkodo. Nesvest dolshnik, kateri tako nadlega svojiga dobrotnika, je po zhifti pravizi dolshan ne le posojevavzu posojeno poverniti, ampak tudi plazhati samudo in strofhke, ktere je savoljo njegove nesvestobe imel in terpel. Kdor si ismishljuje prekanjane svijazhe, de s' njimi permora posojevavza mu dolg smanjshati ali odpustiti, je tudi krivizhen. Kdor se sadolshuje zhes svoje premoshenje, de posojevavzi sgubiti morajo, je tudi krivizhen. Kdor plazha sato le, ker je po gosposki permoran, je v' svojih mislih krivizhen, in se sadolshi per Bogu, ker hudo voljo ima, de bi namrezh ne plazhal. Kdor s' ozhitanjem ali obrekovanjem vrazhuje prejeta dobroto, je hudoben desi plazha. Kristjan! varuj se vfiga tiga, in kar koli je krivizhniga; sakaj, zhe svoditi samorefh zhloveka, Boga ne morefh.

320.

Mnogi nozhejo posoditi, ne is hudobije, ampak ker se bojé svoje sgubiti. Sir. 29. 10.

Svijazhnikov je dosti na svetu, in oni so krivi, de so eni terdi s' svojim potrebnim blishnim, ker se bojé svoje sgubiti: sakaj ni nihzhe toliko premoshen, de bi le dajal in dajal, desi bi se mu ne vernilo. Kristjan! svesto ravnaj s' svojim dobrotnikom, kateri ti je v' potrebi posodil; svesto mu poverni, in bosh vsaki zhas nashel, kar potrebuješ; sakaj dobriga zhloveka veseli tebi pomagati, ako samore, zhe si mu svest: zhe si pa nesvest, bosh terde ljudi nashel, njih terdobe pa bi ti sam kriv bil.

321.

Kdor (komu) s' trudem perdobljn kruh odvsame, je ko on, kteri svojiga blishniga umorí. Sir. 34. 26.

Tatvina, kriviza in svijazhnost je vselej greh, defi je to bogatinu v' shkodo: hujishi greh je pa, zhe je vbog poshkodvan, ki se s' velkim trudem komaj preshivi. Neusmiljenimu vbijavzu podoben je on, kteri revešem, ali drushiní, ali najetim delavzam stori krivizo: ta greh vpije v' nebó na mashevanje. Kristjan! varuj se vsake krivize, sosebno pa varuj se poshkodvati vbogiga in revesha; sakaj sverinsko serze bi ti imel, ako bi toliko neusmiljen bil; in bi te gotovo strashno mashevanje boshje sadelo.

Vbogajme - dajanje, in pomozh.

322.

Usmiljeni zhlovek svoji dushi dobro stori: kdor je pa neusmiljen, tudi svojo shlahto savershe. Prip. 11. 17.

Zhe si s' potrebnim blishnim usmiljen, in mu po mozhi pomagash savoljo Boga, si mu ref usmiljen, si pa svoji dushi nar bolj usmiljen, ker Bog ti bo obilno povernil: zhe si pa s' potrebnim blishnim neusmiljen, si svoji dushi neusmiljen. De potrebnimu blishnimu po mozhi pomagash, pomisli, kaj bi ti pravizhno shelel, ako bi bil v' pomanjkanji, ktero on terpi.

Po sapovedi boshji pomagaj tedaj potrebnimu blishnimu, in Bog ti bo povernil.

323.

Kdor vbogiga sanizhuje, ozhita njegovimu Stvarniku. Prip. 14. 31.

Varuj se prav skerbnno sanizhevati vbogiga savoljo vboshtva, ker bi Boga sanizheval, kateri je boga-te in vboge stvaril. Zhe si premoshen, Bog ti ni bogastva dal, de bi vboge sanizheval, ampak de bi vbogim pomagal. Ta nauk tudi flushi v' dohovnim pomenku; de, zhe ti imash veliko darov, ne sanizhuj zhloveka ki jih nima. Zhe tedaj imash obilnost dušnih darov, pomagaj nevednim in slabim s' ukam, s' molitvijo in dobrim sgledam, de tudi oni obogatijo: ti pa oftani ponishen.

324.

Kdor se nad ubogim usmili, Gospodu na obreste posojuje, in on mu bo povernil. Prip. 19. 17.

Zhe dajesh potrebnim svoj denar na obreste, ravniga namena nimash jim pomagati, ker si jim savoljo svojiga dobizhka usmiljen: zhe pa is praviga usmiljenja vbogim pomagash, Gospodu posojujesh na obreste, in on ti bo obilno povernil, ker je obljubil. Radodaren bodi potrebnim: poverniti ti oni ne morejo, pa ravno sato ti bo Bog obilno povernil. Zhe potrebnimu blishnimu dajesh telefne darove, Bog ti bo boljisfi darove dajal, kateri ti bodo flushili in pomogli v' vezhno svelizhanje.

325.

Kdor svoje uhó vpitju vbogiga satísne, bo tudi on vpil, in ne bo uflifhan. Prip. 21. 13.

Zhe uflifhati nozhesh vbogiga, kateri te prosi mu pomagati, si neusmiljen; in, kader bosh ti vpil k' Bogu, de te refhi is nadlog, ne bosh uflifhan. Pravi-zhno je to, de usmiljenja ne najdesih per Bogu, ker vbog ne najde usmiljenja per tebi. Bodi tedaj usmi-ljen, kolikor premorefh savoljo Boga; po tim pa pro-si, in te bo uflifhal; sakaj usmiljenje saflushi usmi-ljenje, terdobo pa saflushi terdobo.

326.

Sin! ne odrezi daru potrebnimu, in ne odverni svo-jih ozhi od vbogiga. Sir. 4. 1.

Bog je bogate in reveshe stvaril: gorjé svetu, ako bi bili vsi ljudje bogati, ali pa vsi ljudje reveshi, ker saveše in miru bi med njimi ne bilo: nameshani so bogati in reveshi na svetu, de so eden drugimu v' streshbo in pomozh. Reveshi se shivé s' delam svo-jih rok; zhe je pa nekdo smed njih de delati, ali flu-shiti ne more, pravizhno je, de pomozhi ishe per pre-moshnih, katerim Bog sapoveduje reveshem pomagati. Kristjan! zhe premorefh, pomagaj svojim potrebnim bratam in sestram, kateri se s' delam svojih rok shivi-ti ne morejo. Zhe ne premorefh vsakimu vbogimu dajati, vsaj snanim in bolj potrebnim pomagaj; sose-bno pa bolehnim in bolnim. Zhe ne dasih postopa-zhem, kateri delati nozhejo, prav storish, resnizhni-

ga vbogiga pa ne sapuſti, ako mu pomagati ſamoreſh, in Bog ti bo povernil.

327.

Kader dobro ſtoriſh, glej, komu ſtoriſh, in boſh ſa ſvojo dobroto prejel hvalo. Sir. 12. 1.

Uſmiljen bodi, in pomagaj reveſhem po ſvoji mozh; bodi pa pametno uſmiljen, de rad pomagafh tim, kateri ſe tvoje dobrote poſluſhijo v' dobro, ne pa v' lenobo, pijanzhevanje ali raſuſdanje; tako boſh hvalo in plazhilo prejel od Boga. Zhe te nekdo ſoſebne pomozhi proſi, vedi, preden mu daſh, kakofhin de je, kakor te Modri uzhi. Nekteri delati nozhejo, ſilno nadlegajo ljudi, jokaje pravijo nadloge in naſrezhe ſvoje, vſe to ſi pa oni iſmiſhljujejo, de obilno pomozh dobivajo, to pa de bi pijanzhevali, in ſvoje hudo bije naſitovali. Nevredni ſo oni daru, in jim ne daj, de ſo permorani delati, in ſe s' trudem ſhiviti: zhe delati nozhejo, deſi ſamorejo, naj pa hudo ſtrajajo, ker ſo vredni. Snanim in dobrim ljudem, tvoje pomozhi potrebnim, po ſvoji mozh, in njih revſhini rad pomagaj. Reſnizhno potrebnim bodi uſmiljen; ne bodi pa enim podoben, kateri ſa igre, baha-janje in drugo radi dajejo, reveſhem pa ne dado.

328.

Sin! kader komu dobro ſtoriſh, ne godernjaj per tim; in, kabere daſh, ne ſhali s' hudo beſedo. Sir. 18. 15.

Modri te uzhi, de, kader potrebnimu pomagafh, mu dobrovoljno daj. Zhe godernjaſh, ali ſhaliſh s'

befedo potrebniga proshnjavza, bi ognjusil dar, kteriga mu dasih: veliko vreden je pa tvoj dar, zhe ga s' lepo befedo spremisih. Zhe je nekdo tvojiga daru nevreden, ker is lenobe berazhi, ali obrazha v' hudo, kar sprosi, ga modro svari de se boljisih. Resnizhno vbogim pomagaj rad, in ne ravnaj se po tistih, kateri vbogim prijasno govore, daru pa jim dati nozhejo. Dar s' godernjanjem dan, nima veljave per Bogu, mila befeda pa bres daru je prasna: dober dar, in prijasna befeda bodi per tebi, de si resnizhno usmiljen.

329.

Imej poterpljenje s' revnim, in ne odlashtaj dolgo mu pomagati. Sir. 29. 11.

Zhe imasih dolshnike, kateri tebi savoljo revfshine poverniti ne morejo, poterpi in pozhakaj jih: in, zhe je nekdo smed njih v' veliki stiski, mu dolg odpusti, zhe je mogozhe. Namesti revniga dolshnika neusmiljeno pertiskati, odpusti mu dolg, ako ti je mogozhe, in pa tudi mu pomagaj is nadloge savoljo Boga. Vsih okolishin popisati ni tukaj mogozhe, v' kterih samoresih biti ti, ali tvoj dolshnik, bodi pa usmiljene dushe, in bosih sam vedil, kaj storiti.

Vest — dobra — slaba.

330.

Ena pot je, ktera se zhloveku prava sdi, njeno poslednje pa pelje k' smerti. Prip. 14. 12.

Modri hozhe rezhi s' tim besedami, de nekteri zhlovek meni prav storiti, greshti vender, in to, kar stori, ga pelje k' smerti, v' vezhno vmiranje, to je v' vezhno pogubljenje. Kristjan! silno potreben je nauk od dobre, in slabe vesti; sato beri in premisli to, desi dolgo poduzhenje. Vest ni drugiga, ko smoshnost dushe, ktera sodi pravizhno, ali krivizhno, de je dobro, ali hudo, kakor je vedna, ali nevedna, in kakor je rasvetljena od gnade boshje, ali oslepljena od hudiga posheljenja. Ni vse dobro, kar je po vesti; sakaj, zhe hudobija oslepí zhloveka, nima isgovora per Bogu, desi se nedolshuiga meni. Vsaki zhlovek ima um, de rasfodi dobro in hudo. Vsaki kristjan ima ene sapovedi in uk v' katolskhki zerkvi; sakaj je tedaj velik raslozhik med njimi? sakaj se eden skerbno varuje tiga, kar eden bres pezhenja vesti dela? To isvira is svetlobe gnade boshje, po kateri dobri kristjan hrepeni; ali is ljubesni do greha, kteri se slab kristjan podvershe.

Hrepeni tedaj po gnadi svetiga Duha, in premaguj s' njo svoje hude posheljenje, in tako le imash pravizhno vest. Ljubi Boga is vsiga serza, imej vedno skerb mu dopasti; nauke Jesufove nosi v' serzu,

in tako dobro vest imash. Zhe hudobii flushish, sapeljan bosh po nji, in slepo vest imel: menil bosh, de tvoja je prava, isgovora pa ti ne bo per sodbi. Ako bi se v' kaki rezhi is nedolshniga serza smotil, lohka bi bil isgovorjen, ne pa, kader te prostovoljna hudoba slepi. Soper opominjanje svoje vesti storiti ne smesh, pa tudi ni prav vselej, zhe storish po nji, ako si sam sebe oslepil. Prosi tedaj Boga te rasvetliti, premaguj hudo posheljenje, veliko skerb imej du sho svelizhati, in tako bosh lohka pravizhne vesti: ako bi se pa vender v' kaki rezhi smotil, bosh lohka isgovorjen per Bogu, kateri natanko vé tvoje serze, in te po njem sodi.

331.

Ker je hudobija bojezha, se po lastnim prizhevanji obfodi: nepokojna vest pa smiraj prevé hudo. Modr. 17. 10.

Nekteri zhlovek je ref tak, kakorshniga Modri popishe. Sheli on is hudiga posheljenja kaj nesframniga, ali drugiga hudiga storiti, boj se pa, ker mu vest prizhuje, de ni prav. Zhe ga skushnjava hudo nadlega, ga nagne meniti, de kar storiti sheli, ni greh: pervoli v' skushnjavo, in ga potlje vest pezhe: vzhafi meni, de je greh, kar je storil, vzhafi pa meni, de ni greh, in nima vestniga miru. Kader on pride med predersno sdrushbo, si vest nekoliko potolashi, se pa spet obudi, ko je sam, ali nauk boshji flish in mu obeta hudo. Kristjan! kaj ti je storiti, in kakoshin bodi, de mir vesti imash, ali ga dose-

shefh? Ne stori nikdar, kar ti vest prizhuje, de je greh: zhe si pa storil, rasodeni to svojimu spovedniku, opusti hudo, shaluj is serza nad greham, pokori se, in zhuj nad seboj, de sopet ne greslish. Zhe se pa navadish soper svojo vest delati, bo ona mordé vtihnila, predersen bosh, in mordé v' svoji slepoti umerl. Varuj se te strashne nesrezhe, v' ktero lohka padejo tisti, kateri svojo vest prosto voljno slepé.

332.

Per vsakim djanji stori po svoji s' vero rasvetljeni vesti, ker tako so sapovedi dopolnjene. Sir. 32. 27.

Ker si ti po veliki milosti boshji kristjan, si po sapovedih veliko svetlobo prejel, ktero povezhajo nauki nebeshkiga uzhenika Jesufa. Resnizhno je vse to, je vender she premalo, zhe ni tvoja vest po gnadi svetiga Duha rasvetljena. Zhe rasvetljene vesti nisi, imash lohka prekanjane svijazhe in isgovore, de bi boshjimu nauku odshel, in storil, kar hudobno shelish. S' vero, in s' gnado mora biti rasvetljena tvoja vest, in ravnati se morash per vsakim djanji po nji, in tako le spolnujesh svesto vse sapovedi in nauke Jesusove. De si pravizhne vesti, troje ti je potrebno, namrezh snanje boshjiga uka, rasvetljenje gnade svetiga Duha, in premagovanje hudiga posheljenja. Iishi tedaj svetlobe in pomozhi per usmiljenim Bogu s' gorezho molitvijo, de veselje imash do boshjih nauk, in jih prav rasumes, in vstavljaj se hudimu posheljenju; sakaj je resnizhno, de, zhe imash temno, sprideno ali svijazhno vest, svojim hudim sheljem rad

rad streshefh, in svoje prestopke isgovarjash, ali pomanjshujesh. Kaj ti je pa storiti, zhe si persadenesh pravizhno vest imeti, in vzhasi ne bosh mogel kako teshko rezh rasoditi? Takrat, ako ti je mogoche, prashaj bogabojezhe modre, sosebno pa duhovna, de dober svet prejmesh. Zhe pa prashati jih ne moresh, in storiti je potreba, stori, kakor po dobri vesti posnash, de je narmanj nevarno. Zhe se tako pametno po dobri vesti ravnash, in se vender smotish, usmiljeni Bog ti bo pregledal.

Zhasf.

333.

Ne hvali se savoljo prihodniga dneva ker ne vesh, kaj bo prihodni dan seboj pernefil. Prip. 27. 1.

Ne hvali se nikoli s' prihodnim zhasam, in tudi ne s' prihodnim dnevam, de bosh to ali uno storil, ker ne vesh, kaj bo jutri. Skufhash she, de nizh stanovitniga ni na svetu: danf ti je dobro, jutri ti bo mordè hudo; danf si shalosten, jutri bosh mordé vesel; danf si shiv, jutri bosh mordé mertev. Sato, kader koli se namenish kaj storiti v' prihodno, spomni se, de nizh stanovitniga ni na svetu, in de smert lohka prekosi vse tvoje sklepe. Ravno tako v' duhnhih rezheh misli, de ne hvalish se s' prihodnim zhasam,

de bi predersno shivel is upanja prihodne pokore, ker lohka pridejo neprevedeni sadershki, ali mordé naglo umerjesfh, de pokore zhafa ti ne bo. Kar si tedaj dolshan sdaj storiti, ne odlashhaj, ker ne vesh kaj bo v' prihodno, in ker zhaf ni v' tvoji, temuzh v' boshji oblasti. Ni jih malo bilo, de so s' preder-snim upanjem v' prihodni zhaf sapeljani bili, in so umerli preden so svoje dufhne, in posvetne rajtenge poravnali: varuj, de ne bo eden smed njih.

334.

Moj sin! zhaf dobro obrazhaj, in varuj se hudiga.
Sir. 4. 23.

Zhaf, ali sdanje shivljenje ti je dano od Boga, de si s' dobrimi deli saflushisfh vezhno svelizhanje. Tvoje shivljenje je kratko, vezhnost je pa neskonzh-na: sato morasfh sdajni zhaf obrazhati v' dobro, de ti ne bo vekomaj hudo. Zhe sdanji zhaf dobro obra-zhasfh, de si namrezh vselej priden v' svojih dolshno-ftih, bosfh frezhen vekomaj: zhe pa shivisfh v' lenobi, ali hudobii, bosfh nesrezhen vekomaj. Zhaf tvojiga shivljenja je kratik, saflushenje pa tiga kratkiga shivljenja, bodi dobro ali hudo, ostane vekomaj. Zhaf je kratik, in ga vender mordé sapravljash v' prasnih ali slabih pogovorih, v' nevrednih opravkih, v' igrah, in toraj v' lenobi; kakó tedaj fkerbisfh sa svoje svelizhanje? Premisli svoje shivljenje vprizho Boga, zhe sdanji zhaf obrazhasfh v' svoje svelizhanje, ali v' svoje pogubljenje. Tedaj priden bodi, de zhaf obrazhasfh v' svelizhanje svoje dufhe, de bo vse vezh-

ne zhafe frezhna: zhe pa tiga storiti nozhesh, zhaf bo prishel, de ti vezh zhafa ne bo ne hudiga sbrisati, ne dobriga storiti. Poflushi se tedaj sdanjiga zhafa v' dobro, ker to je sapoved boshja, de ti bo vekomaj dobro.

335.

Delajte svoje dela preden zhaf prejde, in Bog bo vaše plazhilo ob svojim zhasu dal. Sir. 51. 38.

Modri Sirah ponovi tukaj pretezhen nauk, ker vé, de je filno potreben, tebi in vsem ljudem v' spodbod, de pridno delash dobro, ker zhaf hitro prejde, plazhilo pa, ktero je Bog obljubil, je veliko in vezhno. Modri te tedaj v' gospodovim imenu gorezhe opominja, de pridno in svesto delash vse sapovedane dobre dela preden zhaf prejde, to je, preden umerjesh: hiti pa, ker ure svoje smerti ne vesh, po smerti pa ne moresh ne dobriga storiti, ne hudiga sbrisati. Ni sadofti, de shelish poravnati vse, ampak moresh refnizhno storiti, in hiti, de te smert ne prehit. O kershanfka dusha! stvarjena po boshji podobi, reshena in posvezhena s' kervjo Jesufovo, in namenjena v' nebesfko kriljestvo, sakaj se motish v' nevrednih, prasnih in gresfhnih rezheh? Ljubi kristjan! usmili se nad svojo edino neumerjozho dusfo, in skerbi jo s' dobrimi deli svelizhati: sakaj zhe jo sgubish, je sgubljeno vse, telo, premoshenje in Bog vekomaj. Sdihuj k' Bogu, in on ti bo usmiljeno pomagal; s' njegovo pomozhjo vojskuj se serzhno in stanovitno soper sapeljivost in nadleshnost svojih dusfhnih sovra-

shnikov, in blagor ti bo. De to delašh, in ne opešhašh, premisli lepe nebesa, kjer so svete in vezhne veselja: premisli strašhni pekel, kjer je veliko in vezhno terpljenje. Gorezhe in stanovitno delaj dobro, in varuj se hudiga, ker zhaš je kratik, de došeshešh vezhno plazhilo, ktero usmiljeni Bog daje svojim svestim flushabnikom.

Zhiftoft. Nezhiftoft.

336.

Ostudnost in framoto si preshefhnik vkup spravlja, in njegova nezhaft ne bo sbrisana. Prip. 6. 33.

Nauk boshji te preprizha, de nezhiftoft je velik greh, kateri vbrani v' nebesa. Keršhanskimu zhloveku pa je nezhiftoft huji greh, ker je ud Jesufov, in posvezhen tempelj svetiga Duha. Velike strafenge, s' kterimi je Bog nezhiftnike pokoril in konzhal, te tudi preprizhajo, kako fkerbno se morash vse nezhiftofti varovati; med kterimi je prestop sakonske sveštobe filno velik greh. Varuj se vsakiga nezhiftiga greha, in varuj se tudi sheleti, kar storiti ne smesh. Nezhiftnik si ostudnost in framoto vkup spravlja, Bogu in ljudem je ostuden, in spomin njegoviga gerdiga vedenja ne bo lohka sbrisan. Moli pogosto, premisljuj terpljenje Jesufovo, smert in vezhnost, per-

porozhaj se zhifiti devizi Marii, bodi framoshljiv, bodi smeren v' jedi in pijazhi, in varuj se hudih perloshnost, de bofh s' pomozhjo boshjo shivel zhifto.

337.

Kdor serza zhiftoft ljubi, bo savoljo svojih prijetnih shnablov kralja prijatla imel. Prip. 22. 11.

De si pravi prijatel nebeshkiga kralja, in de so besede tvojih shnablov, namrezh tvoje proshnje nje-mu dopadljive, se morash ne le nezhistiga djanja, ampak tudi gerdih shelj varovati. Bog je duh, in, zhe shivish po duhu, ne pa po mesu, si mu dopadljiv. Vbraniti se ne moresh, de bi skufhan ne bil, ker si zhlovcek s' slabim mesam obdan, vstavi se pa vsaki skufhnjavi, ki te napeljuje v' greh; in, zhe to delash je skufhnjava v' tvoje saflushenje, ne pa v' sadolshenje. Strah boshji bodi smiraj v' tvojim serzu, in boshje prizhuosti ne posabi nikoli; moli in premishljuj rad, varuj se viditi, storiti, ali poslushati, kar tvoje serze skufha, in si zhistiga serza.

338.

O koliko je lep zhifiti rod, kateri se sveti! spomin njegov je vezhen, ker per Bogu, in per ljudeh ima hvalo. Modr. 4. 1.

Zhifiti rod, kteriga Modri visoko hvali, pomeni vse divishke zhloveke, moshke in shenske, kateri so se ne le vsm nezhistim greham, ampak tudi sakonu odpovedali, de bi s' zhifto dusho in zhistim telesam flushili, in dopadli Bogu. Devishtvo je bilo malo

zhiflano v' stari savesi, in so sploh iskali saroda v' sakonu: v' novi savesi pa, ko se je bil Sin boshji vzhlovizhil v' zhifiti divizi Marii; in, ker je bil on visoko hvalil devifhtvo, veliko jih je bilo, de so to angelsko zhednost fkerbno ohranili; sato so per Bogu, in per ljudeh v' veliki hvali. Kdor koli zhuti v' sebi mozh in voljo is Boga to angelsko zhednost ohraniti, naj moli gorezhe, ponishen bodi vselej, in naj vedno zhuje nad seboj, de oftane stanoviten.

339.

Vino, in shenske storé, de modri odpadejo. Sir. 19. 2.

Vino, zhe ga obilno pijesh, povifha nezhifto posheljenje, in pomanjska rasum, in se lohka k' nezhistosti podvershesfh. Perlisnjena in malo framoshljiva shenska je silno nevarna tim, ki strahu boshjiga nimajo. Obilnost vina je nevarna, perlisnjena shenska je nevarna, in zhe je oboje sdrushjeno, je nevarni-shi. Umesfh lohka, de vinjen zhlovek v' sapeljivi perloshnosti posabi Boga, in je nespameten. Varuj se vselej vinjene in nesframoshljive sdrushbe, ker per njih bo tvoje ferze gotovo oflabelo, de bofh mislil, govoril, in mordé storil, kar se ne spodobi.

340.

Nezhista shena bo preklet spomin sa seboj puftila, in njena nezhaft ne bo sbrifana. Sir. 23. 36.

Defi je nezhifto posheljenje zhloveku perrojenu, se vender vsak nezhistiga greha framuje, in nezhi-

stnik ima hudo slovo per ljudeh, sosebno pa per dobrih. Shenfka, ktera se s' sadam svoje nezhiste pregrehe rasodene, je ves zhas njeniga shivljenja neposhtena, in njena nezhaft ne bo sbrifana per ljudeh. Otrok, kteri je sad njene pregrehe, desi je savoljo tiga nedolshen, nosi nekoliko shpota svoje neposhtene matere; in, ko ona umerje, pusti, tako rekozh, preklet spomin sa seboj. Nezhista shena, ktera je namrezh v' sakonu nesvesta, je she hudobnisthi, in Bog je po Mojfesu sapovedal take kamnati; to pa ljudem v' prizhevanje, de prestop sakonske savese je filno velika pregreha. Kristjan! profi Boga, de ti da zhifto serze, in pa tudi ti si persadeni serza zhiftoft ohraniti. Spomin Jesufovih bolezhin vedno nosi v' serzu, ne posabi smerti, perporozhaj se zhifti devizi Marii, bodi smern v' jedi in pijazhi, bodi smiraj framoshljiv, varuj se flabe drushne, in kar koli mozh daje nezhistimu posheljenju, de se tiga doma-zhiga nar bolj nevarniga skufhnjavza varujesh, in Bogu dopadesh.

Sosebni nauki.

341.

Usmiljenje in resniza naj te ne sapustita. Prip. 3. 3.

Potrebno je to, de sta usmiljenje in resniza ali praviza vselej sdrushjena v' tvojim serzu. Usmiljen bodi, vselej pa po resnizi in pravizi s' vsakim zhlove-

kam. Zhe si usmiljen bres resnize, si premehak, ali perlisnjenz, in toraj nespametno, ali krivizhno usmiljen. Soditi morash po resnizi prijatla in nasprotnika; dobro ne smesh imenovati hudo, in hudo ne smesh imenovati dobro, kakor ti je zhlovek neushenzhen ali ushezhen. Desi pa morash po resnizi soditi, de je hudo kar je res hudo, usmiljen bodi s' svojim blishnim; de obsodish njegove hude dela, in usmiljenje imash nad njim. To dvoje, usmiljenje in resniza naj bota tedaj smiraj v' tvojim serzu, v' tvojih besedah, in delih.

342.

Veselo serze pomladi leta: shalosten duh posufhi kosti. Prip. 17. 22.

Vfaki zhlovek, in toraj tudi ti ishesh veselja, de se s' njim polajshash shivljenje; in se, ko vfak, bojish shalosti, ker veselje je v' pomozh, shalost pa v' shkodo. Res je to, zhe po veri sodish, ne pa po popazheni natori. Ne bodi tedaj shivinskimu zhloveku podoben, kateri le pozhutniga veselja ishe, ampak narbolj skerbi veseljevat se v' spolnovanji svojih dolshnost; sakaj veselje ktero je is dobre vesti, ti je v' veliko pomozh. Varuj se shkodljive shalosti, ktera je is obupanja, ali is posvetnih nadlog. Shaluj nad svojimi grehi is vfiga serza, in shalosten bodi vfiga, kar shali Boga, vse druge teshavne rezhi voljno in serzhno preterpi. Shalost nad grehi ti ni shkodljiva, ampak potrebna in pomagljiva; ker, zhe bolj shalujesh, vezh upanja imash, de dobro ti bo po smerti.

343.

Veliko njih imej s' seboj mirnih; smed tavshent pa si isvoli eniga svetovavza. Sir. 6. 6.

Veliko mirnih ljudi s' seboj lohka imash, zhe si ti miren, usmiljen in pravizhen; teshko pa najdesh smed vsih tih eniga dobriga in varniga svetovavza; in ravno sato Modri pravi, de smed tavshent si isvoli eniga. Eden je bogabojezh, ima pa premalo rasuma: eden je prebrisan, pa svijazhniga duha: eniga vodi lakomnost, eniga sadershuje bojezhnost, eniga kaka druga slabost, in je nevarno jim saupati. Komu bosh tedaj saupal skrivnost svojiga serza, de bi sapeljan ne bil? Posvetuj se s' modrim, resnizhnim, odkritim in pravizhnim mosham, kateri misli, govori in shivi po sapovedih, ker verjetno je, de bo on tvoj varen svetovaviz. Hudobnemu zhloveku ne saupaj, ker govoril ti bo po svejim spazhenim serzu, in isgovora nimash, zhe si po njem sapeljan.

344.

Trojni so, ktere moja dusha sovrashi, in njih shivljenje mi je v' britkost: napuhnjeniga vbogiga, lashniviga bogatina, in starza nespametniga. Sir. 25. 3. 4.

Modri ne sovrashi nikogar, ampak soperni so mu ti trojni, ker so Bogu soperni, in is serza sheli, de se boljishajo. Napuhnjen vbog je ref ostuden, kateri je ljudem nadleshen, de se shivi, in se hvali s' darmi,

ktere je s' nadleshnostjo sprofil. She gerifhi je kristan, ki bahá in hvali se s' darmi, ktore mu je ufmiljeni Bog dal. Lashnivi bogatin, kteri namrezh s' svijazhami namnoshi svoje she veliko premoshenje, je ref ostuden, ker je filno krivizhen. She bolj ostuden je kristjan, kteri obilne darove prejete od Boga obrazha v' fhkodo drugih ljudi, ko jih s' pohujfhenjem in krivim ukam sapeljuje. Starez nespameten, in norimu mladenzhu v' hudim shivljenji podobn, je ref ostuden. She bolj nespameten in ostuden je pa, zhe on je kristjan, in toraj veruje, de ga pravizhna sodba zhaka. Kristjan! ne ravnaj se po tih; ampak ponishen bodi, ker si vbog per Bogu: ne hvali se s' prejetimi darmi, ker si jih od Boga prejel: zhe si bil nespameten v' mladosti, jenjaj, in popravi sdaj svoje napzhnosti, de sadostish Bugu.

345.

Sanje so njih veliko smotile, in so padli tí, kteri so se na nje sanefli. Sir. 34. 7.

Sveto pismo prizhuje, de Bog je vzhafi v' sanjah rasodeval svojo voljo, in osnanil, kaj se bo sgodilo. Modri je vedil to, vender pravi, de sanje so njih veliko smotile, ker navadne sanje so prasne, in nespametni so oni, kteri se na nje sanafhajo. Navadne sanje so is tiga, kar je zhlovek pred vedil, ali vidil, ali flifhal; so pa one vezhkrat smefhane in zhudne, ker je dufha po spijozhim telesu sadershana. Ako bi nekdo besede Gospodove molitve Ozhenafha

prestavil, de bi ne bile v' pravim mestu, bi bila nesnana in zhudna. Ravno tako so navadne sanje smešane, ker misli niso sverstene savoljo sadershane dushe; in je toraj nespametno se na nje sanashati.

346.

Zhe eden sida, eden podira, kakoshin dobizhik imata ob tiga ko delo? Sir. 34. 28.

Té besede kashejo, de hisha bo smiraj revna, zhe ni enovoljnosti in pridnosti v' nji. Zhe eden dela, saflushi in varuje, eden je pa len, in sapravljenz, kako se bo tista hisha opomogla? Kristijan! Modriga besede na se obrni. Zhe rad molish, rad hodish k' boshji flushbi, ali vbogim pomagash, hvale vredno je to, in takrat sidash; podirash pa, zhe kolneshe, pijanzhuješhe, otrók ne uzhišhe, ali si v' drugih rezheh pomanjkliv. Edina bolesen te lohka umorí, in edina pregreha te pogubiti samore. Sato delaj vse sapovedano dobro, in varuj se vsakiga greha, sošebno velikiga, in tako le si dober kristijan, in bosh svelizhan.

347.

Ni vse všim dobro; tudi se fleherna rezh vsakimu zhloveku ne perleshe. Sir. 37. 31.

Premišli, kaj Modri govori, de delaj samó to, kar je tvojimu umu, in stanu permerjeno, pomagljivo ali potrebno. Bog je ljudi, in opravila raslozhil,

flehernimu zhloveku je dal dar po svoji volji, enimu to, drugimu drugo; vsakimu pa ni vsih darov dal, ker vsak ne more vsiga storiti: in, ako bi eden vse opravila storiti mogel, zhimu bi bili drugi ljudje? Premisli tedaj darove, ktere si prejel od usmiljeniga Boga, in oni ti bodo kasali h' kakoshinimu pravilu si namenjen: tiga se uzhi in delaj, in bo prav. Dobri kristjan mora biti vsak, ker bres tiga ni svelizhanja; kar je pa drugih opravkov, uzhi se, in delaj, kar je tvoj smoshnosti, in stanu permerjeno, in tako bosh sebi, svoji drushini in desheli v' prid.

348.

Vifoko zhashtite boshje ime, in hvalite ga s' glasam svojih ust, s' pesmi, in s' zitrami. Sir. 39. 20.

Hvaliti moramo Boga v' svojim serzu, hvaliti ga moramo tudi s' glasam, in, ko je perloshno, je prav, de spemljamo svojo ustno hvalo s' musiko. Israelzam je bilo navadno per ozhitni flushbi boshji peti svete pesmi, in jih spremljati s' musiko, de se serze pri-zhijozhjih povishuje. Posvetna shumezha musika, ktera le ushesam dopade, dushi pa ni v' prid, bodi is zerkve isgnana. Kristjanam bodi perporozheno peti svete pesmi, s' kterimi je Bog hvaljen, ali je zhlovek opominjan v' dobro, ktere odganjajo hude misli, nespodobno govorjenje, in duhovno veselje obudujejo. Mladi so radi veseli; naj tedaj veselo pojejo svete pesmi doma, ali na polji, de se veselé v' Gospodu: naj

pa v' serzu mislijo, kar s' besedo pojejo; in, zhe to storé, ga refnizhno hvalijo.

349.

Rezhi se ne smé: Zhimu je to, ali zhimu je uno? ker se bo vse ob svojim zhafu pokasalo. Sir. 39. 26.

Zhutish dobroto veliko stvari, in po njih sposnash milost boshjo: zhutish nadleshnost mnogih stvari, in ne rasumesh, sakaj jih je Bog, kateri je sgoli dobrota, stvaril. Ne prashaj predersno: Zhimu je to, ali uno Bog stvaril? ker se bo vse ob pravim zhafu skafalo. Kar ti rasumeti ne moresh, drugi rasumejo; in, kar sdaj nihzhe rasumeti ne more, se bo potlje svedilo. Nebeshke luzhi, semlja, morje, vetrovi, shivali, in kar jih je drugih stvari, so takó modro in zhudno med seboj sdrushjene, de Bog sam, kateri je vse stvaril, vé, sakaj je sleherna rezh. Ne bodi tedaj predersen. Zho so stvari tebi ozhutno dobre, hvali Stvarnika; in, zhe ti je kaka rezh nadleshna, poterpi. Ne prashaj tedaj predersno: Zhimu je to, ali uno?

350.

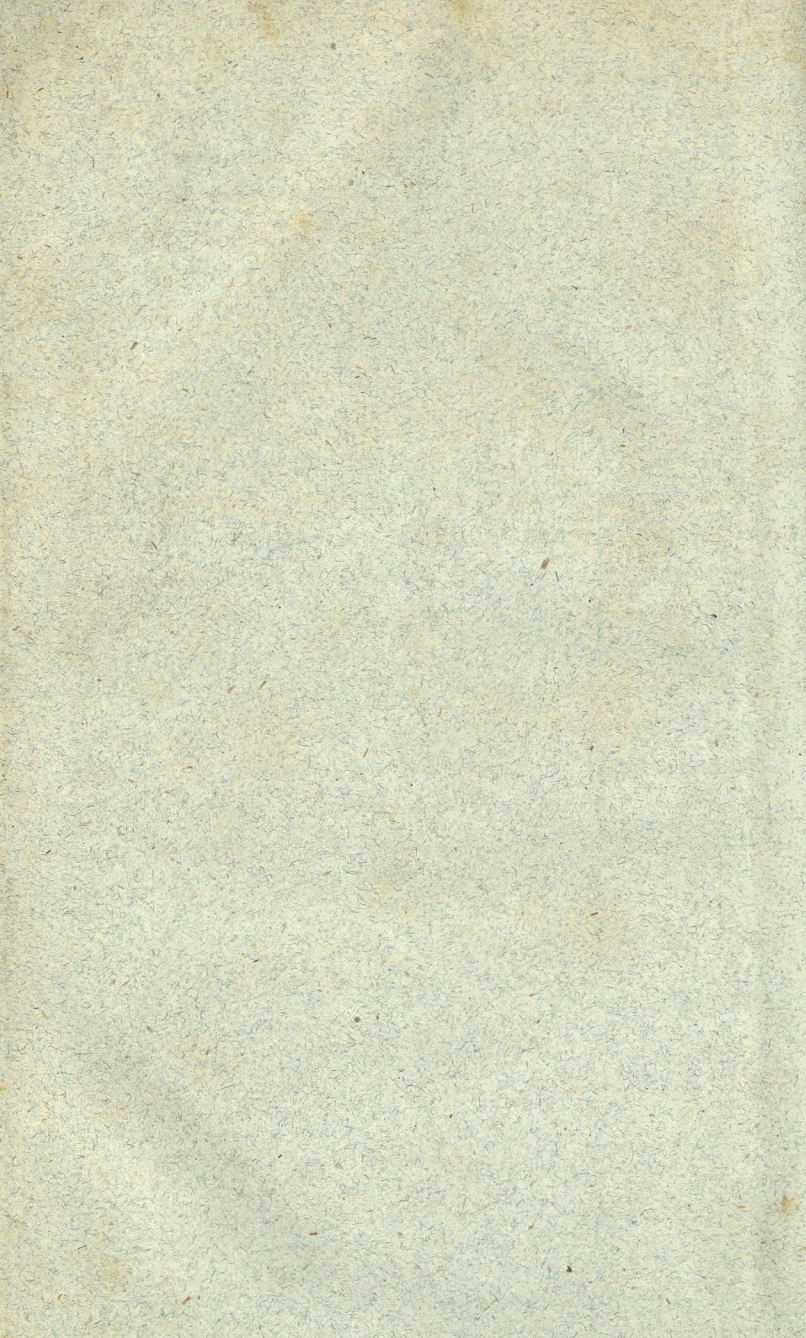
Vse rezhi so svetim k' dobrimu, hudobnim pa k' hudimu. Sir. 39. 32.

Sveto písmo prizhuje, in drugazh biti ne more, de je vse dobro, kar je Bog stvaril in storil, ker on je neskonzhno dober. Kristjan, kteriga duh boshji

vodi, obrazha vse rezhi v' svoje saflushenje. Zhe je bogat, oftane ponishen, in revnim pomaga: zhe je reven, je poterpešljiv: zhe ima oblast, je ponishen, usmiljen in pravizhen: zhe je podloshen, je pokoren in svest: zhe je frezhen, je hvaljeshen Bogu: zhe ga nadloge sadevajo, voljno preterpi. Kristjan pa, kteri po natori shivi, obrazha vse v' svoje sadolshenje. Zhe je bogat, se nesmerno nasituje s' posvetnimi dobrotami, bahá, se povisluje, in je terd do vbogih: zhe je reven, godernja, je svijazhen in krivizhen: zhe ima oblast, je ofhaben in neusmiljen: zhe je podloshen, je nepokoren in nesvest: zhe ima dobro, shivirasudano: zhe ima hudo, se Bogu nerad podvershe. Ljubi kristjan! stanovitno voljo imej flushiti Bogu; in mu refnizhno flushi, de hudo in dobro obrazhasi v' dobro, namrezh v' svoje dobro saflushenje. Dobro in hudo se vedno premenuje na svetu, ti pa v' dobrim in hudim bodi stanoviten v' flushbi boshji; tako ti bo smiraj dobro, ker Bog bo smiraj s' teboj, in ti bo neisrezheno dobro v' nebeskim kraljestvu, kjer bosh hvalil Boga vekomaj. Amen.

1. The first part of the paper is devoted to a general
 2. discussion of the problem. It is shown that the
 3. problem is of great importance and that it has
 4. not yet been completely solved. The author
 5. then proceeds to a detailed analysis of the
 6. problem, showing that it is in fact a
 7. special case of a more general problem.
 8. The author then discusses the various
 9. methods which have been proposed for
 10. solving the problem, and shows that none
 11. of them is completely satisfactory.
 12. He then proposes a new method, which
 13. he claims to be more efficient than the
 14. others. He then gives a detailed
 15. description of the method, and shows
 16. that it is in fact a special case of a
 17. more general method. He then discusses
 18. the various advantages of the method,
 19. and shows that it is in fact a
 20. very efficient method for solving the
 21. problem. He then concludes the paper
 22. with a summary of the results, and
 23. a list of references.

100

